

TILINPÄÄTÖS 2025

Kunnanhallitus 30.3.2026

Valtuusto 1.6.2026

SISÄLLYSLUETTELO

1	TOIMINTAKERTOMUS	5
1.1	Kunnanjohtajan katsaus	5
1.2	Kunnan hallinto ja siinä tapahtuneet muutokset	8
1.3	Yleinen ja oman alueen taloudellinen kehitys	10
1.4	Kunnan henkilöstö	11
1.5	Selonteko kunnan sisäisen valvonnan järjestämisestä	12
1.6	Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus	16
1.6.1	Tilikauden tuloksen muodostuminen tulos ulkoinen, 1 000 €	16
1.6.2	Toiminnan rahoitus ulkoinen, 1 000 €	17
1.6.3	Rahoitusasema ja sen muutokset, Tase ulkoinen 1 000€ ...	18
1.7	Kokonaistulot ja -menot	20
1.8	Kuntakonsernin toiminta ja talous	21
1.8.1	Yhdistelmä konsernitilinpäätökseen sisältyvistä yhteisöistä	21
1.8.2	Konsernin toiminnan ohjaus	22
1.8.3	Olellaiset konsernia koskevat tapahtumat	22
1.9	Kunnanhallituksen esitys tilikauden tuloksen käsittelystä	27
2	TALOUSARVION TOTEUTUMINEN	28
2.1	Keskusvaalilautakunta	28
2.2	Tarkastuslautakunta	30
2.3	Kunnanhallitus	32
2.4	Kasvatus- ja sivistyslautakunta	48
2.5	Tekninen lautakunta	85
	Investointiosan toteutumisvertailut	107
	Rahoitusosan toteutumisvertailu	111
	Yhteenveto valtuuston hyväksymien määrärahojen tuloarvioiden toteutumisesta	112
3	TILINPÄÄTÖSLASKELMAT	113
4	TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT	121
4.1	Tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot	121
4.2	Tuloslaskelman liitetiedot	123
4.3	Taseen liitetiedot	127
4.4	Vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot	133
4.5	Henkilöstöä koskevat liitetiedot	134
4.6	Muiden eriytettyjen yksiköiden tilinpäätöslaskelmat	136

4.7	Rahastojen tilinpäätöslaskelmat	138
5	TALOUDELLISTEN TUNNUSLUKUJEN LASKENTAKAAVAT	141
6	LUETTELO KÄYTETYISTÄ KIRJANPITOKIRJOISTA JA TOSITESARJOISTA	142
7	TILINPÄÄTÖKSEN ALLEKIRJOITUS	143

1 TOIMINTAKERTOMUS

1.1 Kunnanjohtajan katsaus

Nousiaisten kunnan talousarviovuoteen 2025 lähdettiin haastavasta taloudellisesta tilanteesta, kun alkuperäinen talousarvio oli noin 0,9 miljoonaa euroa alijäämäinen. Talousarviossa huomioitiin ensimmäistä kertaa 1.1.2025 voimaan astuneen TE-uudistuksen vaikutukset. Raportointia varten perustettiin uusi tulosalue nimeltään työllisyyspalvelut. Investointitason näkökulmasta vuosi 2025 näyttäytyi vahvana investointivuotena, kun talousarviossa varauduttiin 7,6 miljoonan euron edestä investointeihin.

Toiminnan näkökulmasta vuoteen 2025 ennakoitiin kohdistuvan muutoksena Turun työllisyysalueen toiminnan käynnistyminen sekä sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen kiinteistöjen vuokraustoiminnan mahdollinen yhtiöittäminen. Henrikin yhtenäiskoulun B-osan rakennusurakan ennakoitiin näkyvän vahvasti kunnan toiminnassa. Lisäksi valtuustokauden vaihtumisen arvioitiin heijastuvan erityisesti syksyn 2025 toimintaan.

Vuoden 2025 toimintaympäristö näyttäytyi ennalta hyvin epävarmana ja kunnassa tunnistettiin useita toimintaan sekä talouteen liittyviä uhkakuvia. Huolenaiheena oli esimerkiksi kunta-alan yleisen virka- ja työehtosopimuksen päättymisen 30.4.2025. Talousarviossa varauduttiin uuden virka- ja työehtosopimuksen mukaisiin palkankorotuksiin. Toisena keskeisenä huolenaiheena oli lakisääteisten työllisyyspalvelujen kustannusten kehitys yleisen työllisyystilanteen heikentyessä.

Taloudellisesti haastavaa lähtötilannetta saatiin oikaistua vuoden 2025 aikana useilla eri toimenpiteillä. Toimenpiteet olivat luonteeltaan enemmän operatiivisia arjen säästötoimenpiteitä. Lisäksi toiminnassa hyödynnettiin laaja-alaisesti hankerahoitusta sekä olemassa olevia kunnan rahastoja. Merkittäviä rakenteellisia muutoksia ei tehty vuoden 2025 aikana. Näin ollen myöskään yhteistoimintaneuvotteluja ei käyty. Valtuusto käsitteli määrärahamuutoksia toukokuussa ja loka-kuussa, joiden yhteydessä vuoden 2025 tulosennustetta korjattiin alkuperäistä heikommaksi. Lisäksi investointimäärärahoja laskettiin vähäisästi määrärahamuutosten yhteydessä.

Tilinpäätösvuonna 2025 ulkoiset toimintakulut olivat noin -17,7 miljoonaa euroa, jotka alittivat alkuperäisen talousarvion noin 0,4 miljoonalla eurolla. Suurimmat alitukset kohdistuivat aineisiin, tarvikkeisiin ja tavaroihin sekä palvelujen ostoihin. Ulkoiset toimintatuotot olivat noin 2,7 miljoonaa euroa, jotka ylittivät positiivisesti alkuperäisen talousarvion noin 0,4 miljoonalla eurolla. Suurimmat ylitykset kohdistuivat tukiin ja avustuksiin sekä myyntituottoihin. Toimintakate oli noin -15,0 miljoonaa euroa, kun alkuperäisessä talousarviossa toimintakatteeksi arvioitiin noin -15,8 miljoonaa euroa.

Nousiaisten kunnan verotulot tilinpäätösvuonna 2025 alittivat alkuperäisessä talousarviossa arvioidun. Verotulojen toteuma oli noin 11,0 miljoonaa euroa, kun alkuperäisenä ennusteena oli noin 11,2 miljoonaa euroa. Valtionosuuksia maksettiin myös selvästi ennakoitua vähemmän. Valtionosuuksien toteuma oli noin 5,6 miljoonaa euroa, kun ennusteena oli noin 5,8 miljoonaa euroa. Harkinnanvaraista valtionosuutta ei haettu vuonna 2025.

Rahoitustuotot ja -kulut toteutuivat alkuperäistä talousarviota vahvempana, alitusta oli noin 150 000 euroa suhteessa alkuperäiseen talousarvioon. Suunnitelman mukaiset poistot olivat ennakoitua maltillisesti korkeammat ja ylittivät talousarviossa ennakoidun noin 10 000 eurolla. Vuoden 2025 loka-joulukuulle kohdistui Nummen vanhan koulurakennuksen ylimääräistä poistoa kuukausikohtaisena tasapoistona. Satunnaisena tuloja tai kuluja ei kirjattu vuoteen 2025.

Taloudellisesti tarkasteltuna tilinpäätös vuosi 2025 oli menestys lähtökohtiin nähden. Noin -0,9

miljoonaa euroa alijäämäinen talousarvio saatiin käännettyä lopulta noin 309 000 euroa alijäämäiseksi tilinpäätökseksi. Erityisesti huomioitavaa on se, että ennakoitua vahvempaa tulosta selittävät kunnan toimintakulujen ja toimintatuottojen kehitys vuoden aikana.

Tekninen lautakunta teki maaliskuussa hankintapäätöksen Nummen Terveystalon muutostöiden kokonaisurakasta ja hyväksyi Nummen Terveystalon uuden vuokrasopimuksen. Huhtikuussa tekninen lautakunta teki hankintapäätöksen Linnamäen Hakalehdon rakentamista koskevasta urakasta. Vastaavasti kesäkuussa tehtiin hankintapäätös kaukolämpöenergian toimittajasta sopimuskaudelle 1.1.2026-30.6.2041 ja varavoimakoneen hankinnasta Henrikin yhtenäiskoululle. Elokuussa tehtiin päätös sähkötoimittajan valinnasta ajalle 1.1.2026-31.12.2029.

Kasvatus- ja sivistyslautakunta päätti helmikuussa käyttää vuoden 2025-2026 osalta koulukuljetushankinnassa optiomahdollisuutta ja vuoden aikana käynnistyi uuden koulukuljetushankinnan valmistelu. Vastaavasti maaliskuussa hyväksyttiin varhaiskasvatuksen uuden toiminnanohjausjärjestelmän palveluntuottaja. Henrikin yhtenäiskoulun B-osan uusien kone-, irtaimisto- ja laitehankintoja koskevia päätöksiä tehtiin vuoden aikana.

Kunnanhallitus teki maaliskuussa hankintapäätöksen Nousiaisten kunnan ja Nousiaisten Vesi Oy:n vakuutusturvan hankinnasta. Hankinnan myötä vakuutusyhtiö vaihtui vuoden aikana. Pikisaaren virkistysaluetta yritettiin myydä vuoden aikana ja virkistysalueella sijaitseva saunarakennus tuhoutui heinäkuussa tapahtuneessa tulipalossa. Tasopalkkajärjestelmä otettiin käyttöön ensimmäistä kertaa Nousiaisten kunnassa 1.10.2025 alkaen.

Loppuvuodesta Nummen vanha koulurakennus ja tontti päätettiin asettaa myyntiin sekä samassa yhteydessä päätettiin koulurakennuksen ylimääräisestä kirjanpidollisesta alaskirjauksesta kuukausikohtaisena tasapoistona. Henrikin yhtenäiskoulun B-osan rakentaminen eteni vuoden aikana aikataulussaan. Väliaikaisesti yläkouluopetuksen käytössä olevan moduulirakennuksen jatkokäyttöä aloitettiin valmistelevaan uudeksi kunnanvirastoksi ja samassa yhteydessä rakennuksen poistoaikaa pidennettiin uuden osoitetun käyttötarpeen myötä.

Nousiaisten kunnan ensimmäinen ilmastosuunnitelma 2030 hyväksyttiin huhtikuun valtuustossa. Lokakuun valtuustossa hyväksyttiin Nousiaisten kunnan uusi rakennusjärjestys. Turun Seudun Vesi Oy:n Raisio-Masku-johtolinjainvestointia koskeva osakeanti ja takaus hyväksyttiin marraskuun valtuustossa. Joulukuussa hyväksyttiin Nousiaisten uusi kuntastrategia vuosille 2026-2030.

Tilinpäätösvuonna 2025 investointiin yhteensä noin 6,0 miljoonalla eurolla, kun alkuperäisessä talousarviossa varauduttiin 7,6 miljoonan euron investointitasoon. Alitusta selittää investointien siirtyminen ja investointien toteutuminen ennakoitua maltillisemmin kustannuksin.

Toiminnallisesti tarkasteltuna tilinpäätösvuonna 2025 keskityttiin niihin teemoihin ja asiakokonaisuuksiin, jotka olivat jo ennalta tiedossa. Suuria yllätyksiä vuoden aikana ei kohtattu, pois luki Pikisaaren vanhan saunarakennuksen tulipaloa.

Tilinpäätösvuoden 2025 aikana Nousiaisten kunnalle myönnettiin useita hankerahoituksia erityisesti etsivään nuorisotyöhön, Karhunperkkö III-alueen leikkikenttään, kirjastojen alueelliseen ja paikalliseen kehittämiseen, kävelyn ja pyöräilyliikenteen edistämishojelman laadintaan ja paikalliseen harrastustoimintaan.

Tilinpäätösvuoden 2025 aikana luovutettiin ainoastaan 1 omakotitontti ja rakennuslupia uusille omakotitaloille myönnettiin 4. Yritystontteja luovutettiin yhteensä 2. Vuosi 2025 oli yleisesti uudisrakentamisen osalta poikkeuksellisen hiljainen vuosi valtakunnallisesti. Asukaslukumäärä nousi vuoden aikana 13 asukkaalla. Nousiaisissa syntyi vuoden aikana 47 lasta, kun edellisvuonna syntyi 36. Nousiaisissa kuoli vuoden aikana 44 henkilöä, kun edellisvuonna kuoli 36.

Näin ollen tilinpäätös vuonna 2025 Nousiaisten kunta kuului niiden harvojen kuntien joukkoon, joissa luonnollinen väestönlisäys oli neutraalia tai positiivista. Valtakunnallisesti tarkasteltuna kuolleisuus ylitti selvästi syntyvyyden. Yleisesti väestörakenteen kehityksen ilmiönä on tunnistettavissa väestön keski-ikä ja vieraskielisten osuuden kasvu.

Tilinpäätös vuoden 2025 aikana järjestetyt tapahtumat keräsivät ennätysyleisön ja myönteistä palautetta. Henrikin markkinoilla oli noin 2500 kävijää. Heikosta suhdanteesta huolimatta työttömyysprosentti säilyi varsin alhaisella tasolla läpi vuoden. Työttömiä oli joulukuun lopussa yhteensä 172 ja työttömyysprosentti 7,5 %, kun samanaikaisesti Varsinais-Suomen työttömyysprosentti oli 12,3 ja koko maan 13,0 %.

Vuoteen lähdetiin taloudellisesti haastavista olosuhteista, mutta saimme tuloksen yhdessä oikaistua selvästi ennakoitua paremmaksi. Talouden mittareiden ohella myös toiminnasta ja tapahtumista välittyi kiitosta. Lisäksi valtuustokauden vaihtuminen sujui palautteiden perusteella mallikkaasti. Haluan osaltani kiittää henkilöstöä, luottamushenkilöitä ja yhteistyötahoja vuodesta 2025. Uutta kuntastrategiaa mukaillen yhteinen suunta siirtyy seuraavaksi kohti Mahdollisuuksien arkea 2030.

Teemu Heinonen
kunnanjohtaja

1.2 Kunnan hallinto ja siinä tapahtuneet muutokset

Valtuustoon ovat kuulunut 31.5.2025 asti seuraavat valtuutetut:

Pj	Paananen Petteri (KOK)	
I vpj	Rantanen Päivi (SDP)	
II vpj	Kulmala Jussi (PRO)	
jäsenet:	Anttila Matti (KESK)	Harka Outi (PRO)
	Järäinen Virpi (KESK)	Järvenpää Jukka (VAS)
	Kajala-Jokinen Jenni (PRO)	Kankare Tiina (KOK)
	Lakkapää Katri (PRO)	Lehtola Jani (KOK)
	Lehtonen Pauli	Lempiäinen Minna (KESK)
	Mäkeläinen Erika (SDP)	Rantanen Reima (VAS)
	Salminen Kari (PS)	Tasanen Pasi (KESK)
	Virtanen Mikko (PRO)	Virtanen Susanna (KOK)

Valtuustoon ovat kuuluneet 1.6.2025 alkaen kaudelle 2025–2029 valitut seuraavat valtuutetut:

Pj	Anttila Matti (KESK)	
I vpj	Paananen Petteri (KOK)	
II vpj	Taavitsainen Mikko (PS)	
III vpj	Rantanen Reima (VAS)	
jäsenet:	Airikki Antti (KESK)	Antola Timo (PRO)
	Harka Outi (PRO)	Heikkilä Jonna-Maria (KESK)
	Heinonen Annika (KOK)	Hämäläinen Arto (PRO)
	Iivonen Taija (KESK)	Järvenpää Jukka (SDP)
	Kankare Tiina (KOK)	Kulmala Jussi (PRO)
	Lakkapää Katri (PRO)	Mäkeläinen Erika (SDP)
	Rantanen Päivi (SDP)	Suominen Toivo (KOK)
	Virtanen Mikko (PRO)	

Kunnanhallitukseen ovat 31.5.2025 saakka kuuluneet:

Pj	Salminen Kari (PS)	
I vpj	Virtanen Mikko (PRO)	
II vpj	Järvenpää Jukka (VAS)	
jäsenet:	Harka Outi (PRO)	Kankare Tiina (KOK)
	Mäkeläinen Erika (SDP)	Tasanen Pasi (KESK)

Kunnanhallitukseen ovat 2.6.2025 alkaen kuuluneet:

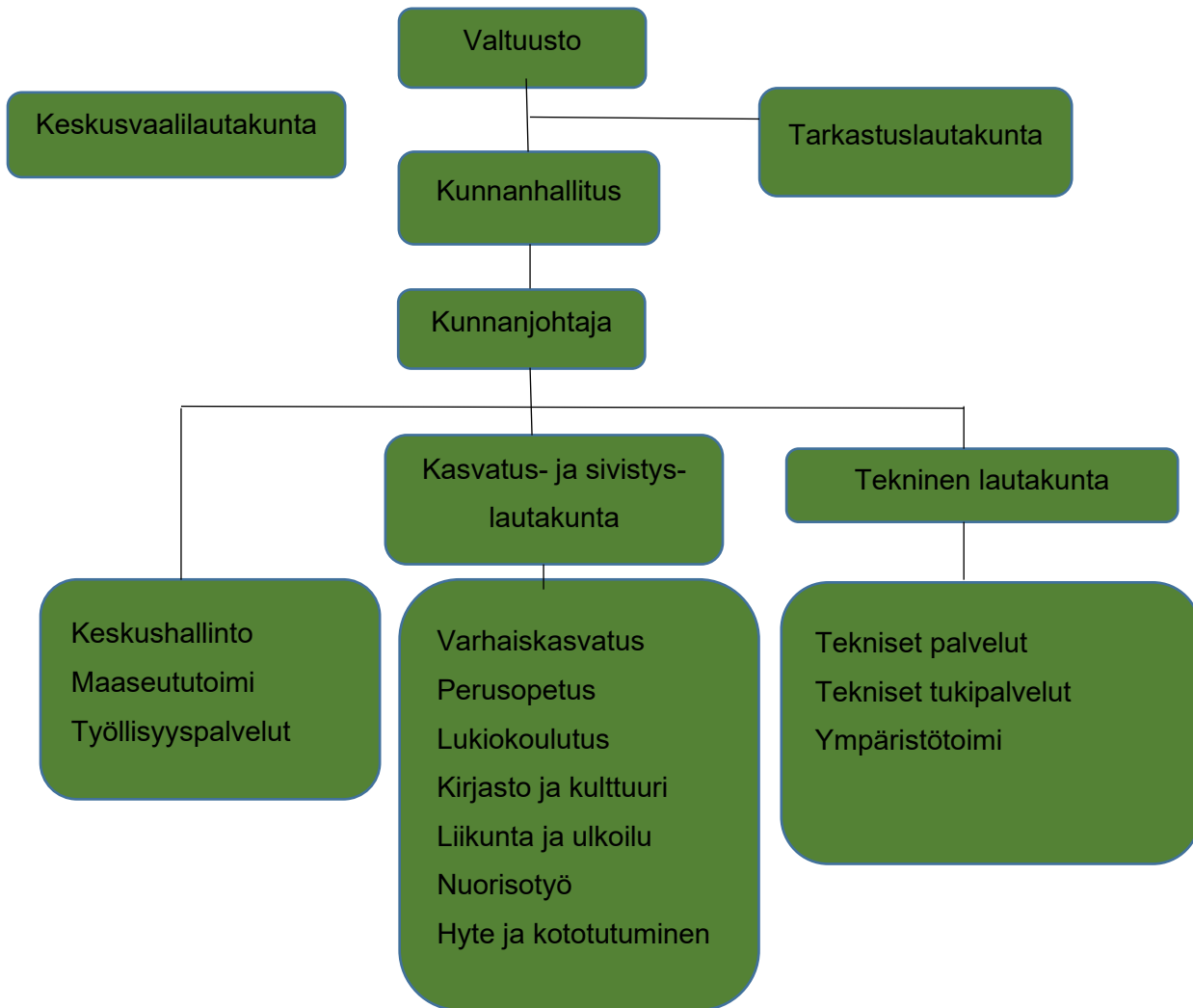
Pj	Virtanen Mikko (PRO)	
I vpj	Airikki Antti (KESK)	
II vpj	Suominen Toivo (KOK)	
jäsenet:	Hämäläinen Arto (PRO)	Iivonen Taija (KESK)
	Kankare Tiina (KOK)	Kulmala Jussi (PRO)
	Lakkapää Katri (PRO)	Rantanen Päivi (SDP)

Kunnanhallituksen esittelijänä on toiminut kunnanjohtaja Teemu Heinonen. Valtuuston ja kunnanhallituksen sihteerinä on toiminut hallintojohtaja Petra Einiö.

Nousiaisten kunnan luottamushenkilöorganisaatio koostuu valtuustosta, kunnanhallituksesta,

kasvatus- ja sivistyslautakunnasta, teknisestä lautakunnasta, keskusvaalilautakunnasta ja tarkastuslautakunnasta.

Nousiaisten kunnan toimielinorganisaatio

Valtuustoon nähden sitovat tulosalueet:

tulosalueet bruttositovia pl. vapaa-ajan palvelut

Toimielin	Tulosalue
Keskusvaalilautakunta	Vaalit
Tarkastuslautakunta	Tarkastustoimi
Kunnanhallitus	Keskushallinto
	Työllisyyspalvelut
Kasvatus- ja sivistyslautakunta	Varhaiskasvatus
	Koulutuspalvelut
	Kirjasto- ja kulttuuritoimi
	Vapaa-ajan palvelut (nettobudj.yks)

Tekninen lautakunta	Ympäristötoimi
	Tekniset palvelut
	Tekniset tukipalvelut

1.3 Yleinen ja oman alueen taloudellinen kehitys

Valtiokonttorin keräämien tilinpäätösarvioiden mukaan kuntien yhteenlaskettu vuosikate on noin 3,2 miljardia euroa. Ennustetietojen mukaan kunnilla oli lainaa asukasta kohti 3 547 euroa (3 380 euroa/asukas vuonna 2024). Kuntien lainakanta nousee edellisvuodesta ollen n. 20,9 miljardia euroa. Vuoden 2025 tilikauden yhteenlaskettu tulos olisi ennakkoarvion mukaan +0,7 miljardia euroa. Tilikauden tulos olisi negatiivinen 107 kunnassa. Vuosikate olisi negatiivinen 8 kunnassa.

Kuntien yhteenlasketut verotulot laskivat 0,2 eli noin 21 miljoonaa euroa. Yhteisöverotulot laskivat 4,4 % eli noin 75 miljoonaa ja kiinteistöverot nousivat 2,1 % nousun ollessa noin 50 miljoonaa.

Valtionosuudet nousivat n. 19 %, summana noin 660 miljoonaa euroa. Suurimpana yhtenä tekijänä nousuun oli työvoimapalveluiden ja kotoutumislain uudistus, 607 milj. euroa sekä työttömyysturvan rahoitusvastuun siirto, 216 milj. euroa. Sote-siirtolaskelmien tarkentumisen vuoksi valtionosuuksiin tehtiin -500 miljoonan euron pysyvä vähennys. Verotulomenetyksen korvaus aiheutti 338 miljoonan euron vähennyksen, koska kunnallisverotuksen ansiotulovähennys poistui ja kuntien verotulot kasvoivat vastaavalla määrällä. Vuonna 2025 jaettiin kunnille harkinnanvaraista valtionosuutta yhteensä 10 miljoonaa euroa, sitä myönnettiin 31 kunnalle

(Lähteet: Kuntaliiton julkaisut)

Kunnan verotulojen kehitys

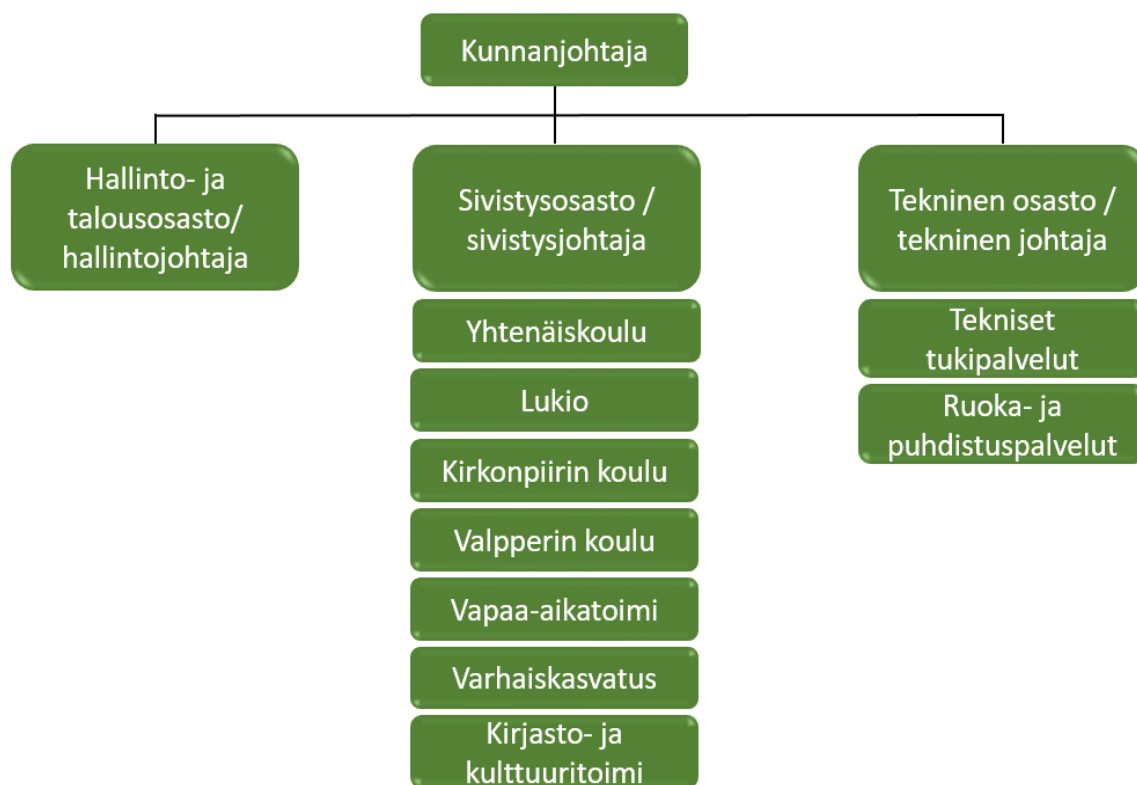
Nousiainiin kertyi verotuloja vuonna 2025 yhteensä n. 11,06 M€. Suhteessa talousarvioon verotulot alittuivat n. 206 000 euroa. Vuonna 2024 verotuloja saatiin yhteensä n. 11,2 M€. Yhteisöverotuottojen osuus nousi n. 65 000 eurolla vuoteen 2024 verrattuna. Kiinteistöveron osuus nousi, vuonna 2025 saatiin n. 25 000 euroa enemmän kiinteistöverotuottoja kuin vuonna 2024. Kiinteistöveron joustava valmistuminen tulee jatkossakin jakamaan tuloja eri vuosille.

Kunnan valtionosuuksien kehitys

Nousiainiin kertyi valtionosuuksia vuonna 2025 yhteensä n. 5,6 M€, joka on n. 75 000 euroa enemmän kuin muutetussa talousarviossa oli arvioitu kertyvän. Nousiainien kunta sai vuonna 2024 harkinnanvaraista valtionosuutta 350 000 euroa, harkinnanvaraista ei haettu vuonna 2025. Vuonna 2024 valtionosuuksia saatiin yhteensä n. 6,1 M€.

1.4 Kunnan henkilöstö

Nousiaisten kunnan henkilöstöorganisaatio

Kunnanjohtaja johtaa kunnanhallituksen alaisuudessa kunnan hallintoa, taloudenhoitoa ja muuta toimintaa, toimii kunnanviraston päällikkönä ja kunnan operatiivisena johtajana.

Nousiaisten kunnan henkilöstöorganisaatio jakautuu hallinto- ja talousosastoon, sivistysosastoon ja tekniseen osastoon. Hallinto- ja talousosaston osastopäällikkönä toimi hallintojohtaja Petra Einiö. Sivistysosaston osastopäällikkönä toimi sivistysjohtaja Pasi Isokangas. Teknisen osaston osastopäällikkönä toimi tekninen johtaja Vesa Skog.

Osastot jaetaan tulosalueisiin ja nämä tulosityksiköihin. Kunnan johtoryhmän muodostavat kunnanjohtaja ja osastopäälliköt sekä taluspäällikkö ja elinvoimapäällikkö. Viranhaltijoista tilivelvollisia ovat kunnanjohtaja, osastopäälliköt ja vastuualueiden esihenkilöt.

Henkilöstöä koskevat asiat on esitetty erillisessä henkilöstötilinpäätöksessä. Vuoden 2025 lopussa (tilanteessa 31.12.2025) Nousiaisten kunnan palveluksessa oli yhteensä 234 henkilöä, mikä on kolme henkilö vähemmän kuin edellisellä vuonna. Vakituksia oli yhteensä 194 henkilöä ja määräaikaisia 40. Vakituksien ja määräaikaisien henkilöstön jakautuminen osastoittain on kuvattu taulukossa 1. Vuodesta 2019 alkaen palkkauksessa on siirrytty enenevässä määrin vakinaisiin työ/virkasuhteisiin. Henkilöstöä koskevat asiat on esitetty tarkemmin erillisessä henkilöstötilinpäätöksessä.

Osasto	2024 vakainainen	2024 määräaik.	2025 vakainainen	2025 määräaik.	Muutos 2024- 2025
Hallinto- ja talousosasto	9	2	10	0	-1
Sivistysosasto	148	46	150	39	-5
Tekninen osasto	32	0	34	1	+3
Yhteensä	189	48	194	40	-3

1.5 Selonteko kunnan sisäisen valvonnan järjestämisestä

Sisäinen valvonnan järjestämisestä vastaavat kunnanhallitus ja kunnanjohtaja. Osastopäälliköt ja tehtäväalueiden vastuuhenkilöt ovat vastuussa sisäisen valvonnan asianmukaisuudesta omien hallinnonalojensa osalta.

Nousiaisten kunnan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohjeen mukaan sisäinen valvonta ja siihen liittyvä riskienhallinta on toimielimen ja tehtäväalueen prosessi, jolla varmistetaan, että

- asetetut tavoitteet saavutetaan
- toiminta on lakien, asetusten, sääntöjen, ohjeiden ja päätösten mukaista
- resurssit käytetään tehokkaasti ja tuloksellisesti
- omaisuus on turvattu
- johdon saama informaatio on oikeaa, tarkoituksenmukaista ja oikea-aikaista

Johtavien ja tilivelvollisten viranhaltijoiden velvollisuutena on ohjata ja seurata alaistaan toimintaa ja henkilöstöä asetettujen tavoitteiden mukaisesti. Henkilöstön velvollisuutena on toimia tavoitteiden ja annettujen ohjeiden mukaisesti sekä ylläpitää ja kehittää ammatillista osaamistaan sekä raportoida havaitsemistaan epäkohdista esihenkilölleen. Esihenkilö vastaa siitä, että yksikön henkilöstön toimivalta ja vastuut ovat ajan tasalla ja että ne ovat asianmukaisesti määritellyt. Esihenkilön on varmistettava, että henkilöstö on tietoinen omasta tehtävästään ja tavoitteistaan. Esihenkilön on luotava edellytykset tehtävistä suoriutumiseen ja tavoitteiden saavuttamiseen. Sisäinen valvonta on olennainen osa jokapäiväistä toiminnan ohjausta ja johtamista ja perustuu valtuuston 23.10.2023 hyväksymään Nousiaisten kunnan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohjeeseen.

Johtamis- ja hallintojärjestelmä

Kunnan toimintoja ohjataan hallintosäännöllä. Valtuusto käsitteli vuoden aikana kahdesti hallintosäännön päivittämistä ja viimeisin hallintosäännön päivitys tehtiin valtuuston kokouksessa 26.5.2025. Hallintosäännössä on esitetty kunnan organisaatorakenne sekä toimielinten ja viranhaltijoiden toimivallan jako ja tehtävät.

Valtuusto on 26.2.2024 kokouksessaan hyväksynyt konserniohjeen, jota noudatettiin talousarviovuodesta 2024 alkaen. Konserniohjeella luodaan puitteet kuntakonserniin kuuluvien yhteisöjen omistajaohjaukselle, toimialamäärittelyille, hyvälle johtamis- ja hallintotavalle sekä raportoinnille kunnan tavoitteiden mukaisesti.

Säännösten, määräysten ja päätösten noudattaminen

Toimielinten ja viranhaltijoiden päätökset kirjataan asiakirjahallintaohjelmalla, josta saadaan päätösluettelot. Viranhaltijapäätökset annetaan tiedoksi ao. toimielimelle. Viranhaltijapäätösten osalta esihenkilöiden tehtävänä on pistokokein tarkistaa, onko päätökset tehty toimivallan puitteissa, ovatko ne riittävästi perusteltuja, ovatko päätökset olleet asianmukaisesti nähtävillä ja ovatko ne annettu tiedoksi

asianosaisille.

Tavoitteiden toteutumisen seuranta ja varojen käytön valvonta

Tavoitteiden asettamista ohjaa kuntastrategia, joka tarkistetaan kerran valtuustokaudessa. Tulosityksiköiden tavoitteet on määritelty talousarviossa. Työntekijöiden tavoitteet määritellään kehityskeskusteluissa, jonka yhteydessä käydään läpi myös asetettujen tavoitteiden toteutuminen.

Tulosalueiden ja -yksiköiden vastuuhenkilöt seuraavat säännönmukaisesti asetettujen tavoitteiden ja määrärahojen toteutumista. Raportit annetaan tiedoksi ao. toimielimelle. Osastot raportoivat valtuustolle tavoitteiden toteutumisesta kolmesti vuodessa, osavuositiedot 1–4 ja 1-8 sekä toimintakertomus. Olennaiset poikkeamat ja tapahtumat tilivuodelta 2025 on eritelty kunkin osaston toimintakertomuksessa.

Riskienhallinnan järjestäminen

Riskienhallinnan yhden keskeisen alueen muodostaa vakuutusturva, joka kattaa kunnan rakenteet, prosessit, henkilöstön sekä suuren osan asiakkaista. Sekä kunnassa että vakuutusyhtiössä on nimetty vastuuhenkilöt. Tulosityksiköt huolehtivat omalta osaltaan omaisuuden ja toiminnan vakuutusturvan kattavuudesta vuoden aikana. Vakuutusturvan kattavuutta tarkastellaan vakuuttajan kanssa kokonaisuutena kerran vuodessa.

Vakuutusyhtiönä on toiminut IF Vahinkovakuutusyhtiö Oy. Kevään 2025 aikana kilpailutettiin kunnan vakuutukset vakuutusmeklari Novum Oy:n toimesta. Kunnanhallitus päätti 3.3.2025 § 34 valita 1.4.2025 alkaen Pohjola Vakuutus Oy:n henkilövakuutusten, omaisuuden ja toiminnan sekä liikenne- ja ajoneuvovakuutusten osalta. Loput vakuutuksista eli työtaturma- ja ammattitautivakuutus siirtyivät niin ikään 1.10.2025 alkaen Pohjola Vakuutus Oy:hyn. Vakuutukset ovat voimassa toistaiseksi voimassa olevana vuoden kerrallaan.

Kunnanjohtaja, osastopäälliköt sekä esihenkilöt vastaavat kokonaisvaltaisen riskienhallinnan ja valvonnan viemisestä käytäntöön vastuualueillaan sekä säännöllisestä raportoinnista valtuustolle, kunnanhallitukselle ja lautakunnille. Sisäinen valvonta on erilaisten riskien kokonaisvaltaista hallintaa.

Sopimustoiminta

Toiminta on perustunut valtuuston, hallituksen sekä muiden toimielinten ja viranomaisten päätöksiin ja hallintosäännöllä delegoituun päätösvaltaan käyttöön. Voimassa olevat sopimukset on koottu sopimusrekisteriin, jota ylläpitää hallinto- ja talousosasto.

Kunnanhallituksen lausunto

Kunnanhallitus toteaa lausuntonaan sisäisen valvonnan asianmukaisuudesta ja riittävydestä talouden ja toiminnan seurannan perusteella, että kunnan hallinto on toiminut kuntalain, hallintosäännön sekä kunnanhallituksen hyväksymien sisäisen valvonnan ohjeiden mukaan ja että sisäinen valvonta on toimivaa ja asianmukaisesti järjestettyä.

Arvio merkittävistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä

Valtuusto on kokouksessaan 4.12.2023 päättänyt hyväksyä Nousiaisten kunnan talouden tasapainottamisohjelman vuosille 2024–2026. Tulevina vuosina kunta tarvitsee vahvemman rahoituspohjan mm. rakennusten ylläpitoon ja peruskorjauksiin, uudisrakennus investointien suunnitelman mukaisiin poistoihin sekä työehtosopimusten mukaisiin palkankorotuksiin. Lisäksi kustannusrakenteessa tulee varautua korkotason muutoksiin, muuttuvaan väestörakenteeseen sekä palvelujen kysynnän muutokseen.

Nousiaisten kunnalla on runsaasti korjausvelkaa erityisesti rakennetuissa kiinteistöissä. Kiinteistöjen peruskorjauksista aiheutuviin kustannuksiin, mahdollisiin purkukustannuksiin, tasearvojen alaskirjauksiin ja uudisrakentamisen kustannuksiin tulee varautua mahdollisimman hyvin kunnan talouden suunnittelussa ja sopeuttamisessa. Kunnan lainamäärä on kasvanut vahvasti edellisinä vuosina mm. Henrikin yhtenäiskoulun B-osan rakentamisen myötä.

Nummen vanha koulurakennus ja tontti päätettiin asettaa myyntiin loppuvuodesta. Rakennuksen käyttötarve päättyy kunnan osalta Henrikin yhtenäiskoulun B-osan valmistumisen myötä. Mikäli rakennusta ja tonttia ei saada myytyä, niin viimesijaisena vaihtoehtona on purkaa rakennus kunnan toimesta. Loppuvuodesta tehtiin päätös, että rakennuksen kirjanpidollinen alaskirjaus tehdään kuukausikohtaisena tasapoistona 10/2025–3/2027 (18 kk) välisenä aikana.

Tulevien investointien rahoittaminen ja maksuvalmiuden ylläpitäminen edellyttävät kunnan lainarahoituksen kasvattamista. Pääsääntöisesti pitkäaikainen laina otetaan investointien rahoittamiseen ja lyhytaikaisella turvataan maksuvalmiutta. Lainarahoituksen nostossa kunnan tulee harkita, kuinka moneksi vuodeksi pitkäaikaista lainaa nostetaan vallitsevassa korkotilanteessa ja kuinka suuri osa lainamäärästä on lyhytaikaista lainaa.

Kunnan talous on TE-uudistuksen myötä entistä suhdanneherkempää ja työllisyyden kehitys on ollut epäsuotuisaa vuoden aikana. Työttömien määrä on kasvanut ja työttömyysjaksot ovat pitkittyneet. Riskinä on, että kunnan maksamat työttömyysetuusmaksut nousevat äkillisesti esimerkiksi Turun seudun suuren työnantajan konkurssin tai laajojen irtisanomisten myötä. Työttömyyden kasvu heikentää myös verotulojen kehitystä sekä voi vaikuttaa vähäisissä määrin kunnan palvelujen käyttöön.

Suomen valtion heikko taloudellinen tilanne sopeuttamistoimineen sekä uudistuksineen aiheuttaa epävarmuutta kuntien yleiseen rahoitukseen esimerkiksi valtionosuuksien kehitykseen. Valmistelussa ollut valtionosuusjärjestelmän uudistus kaatui loppuvuodesta, kun hallituspuolueet eivät löytäneet sopua.

Eduskuntaryhmät hyväksyivät loppuvuodesta 2025 velkajarrun. Velkajarrun tavoitteena on pudottaa Suomen julkisen velan määrä pitkällä aikavälillä 40 prosenttiin suhteessa bruttokansantuotteeseen. Ennakolta velkajarrun tuntuvin seuraus kunnille on se, että taloudellinen niukkuus jatkuu kunta-valtio-suhteessa monien vuosikymmenten ajan. Se tarkoittaa, että valtion paineet leikata kuntien valtionrahautusta jatkuvat, kuntien rahoitusvastuuta etuuksista tai esimerkiksi liikenteen infran kustannuksista ollaan kasvattamassa ja kuntakentän taloutta helpottavat uudistukset saavat odottaa tulevinakin vuosina. Valtionosuuksien sijaan tulorahoitus tulee ennakolta olemaan vahvemmin riippuvainen verotulojen ja kunnan toimintatuottojen kehityksestä.

Nousiaisten kunnalla on useita hyvinvointialueelle vuokrattuja toimitiloja, joilla on merkittävä vaikutus kunnan talouteen. Riskinä on, että hyvinvointialue päättää irtisanoa toistaiseksi voimassa olevat vuokrasopimukset esimerkiksi palveluverkkopäätöksiin vedoten. Todennäköisesti näitä mahdollisesti vapautuvia toimitiloja ei saada vuokrattua yhtä kattavasti ja saatavat vuokratulot vähentyvät merkittävästi. Lisäksi on mahdollista, että hyvinvointialue edellyttää merkittäviä perus- tai muutostorjastoimenpiteitä vuokrattaviin toimitiloihin vuokrauksen jatkamisen edellytyksenä.

Henkilöstöressin haavoittuvuus ja työvoiman saatavuus tietyissä tehtävissä ovat edelleen tunnistettuja riskejä, joihin kunnan tulee varautua. Kunnan organisaatio on hyvin kevyt ja asioiden valmistelu on vahvasti yksittäisten henkilöiden harteilla. Äkilliset pidemmät poissaolot ja henkilöstövaihdokset aiheuttavat haasteita palvelutuotannolle ja tiedonkululle.

1.6 Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus

1.6.1 Tilikauden tuloksen muodostuminen tulos ulkoinen, 1 000 €

Tulos ulkoinen 1000€	2025	2024
Toimintatuotot	2 713	2 589
Valmistus omaan käyttöön	45	44
Toimintakulut	-17 748	-17 364
Toimintakate	-14 989	-14 732
Verotulot	11 062	11 222
Valtionosuudet	5 657	6 100
Rahoitustuotot ja -kulut	-495	-524
Vuosikate	1 235	2 066
Suunnitelman mukaiset poistot	-1 558	-1 769
Satunnaiset tuotot	0	86
Tilikauden tulos	-323	384
Poistoeron muutos	14	64
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	-309	448

TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

	2025	2024
Toimintatuotot/Toimintakulut, %	15,3	14,9
Vuosikate/Poistot, %	79	117
Vuosikate euroa/asukas	264	444
Asukasmäärä	4 672	4 659

1.6.2 Toiminnan rahoitus ulkoinen, 1 000 €

Rahoituslaskelma 1000€	2025	2024
Toiminnan rahavirta	1 217	2 073
Vuosikate	1 235	2 066
Satunnaiset erät	0	86
Tulorahoituksen korjauserät	-18	-79
Investointien rahavirta	-5 734	-3 393
Investointimenot	-6 074	-3 622
Rahoitusosuudet investointimenoihin	316	139
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	24	90
Toiminnan ja investointien rahavirta	-4 517	-1 319
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten vähennys	28	28
Lainakannan muutokset	4 718	-6 602
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	9 000	9 800
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-4 282	-3 302
Lyhytaikaisten lainojen muutos	0	-13 100
Muut maksuvalmiuden muutokset	-94	291
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	102	-46
Vaihto-omaisuuden muutos	0	-1
Saamisten muutos	-199	197
Korottomien velkojen muutos	3	141
Rahoituksen rahavirta	4 652	-6 283
Rahavarojen muutos	135	-7 603
	135	-7 603
Rahavarat 31. 12.	2 333	2 198
1. 1.	2 198	9 801
RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT	2025	2024
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, 1000€	-9 440	-9 129
Investointien tulorahoitus, %	21,4	59,3
Laskennallinen lainanhoitokate	0,4	0,8
Kassan riittävyys, pv	30	32
Asukasmäärä	4 672	4 659

1.6.3 Rahoitusasema ja sen muutokset, Tase ulkoinen 1 000 €

Tase ulkoinen 1000€ VASTAAVAA	2025	2024
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet	36	13
Aineettomat oikeudet	36	13
Aineelliset hyödykkeet	36 043	32 363
Maa- ja vesialueet	3 952	3 864
Rakennukset	22 454	23 034
Kiinteät rakenteet ja laitteet	2 820	2 490
Koneet ja kalusto	235	402
Ennakkomaks ja keskener hankin	6 582	2 574
Sijoitukset	5 440	4 976
Osakkeet ja osuudet	4 776	4 285
Muut lainasaamiset	664	691
PYSYVÄT VASTAAVAT YHTEENSÄ	41 519	37 353
TOIMEKSIANTOJEN VARAT		
Lahjoitusrahastojen varat	250	125
TOIMEKSIANTOJEN VARAT YHTEENSÄ	250	125
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus	67	67
Valmiit tuotteet	67	67
Saamiset	852	653
Pitkäaikaiset saamiset	76	0
Muut saamiset	76	0
Lyhytaikaiset saamiset	776	653
Myyntisaamiset	257	249
Muut saamiset	358	333
Siirtosaamiset	162	71
Rahat ja pankkisaamiset	2 333	2 198
VAIHTUVAT VASTAAVAT YHTEENSÄ	3 252	2 918
VASTAAVAA YHTEENSÄ	45 021	40 395

	2025	2024
VASTATTAVAA		
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	11 571	11 571
Edell. tilikauden yli-/alijäämä	2 091	1 644
Tilikauden yli-/alijäämä	-309	448
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ	13 353	13 662
POISTOERO JA VAPAAEHT VARAUKSET		
Poistoero	233	247
POISTOERO JA VAPAAEHT VARAUKSET YHTEENSÄ	233	247
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		
Lahjoitusrahastojen pääomat	518	291
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT YHTEENSÄ	518	291
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen	23 491	18 911
Lainat rahoitus- ja vakuutusl.	23 455	18 871
Muut velat	36	39
Lyhytaikainen	7 426	7 284
Lainat rah.-ja vakuut.laitoks.	4 417	4 282
Lyhytaikaiset ostovelat	1 106	1 050
Muut velat	200	182
Siirtovelat	1 703	1 770
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ	30 917	26 195
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	45 021	40 395

	2025	2024
TASEEN TUNNUSLUVUT		
Omavaraisuusaste, %	30,2	34,4
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	159,1	131,6
Kertynyt yli-/alijäämä, 1000 euroa	1 782	2 091
Kertynyt yli-/alijäämä, euroa/asukas	381	449
Lainakanta 31.12., 1000 euroa	27 871	23 153
Lainakanta 31.12., euroa/asukas	5 966	4 970
Lainat ja vuokravastuut 31.12., 1000 euroa	28 146	23 443
Lainat ja vuokravastuut 31.12., euroa/asukas	6 024	5 032
Lainasaamiset, 1000 euroa	664	691
Asukasmäärä	4 672	4 659

1.7 Kokonaistulot ja -menot

TULOT		MENOT	
Toiminta		Toiminta	
Toimintatuotot	2 713 441	Toimintakulut	17 747 855
Verotulot	11 061 852	- Valmistus omaan käyttöön	-45 002
Valtionosuudet	5 657 045	Korkokulut	532 189
Korkotuotot	35 121	Muut rahoituskulut	8 591
Muut rahoitustuotot	11 126	Investoinnit	
Tulorahoituksen korjauserät		Investointimenot	6 073 831
- Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot	-17 815	Rahoitustoiminta	
Investoinnit		Pitkäaikaisten lainojen vähennys	4 281 604
Rahoitusosuudet investointimenoihin	315 750	Kokonaismenot yhteensä	28 599 069
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutus tulot	23 985		
Rahoitustoiminta			
Antolainasaamisten vähennys	27 778		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	9 000 000		
Kokonaistulot yhteensä	28 828 283		

Täsmäytys:

Kokonaistulot - Kokonaismenot = 28 828 283 - 28 599 069 = 229 214

Rahavarojen muutos -

Muut maksuvalmiuden muutokset = 135 354 - (-93 860) = 229 214

(mainittujen erien itseisarvojen summa silloin, kun mainitut erät ovat rahoituslaskelmassa erimerkkiset ja itseisarvojen erotus, kun ne ovat rahoituslaskelmassa samanmerkkiset; Yleisohje kunnan ja kuntayhtymän tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimisesta, s.30–31)

1.8 Kuntakonsernin toiminta ja talous

1.8.1 Yhdistelmä konsernitilinpäätökseen sisältyvistä yhteisöistä

Nousiaisten konserniin kuuluvat tytäryhteisöt, joissa omistus on yli 50 %:

Nousiaisten Vesi Oy (100 %)
Nousiaisten Kuntakiinteistöt Oy (100 %)

Konserniin kuuluvat kuntayhtymät

Varsinais-Suomen Liitto (0,81 %)
Raision Seudun koulutuskuntayhtymä (5,17 %)

Konserniin kuuluvat osakkuusyhteisöt

Nousiaisten Kalliopohja Oy (49,7 %)

Osakkuusyhteisö Kalliopohja on yhdistelty konserniin osakkuusyhteisön yhdistelysäännön mukaan (omistusosuutta vastaava määrä osakkuusyhteisön voitosta tai tappiosta sekä oman pääoman muutoksesta). Yhdistely tehtiin ensimmäisen kerran tilinpäätöksestä 2022.

Lisäksi Nousiaisten kunnalla on omistusosuuksia seuraavissa yhtiöissä:

Turun Seudun Vesi Oy
Turun Seudun Puhdistamo Oy
Turun Seudun Kehitys Oy
Metsäliitto Konserni/Metsä Group Oy
Lounais-Suomen Jätehuolto Oy
Kunta-Aravat Oy
Kuntarahoitus Oyj
Numera Oy (ent. Sarastia Oy, ent. Kuntien Taitoa Oy)
Kuntien Tiera Oy
Vakka-Suomen Media osuuskunta
Finda Oy
Koha-Suomi Oy
Monetra Oy
As Oy Nousiaisten Linnaketo

1.8.2 Konsernin toiminnan ohjaus

Konsernin toiminnan ohjaus on määritelty konserniohjeessa (hyväksytty valtuustossa 26.2.2024 § 3), jossa on linjattu yhteiset toimintaohjeet niin tytäryhteisöille kuin kunnan edustajille. Konsernivalvonnan tarkoituksena on varmistaa, että kuntakonsernin toiminta on taloudellista ja tuloksellista, päätösten perusteena oleva tieto on riittävää ja luotettavaa sekä lain säännöksiä, viranomaisohjeita ja toimielinten päätöksiä noudatetaan sekä omaisuus ja voimavarat turvataan.

Konserniin kuuluvien yhteisöjen esityslistat ja pöytäkirjat on toimitettu tiedoksi kunnanhallitukselle. Esityslistoista on keskusteltu kunnanhallituksessa ja tarvittaessa kunnanhallitus on ohjeistanut kunnan edustajia ja antanut lausuntoja käsiteltävinä olevissa asioissa.

1.8.3 Olennaiset konsernia koskevat tapahtumat

Raision seudun koulutuskuntayhtymän (Raseko) ja Varsinais-Suomen Liiton toiminta jatkui ennallaan eikä toiminnassa tapahtunut merkittäviä muutoksia tilivuonna 2025. Omistusosuudet säilyivät ennallaan.

Tytäryhteisön (Nousiaisten Vesi Oy) toiminnassa ei tapahtunut merkittäviä muutoksia ja sen toiminta jatkui normaalisti vuonna 2025. Omistusosuus 100 %.

Vuonna 2025 perustettiin Nousiaisten Kuntakiinteistöt Oy (tytäryhtiö, omistusosuus 100 %), jonka toiminta ei kuitenkaan alkanut vielä vuonna 2025 ja näin ollen sitä ei ole yhdistelty konserniin (koska tapahtumia ei ole vuonna 2025). Toiminnan jatkumista tarkastellaan vuoden 2026 aikana.

Osakkuusyhteisö Nousiaisten Kalliopohja on yhdistelty omistusosuuden suhteessa (49,7 %) ensimmäistä kertaa tilivuonna 2022.

Konsernitilinpäätös

KONSERNIN TULOSLASKELMA, 1 000e

	2025	2024
Toimintatuotot	4 562	4 617
Osuus osakk.yht. voitto/tappio	1	1
Toimintakulut	-19 213	-18 950
Toimintakate	-14 651	-14 332
Verotulot	11 062	11 222
Valtionosuudet	5 657	6 100
Rahoitustuotot ja -kulut	-504	-522
Korkotuotot	25	22
Muut rahoitustuotot	15	38
Korkokulut	-533	-563
Muut rahoituskulut	-12	-19
Vuosikate	1 563	2 468
Poistot ja arvonalentumiset	-1 824	-2 029
Suunnitelman mukaiset poistot	-1 824	-2 029
Satunnaiset erät	0	86
Tilikauden tulos	-261	526

KONSERNITULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT	2025	2024
Toimintatuotot/Toimintakulut, %	23,7	24,4
Vuosikate/Poistot, %	86	122
Vuosikate euroa/asukas	335	530
Asukasmäärä	4 672	4 659

KONSERNIN RAHOITUSLASKELMA 1 000 e

	2025	2024
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	1 564	2 468
Satunnaiset erät	0	86
Tulorahoituksen korjauserät	-18	-80
	1 545	2 475
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-6 361	-3 926
Rahoitusosuudet investointimenoihin	316	139
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	24	90
	-6 021	-3 697
Toiminnan ja investointien rahavirta	-4 476	-1 222
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten vähennys	0	0
	0	0
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	9 028	9 828
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-4 309	-3 329
Lyhytaikaisten lainojen muutos		-13 100
	4 718	-6 602
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	102	-46
Vaihto-omaisuuden muutos	-13	-25
Saamisten muutos	-222	220
Korottomien velkojen muutos	-40	56
	-173	206
Rahoituksen rahavirta	4 545	-6 396
Rahavarojen muutos	69	-7 618
Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31. 12.	3 494	3 425
Rahavarat 1.1.	3 425	11 043
	69	-7 618
KONSERNIN RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT	2025	2024
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, 1000€	-10 422	-9 939
Investointien tulorahoitus, %	25,9	65,2
Laskennallinen lainanhoitokate	0,5	0,9
Kassan riittävyys, pv	42	47

KONSERNITASE 1000 e

	2025	2024		2025	2024
VASTAAVAA			VASTATTAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT	41 421	37 206	OMA PÄÄOMA	12 801	13 062
Aineettomat hyödykkeet	36	13	Peruspääoma	11 571	11 571
Aineettomat oikeudet	36	13	Muut omat rahastot	0	0
Aineelliset hyödykkeet	39 153	35 452	Edell. tilikauden yli-/alijäämä	1 491	965
Maa- ja vesialueet	3 753	3 668	Tilikauden yli-/alijäämä	-261	526
Rakennukset	24 612	25 346	TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	643	410
Kiinteät rakenteet ja laitteet	2 756	2 427	Valtion toimeksiannot	31	40
Koneet ja kalusto	1 449	1 438	Lahjoitusrahastojen pääomat	518	291
Ennakkomaks ja keskener. hankin	6 582	2 574	Muut toimeksiantojen pääomat	94	78
Sijoitukset	2 233	1 741	VIERAS PÄÄOMA	33 137	28 458
Osakkuusyhteisöosuudet	13	12	Pitkäaikainen	25 480	20 903
Muut osakkeet ja osuudet	2 074	1 583	Lainat rahoitus- ja vakuutusl.	23 455	18 871
Muut lainasaamiset	145	145	Lainat muilta luotonantajilta	0	0
Muut saamiset	1	1	Muut velat	2 025	2 031
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	375	243	Lyhytaikainen	7 657	7 555
Valtion toimeksiannot	31	40	Lainat rah.- ja vakuut. laitoks.	4 417	4 282
Lahjoitusrahastojen varat	250	125	Lainat muilta luotonantajilta	0	0
Muut toimeksiantojen varat	94	78	Saadut ennakot	3	0
VAIHTUVAT VASTAAVAT	4 784	4 480	Lyhytaikaiset ostovelat	1 159	1 177
Vaihto-omaisuus	132	119	Muut velat	269	223
Aineet ja tarvikkeet	1	1	Siirtovelat	1 809	1 873
Keskeneräiset tuotteet	65	51	VASTATTAVAA YHTEENSÄ	46 581	41 929
Valmiit tuotteet	67	67			
Saamiset	1 159	936			
Pitkäaikaiset saamiset	76	0			
Muut saamiset	76	0			
Lyhytaikaiset saamiset	1 083	936			
Myyntisaamiset	532	500			
Muut saamiset	379	356			
Siirtosaamiset	171	81			
Rahoitusarvopaperit	133	133			
Osakkeet ja osuudet	0	0			
Sijoituks. rahamarkkinainstrum.	133	133			
Rahat ja pankkisaamiset	3 360	3 292			
VASTAAVAA YHTEENSÄ	46 581	41 929			

KONSERNITASEEN TUNNUSLUVUT	2025	2024
Omavaraisuusaste, %	27,5	31,2
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	155,7	129,7
Kertynyt ylijäämä (alijäämä), 1000 euroa	1 230	1 491
Kertynyt ylijäämä (alijäämä), euroa/asukas	263	320
Konsernin lainat, euroa/asukas	5 966	4 970
Konsernin lainakanta 31.12., 1000 euroa	27 871	23 153
Konsernin lainat ja vuokravastuut, euroa/asukas	6 029	5 038
Konsernin lainat ja vuokravastuut 31.12., 1000 euroa	28 196	23 471
Konsernin lainasaamiset 31.12., 1000 euroa	145	145
Kunnan asukasmäärä	4 672	4 659

1.9 Kunnanhallituksen esitys tilikauden tuloksen käsittelystä

Kunnanhallitus esittää tilikauden -323 150,16 euron tuloksen käsittelystä seuraavaa:

- 1) Tuloutetaan tehtyjä poistoeroja suunnitelman mukaan **13 715,39** euroa
- 2) Siirretään tilikauden tappio **-309 434,77** euroa taseen tilikauden yli-/alijäämä -tilille.

2 TALOUSARVION TOTEUTUMINEN

2.1 Keskusvaalilautakunta

1. Tulosalueen kuvaus

Keskusvaalilautakunta huolehtii vaalien läpiviennistä lain edellyttämällä tavalla.

2 Tulosalueen nykytilanne

Keskusvaalilautakuntaan kuuluu puheenjohtaja, varapuheenjohtaja ja kolme muuta jäsentä sekä tarpeellinen määrä varajäseniä, joita on kuitenkin oltava vähintään viisi.

Keskusvaalilautakunta vastaa esimerkiksi ehdokasasettelusta, ääntenlaskennasta ja vaalituloksen julistamisesta.

3 Toimintaympäristön muutokset

Vuonna 2025 järjestetään ensimmäistä kertaa saman aikaisesti sekä aluevaalit että kuntavaalit eli alue- ja kuntavaalit. Alue- ja kuntavaalin ennakoäänestys pidetään 2.-8.4.2025 ja varsinainen vaalipäivä on 13.4.2025. Yhdistelmävaalit tarkoittavat kunnalle vaaleihin varattavan henkilöresurssin kasvua sekä ylimääräisiä materiaalihankintoja (mm. vaalikehikot, äänestyskopit, vaaliurnat). Hyvinvointialueet korvaavat aluevaaleista johtuvat kustannukset kunnalle.

Toteuma 31.12.2025:

Alue- ja kuntavaalit toteutuivat suunnitelman mukaisesti. Vaalin ensimmäisen vaalin ennakoäänestys pidettiin 2.-8.4.2025 ja varsinainen vaalipäivä oli 13.4.2025.

Ulkopuolista henkilöstöä ei käytetty vaaleissa. Toteutuneet sisäiset henkilöstökulut on kohdistettu erikseen aluevaalien ja erikseen kuntavaalien kustannuspaikoille siten, että aluevaalien aiheuttama ylimääräinen työ ja materiaalikustannukset kohdistettiin aluevaalien kustannuspaikalle. Aluevaaleihin saatiin korvausta hyvinvointialueelta 1,4 euroa/ äänioikeutettu.

Aluevaalien äänestysprosentti kunnassa oli 57,6 % ja kuntavaalien 59,9 %.

4 Vuoden 2025 talousarvion tavoitteet:

VAHVA NOUSIAINEN: VOIMAA PAIKALLISISTA VAHVUUKSISTA

Panostamme yksilöllisiin laadukkaisiin peruspalveluihin

Tavoite	Vaalien sujuva järjestäminen Nousiaisten kunnassa huomioiden erityisryhmät/esteettömyys
Toimenpide	Vaalien organisointi ja käytännön toimenpiteet vaalipaikalla
Arviointikriteeri / mittari	Vaalitoimitsijoiden saama palaute vaalien sujuvuudesta ja vaalipaikan käytännön järjestelyistä
Tavoitetaso	Vaalien sujuva läpivienti ilman ongelmia
Toteuma/Seuranta	Toteuma 31.12.: Vaalit toteutettiin onnistuneesti esteettömyys huomioiden ilman suurempia ongelmia, vaikka yhdistelmävaalien toteuttaminen käytännössä oli haastavaa. Ennakkoäänestyksessä äänestäjä äänesti ensimmäisessä äänestyskopissa aluevaalien ja toisessa äänestyskopissa kuntavaalien ehdokasta. Tällä ehkäistiin virheellisiä äänestyslippuja. Varsinaisena äänestyspäivänä ei suuren kävijämäärän vuoksi pystytty eriyttämään äänestystä, vaan äänestäjä sai molemmat äänestysliput yhdellä kerralla. Ennakkoäänestyspaikkana ja varsinaisena vaalipäivänä äänestyspaikkana oli kirjasto. Aluevaalien äänestysprosentti kunnassa oli 57,6 % ja kuntavaalien 59,9 %.

VIREÄ NOUSIAINEN: AVOINTA JA AKTIIVISTA ARKEA

Tiedotamme aktiivisesti kunnan tapahtumista ja ajankohtaisista asioista	
Tavoite	Vaaleja koskevat tiedotteet ja järjestelyt tavoittavat oikea-aikaisesti kuntalaiset
Toimenpide	Kunta laatii tiedotteet ja kuulutukset, joissa kuvataan tarvittavat tiedot kuntalaisille
Arviointikriteeri / mittari	Laaditut tiedotteet ja kuulutukset
Tavoitetaso	Kuntalaiset ovat tietoisia järjestettävistä vaaleista ja heillä on riittävät tiedot koskien ennakkoäänestystä ja varsinaista vaalipäivää
Toteuma/Seuranta	Toteuma 31.12.: Vaaleista tiedotettiin kunnan verkkosivuilla useaan otteeseen sekä huolehdittiin kuulutuksista.

5 Suunnitelmakausi 2026-2027

Vuonna 2026 ei ole säännönmukaisia vaaleja.

Vuonna 2027 on eduskuntavaalit.

6 Tunnusluvut:

Tunnusluku	Tp 2024	TA 2025	Tot 12/2025	Ts 2026	Ts 2027
Kokousten määrä	4	10	7		3
Äänestys% kunn. vaalit		60	59,9		
Äänestys% presidentin-	77,9/70,8				
Äänestys% eu-vaalit	38				
Äänestys% eduskun-					76
Äänestys% aluevaalit		47	57,6		

Vuonna 2026 ei säännönmukaisia vaaleja.

7 Talous

100 VAALIT	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälk.	Toteutuma 1-12 / 2025	Poikkeama	Tot-%
Toimintatuotot						
Myyntituotot	3 000	0	3 000	5 086	2 086	169,52%
Toimintatuotot yhteensä	3 000	0	3 000	5 086	2 086	169,52%
Toimintakulut						
Henkilöstökulut	-8 398	0	-8 398	-8 676	-278	103,31%
Palkat ja palkkiot	-7 840	0	-7 840	-7 595	245	96,88%
Henkilösivukulut	-558	0	-558	-1 081	-523	193,71%
Eläkekulut	-495	0	-495	-886	-391	178,96%
Muut henkilösivukulut	-63	0	-63	-195	-132	309,57%
Palvelujen ostot	-6 250	0	-6 250	-1 620	4 630	25,92%
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 750	0	-1 750	-289	1 461	16,51%
Toimintakulut yhteensä	-16 398	0	-16 398	-10 585	5 813	64,55%
Toimintakate	-13 398	0	-13 398	-5 500	7 898	41,05%

2.2 Tarkastuslautakunta/tarkastustoimi

1 Tulosalueen kuvaus

Valtuuston valitsemat tarkastuslautakunta ja tilintarkastaja vastaavat kunnan ulkoisesta valvonnasta. Tarkastuslautakunta vastaa hallinnon ja talouden tarkastamisen järjestämisestä sekä arvioi, ovatko valtuuston asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet kunnassa ja kuntakonsernissa toteutuneet ja onko toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla. Valtuuston valitsema tilintarkastaja tarkastaa kunnan kunkin tilikauden hallinnon, kirjanpidon ja tilinpäätöksen.

2 Tulosalueen nykytilanne

Tarkastuslautakuntaan kuului 31.5.2025 asti viisi jäsentä ja 1.6.2025 voimaan tulleen hallintosäännön mukaan kuusi jäsentä, jotka suorittavat kuntalain mukaista arviointityötä. Tilintarkastuspalvelut ostetaan tilintarkastusyhteisöltä.

3 Toimintaympäristön muutokset

Tarkastuslautakunnan alaisessa toiminnassa ei ole tapahtunut muutoksia.

4 Vuoden 2025 talousarvion tavoitteet:

Tavoite	Arviointikertomuksesta on hyötyä päätöksentekijöille
Toimenpide	Arviointikertomuksessa esitetään kunnan toiminnan kehittämiseen ehdotuksia
Arviointikriteeri / mittari	Kehittämisehdotusten määrä
Tavoitetaso	3 kpl kehittämisehdotuksia
Toteuma/Seuranta	1 kehittämisehdotus ja lisäksi muita havaintoja.

Tavoite	Viranhaltijoiden ja työntekijöiden haastattelut ovat tarkoituksenmukaisia arvioinnin tarkoitukseen
Toimenpide	Annetaan haastateltaville kysymykset etukäteen
Arviointikriteeri / mittari	Kyselylomakkeen tms. etukäteisvalmistelun käyttö
Tavoitetaso	Haastatelluista 100 % saa kysymykset etukäteen
Toteuma/Seuranta	Toteutunut

5 Suunnitelmakausi 2026-2027

Tarkastuslautakunnan ja tilintarkastuksen yhteistyö takaavat riittävän kunnan tuoksellisuuden ja tavoitteiden toteutumisen arvioinnin. Tarkastuslautakunta varmistaa, että tilintarkastuksella on riittävät resurssit suorittaa työnsä julkishallinnon hyvän tilintarkastustavan mukaisesti.

6 Tunnusluvut:

Tunnusluku	Tp 2024	Ta 2025	Tot 12/2025	Ts 2026	Ts 2027
Kokousten määrä	5	5	7	5	5
Tarkastuspäivät	9	10	12	10	10

7 Talous

110 TARKASTUSTOIMI	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälk.	Toteutuma 1-12 / 2025	Poikkeama	Tot-%
Toimintakulut						
Henkilöstökulut	-1 454	0	-1 454	-1 761	-307	121,1%
Palkat ja palkkiot	-1 400	0	-1 400	-1 700	-300	121,43%
Henkilösivukulut	-54	0	-54	-61	-7	112,5%
Eläkekulut	-51	0	-51	-34	17	66,08%
Muut henkilösivukulut	-3	0	-3	-27	-24	901,67%
Palvelujen ostot	-9 500	0	-9 500	-13 467	-3 967	141,76%
Toimintakulut yhteensä	-10 954	0	-10 954	-15 228	-4 274	139,02%

Talousarvioliityksen syyt: Tilintarkastussopimus on kilpailutettu keväällä 2025 ja uuden sopimuksen mukaan tilintarkastuspäivät ovat vuositasolla lisääntyneet 25 %. Tarkastuspäivän hinta on myös noussut verrattuna vanhaan sopimukseen. Talousarviota laadittaessa ei ole ollut tiedossa uuden sopimuksen ehdot.

Myös tarkastuslautakunnan tukipalveluita on ostettu aiempaa enemmän, kun uusi tarkastuslautakunta on aloittanut syksyllä 2025.

2.3 Kunnanhallitus

Kunnanhallitus/Keskushallinto

1. Tulosalueen kuvaus

Kuntalain 38 §:n mukaan kunnanhallitus johtaa kunnan toimintaa, hallintoa ja taloutta. Kunnanhallituksen tehtävänä on:

- 1) vastata kunnan hallinnosta ja taloudenhoidosta;
- 2) vastata valtuuston päätösten valmistelusta, täytäntöönpanosta ja laillisuuden valvonnasta;
- 3) valvoa kunnan etua ja, jollei hallintosäännössä toisin määrätä, edustaa kuntaa ja käyttää sen puhevaltaa;
- 4) edustaa kuntaa työnantajana ja vastata kunnan henkilöstöpolitiikasta;
- 5) vastata kunnan toiminnan yhteensovittamisesta;
- 6) vastata kunnan toiminnan omistajaohjauksesta;
- 7) huolehtia kunnan sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnan järjestämisestä.

Keskushallinnon tulosalue muodostuu kunnanjohtajasta ja hallinto- ja talousosastosta. Hallinto- ja talousosasto hoitaa keskitettyjä yleishallinnon sekä talous- ja palkkahallinnon tehtäviä ja tuottaa tukipalveluja muille tulosalueille. Tulosalueen vastuulle kuuluvat valtuuston ja kunnanhallituksen asioiden valmistelu sekä päätösten täytäntöönpano. Lisäksi tulosalue vastaa ja huolehtii omalta osaltaan tietohallinnosta, kunnan tiedotuksesta, asiakirjahallinnosta sekä asiakaspalvelutehtävistä. Tulosalue vastaa myös kunnan elinvoimapolitiikan johtamisesta, kaavoituksesta, maapolitiikasta, ympäristöterveydenhuollosta, tasausmaksusta (Kunnat ja hyvinvointialueet maksavat tasausmaksua v. 2023 alusta alkaen, kun eläkemenoperusteinen maksu poistui).

2. Tulosalueen nykytilanne

Keskushallinnon henkilöstö työskentelee kunnanvirastolla (Moisiontie 19). Maa-seutuhallinto toimii hallinto- ja talousosaston alaisuudessa omana erillisyyksikkönään yhteistyösopimuksen mukaisesti.

Kunnan luottamushenkilöorganisaation muodostavat valtuusto, tarkastuslautakunta, kunnanhallitus ja lautakunnat. Vaikuttamistoimielimiä ovat nuorisovaltuusto, vammaisneuvosto ja vanhusneuvosto. Kunnassa on käytössä osallistuva budjetointi, jossa asukkaat ideoivat ja äänestämällä päättävät tietyn rahasumman käytöstä. Verkkosivuilla on kootusti henkilöstön ja luottamushenkilöiden yhteystiedot, lisäksi käytössä on erillinen palautekanava ja kuntalaisaloite.fi -palvelu.

Kunta tekee tiivistä ja säännöllistä yhteistyötä paikallisten ja seudullisten toimijoiden kanssa. Osa Nousiaisten kunnan palveluista järjestetään yhteistyössä muiden kuntien kanssa esimerkiksi seudullisen yhtiön kautta. Kuntien julkisoikeudellisen yhteistoiminnan muotoja ovat yhteinen toimielin, yhteinen virka, sopimus viranomaistehtävän hoitamisesta ja kuntayhtymä. Kuntalain 109 §:n mukaisesti kuntien yhteistoimintaa koskevat sopimukset ovat saatavilla yleisessä tietoverkossa.

Kunnassa on hyväksytty talouden tasapainottamisohjelma vuosille 2024-2026 ja kuntastrategia 2022-2025, jotka ohjaavat toimintaa ja taloutta. Kunnassa on käytössä päätösten vaikutusten ennakoarviointi. Kunta julkaisee ostolaskudatansa vuosittain tilinpäätöksen hyväksymisen jälkeen.

Nousiaisten kunnalla on valmiuslakiin perustuva varautumisvelvoite. Varautumistyö on osa kunnan arjen toimintaa ja johtamista. Talousarviossa on vuosittain varauduttu mahdollisiin hankintoihin ja muihin etukäteistoimintoihin, joilla ylläpidetään tai kehitetään valmiutta kohdata äkillisiä häiriötilanteita tai poikkeusoloja.

Kunnan kokonaisturvallisuutta kehitetään ja hallitaan myös turvallisuussuunnitellulla. Kunnan turvallisuussuunnittelu on ennakoivaa toimintaa, jonka tavoitteena on vähentää häiriöitä, rikoksia, onnettomuuksia ja niistä johtuvia vahinkoja. Samalla pyritään ylläpitämään ja vahvistamaan turvallisuuden tunnetta paikallisesti.

3. Toimintaympäristön muutokset

Kunta-alan yleinen virka- ja työehtosopimus on voimassa 30.4.2025 saakka. 1.2.2025 on tiedossa kehittämisohjelmaerä (keskitetty erä 0,4 %, KVTES). Uuden sopimuskauden osalta palkankorotusten määrä ja ajankohta eivät ole vielä tiedossa. On mahdollista, että sopimuskauden päättymisen näkyy kunnan toiminnassa esimerkiksi lakkoina tai muina työtaistelukeinoina.

Kansallisarkiston on tarkoitus avata sähköinen arkistointipalvelu myös kunnille vuoden 2025 aikana. Sähköinen arkistointi on tarkoitus ottaa mahdollisimman pikaisella aikataululla käyttöön Nousiaisten kunnassa.

Toiminnan sähköistymisen myötä tietoturvan ja -suojaan sekä tiedonhallinnan merkitys korostuu entisestään. Kunta panostaa edelleen tietoturvan ja tietosuojan kehittämiseen ja kouluttamiseen sekä tiedonhallintalaista tulevien velvoitteiden täyttämiseen. Sähköistä asiointia kehitetään edelleen ja saavutettavuuteen kiinnitetään erityistä huomiota.

Valtuustokausi vaihtuu 1.6.2025 alkaen, uusi valtuustokausi on 2025–2029. Valtuustokauden vaihtumisen yhteydessä on mahdollista tarkastella toimielinten kokoonpanoa ja rakennetta. Kuntalain mukaan kunnassa on oltava valtuuston lisäksi kunnanhallitus ja tarkastuslautakunta.

Kunnassa käynnistetään syksyllä 2025 uuden kuntastrategian laadinta valtuustokauden vaihtumisen myötä. Vuoden 2025 aikana on tarkoitus hyväksyä Nousiaisten kunnan ensimmäinen ilmastosuunnitelma vuosille 2025-2030, joka ohjaa kunnan ilmastotyötä. Syksyllä 2024 valmistuva elinvoimaohjelma 2030 tulee ohjaamaan kunnan elinvoiman kehittämistä vuosien 2025-2030 aikana.

Sote-uudistuksen yhteydessä kunnan omistuksessa olleet sote- ja pela-kiinteistöt (Terveystalo, Moisiokoti, Nummen ja Valpperin paloasemat) jäivät kunnan omistukseen ja Varsinais-Suomen hyvinvointialue tuli niihin vuokralle kolmen vuoden siirtymäajaksi 2023–2025. Sote-kiinteistöt (Terveystalo ja Moisiokoti) tulee yhtiöittää viimeistään vuoden 2025 aikana, jotta tilojen vuokraaminen hyvinvointialueelle on mahdollista myös siirtymäajan jälkeen, taustalla on kuntalain 126 §:n mukainen velvoite toiminnan yhtiöittämiselle.

Toteuma 31.12.2025:

Uudet kunta- ja hyvinvointialan työ- ja virkaehtosopimukset astuivat voimaan 1.5.2025 alkaen ja sopimuskausi päättyy 29.2.2028. Perusratkaisun palkankorotukset ovat sopimuskauden aikana yhteensä 7,37 prosenttia. Vuodelle 2025 kohdistui korostusta 2,50 % ja vuodelle 2026 yhteensä 2,47 %. Näiden lisäksi kunta- ja hyvinvointialan palkkarakenteita ja palkkausjärjestelmiä koskeva kehittämisohjelma 2026–2028 tuo kunta- ja hyvinvointialalle kolmen vuoden aikana yhteensä 1,8 prosentin korotukset. Kehittämisohjelman seuraava erä 0,4 % kohdistuu vuoteen 2026. Valtakunnallisen palkkaratkaisun venyminen ja ensimmäisen yleiskorotuksen voimaan astuminen 1.10.2025 alkaen kevensi talousarviovuotta 2025, mutta tuleville vuosille 2026-2028 kohdistuu merkittäviä (useiden satojen tuhansien) lisäkustannuksia käyttötalouteen.

Valtuustokausi vaihtui 1.6.2025 alkaen, uusi valtuustokausi on 2025–2029. Valtuustokauden vaihtumisen yhteydessä lisättiin valtuustoon kolmas varapuheenjohtaja, kunnanhallituksen jäsenmäärä nostettiin seitsemästä jäsenestä yhdeksään ja tarkastuslautakunnan jäsenmäärä nostettiin viidestä jäsenestä kuuteen jäseneseen. Lapsiparlamentti nimettiin uutena vaikuttamistoimielimenä ja elinkeinotoimikunnan nimeksi muutettiin elinvoimatoimikunta. Luottamushenkilöille on järjestetty luottamushenkilö- ja ICT-koulutusta elokuusta alkaen. Luottamushenkilöt ovat siirtyneet Google-ympäristöstä Microsoft-ympäristöön mm. tieturva- ja kustannussyistä. Lisäksi luottamushenkilöille on avattu sähköpostiosoitteet,

päivitetty yhteystiedot tietokantoihin, pyydetty sidonnaisuusilmoitukset sekä hankittu laitteet.

Nousiaisten kuntastrategia 2030 hyväksyttiin valtuuston kokouksessa 1.12.2025 § 84. Nousiaisten kuntastrategia 2030 koostuu sloganista ”Nousiainen – mahdollisuuksien arki” ja neljästä keskeisestä arvosta: asukaslähtöisyys, rohkeus, vastuullisuus ja yhteisöllisyys.

Kuntastrategian strategiset painopisteet ovat seuraavat:

- Pitovoima – Turvallinen yhteisö ja hyvä elämä
- Elinvoima – Uudistuva ja aktiivinen kunta
- Vetovoima – Luonnostaan kaunis ja historialtaan uniikki

Nousiaisten kunnan ensimmäinen ilmastosuunnitelma hyväksyttiin 7.4.2025 valtuustossa. Syksyllä 2024 valmistunut elinvoimaohjelma 2030 ohjaa kunnan elinvoiman kehittämistä vuosien 2025-2030 aikana.

Sote-uudistuksen yhteydessä kunnan omistuksessa olleet sote- ja pela-kiinteistöt (Terveystalo, Moisiokoti, Nummen ja Valpperin paloasemat) jäivät kunnan omistukseen ja Varsinais-Suomen hyvinvointialue tuli niihin vuokralle kolmen vuoden siirtymäajaksi 2023–2025. Valtuusto päätti kokouksessaan 26.5.2025 § 31 perustaa Nousiaisten Kuntakiinteistö Oy –nimisen yhtiön sekä hyväksyä perustamissopimuksen ja yhtiöjärjestyksen. Yhtiö perustettiin virallisesti 4.9.2025 ja sillä oli tarkoitus vastata 1.1.2026 alkaen kuntalain 126 §:n mukaiseen velvoitteeseen toiminnan yhtiöittämisestä.

Kuntien harjoittama sote-toimitilojen ja paloasemien tarjoaminen tapahtuu siirtymäajan päättymisen jälkeen lähtökohtaisesti kilpailutilanteessa markkinoilla kuntalain 126 §:n mukaan. Kuntalain 127 §:n 1 momentin perusteella yhtiöittämisvelvoitteen ulkopuolelle jää kunnan toiminta, kun se täyttää vähäisyyden tunnusmerkit. Kuntaliitto on julkaissut kunnille ohjeistuksen niiden harkitessa sote-kiinteistöjen yhtiöittämättä jättämistä markkinavaikutusten vähäisyyden perusteella. Useissa eri kunnissa on tullut yhteenvetoon, että kunnassa ei ole toimivia sote-kiinteistöjen markkinoita, toiminta on satunnaista tai sen markkinavaikutukset ovat vähäisiä.

Nousiaisten Kuntakiinteistö Oy:n toiminta ei käynnistynyt vuoden 2025 aikana, koska sote- ja pela-kiinteistöjen omistus säilyi kunnassa. Vuoden 2026 aikana tullaan ratkaisemaan siirretäänkö kiinteistöjä perustettuun yhtiöön vai lopetetaanko kyseinen yhtiö tarpeettomana.

4. Vuoden 2025 talousarvion tavoitteet:

VAHVA NOUSIAINEN: VOIMAA PAIKALLISISTA VAHVUUKSISTA

Olemme yrittäjämyönteisiä ja edistämme tapahtumien järjestämistä	
Tavoite	Kunta koetaan yrittäjämyönteisenä, yritystoiminnan ja tapahtumien mahdollistajana.

Toimenpide	<p>Järjestämme säännöllisesti yrittäjäkahveja, elinkeinotoimikunnan kokouksia, yhteisiä tilaisuuksia yrittäjien kanssa ja vierailuja yksittäisiin yrityksiin.</p> <p>Nousiaisissa toimivien yritysten tiedot päivitetään yhteydenottojen perusteella kunnan verkkosivuille. Kunnassa toimiville yrityksille tarjotaan näkyvyyttä kunnan tiedotuskanavilla.</p> <p>Viestimme aktiivisesti yrittäjille suunnatuista palveluista ja tapahtumista mm. uutiskirjeen avulla. Kehitetään Nummen keskustan soveltuvuutta ja kiinnostavuutta erilaisiin toritapahtumiin hyödyntämällä tapahtumien järjestäjien huomioita.</p>
Arviointikriteeri / mittari	Järjestetyt tapahtumat, yrityskäynnit, uutiskirjeiden määrä, yrittäjiltä saatu palaute (mm. kuntabarometri).
Tavoitetaso	Yrittäjät kokevat kunnan yrittäjämystyksenä ja kunnassa järjestetään eri toimijoiden tapahtumia. Kunta viestii päätöksentekoon tulevista asioista sekä yrittäjille suunnatuista palveluista ja tapahtumista.
Toteuma/Seuranta	Toteuma 31.12.: Henrikin markkinat keräsivät ennätysyleisön elokuussa, kun markkinoille kirjattiin noin 2500 kävijää. Yrittäjän päivän iltaan 5.9. osallistui runsas 50 yrittäjää ja luottamushenkilöä. Joulukuussa tavattiin kunnan liikevaihdoltaan ja työntekijämääriltään isoimmat yritykset 4.12. Tilaisuuteen osallistui myös työllisyyspalvelujen yhteyshenkilöitä. Kuntabarometrin tuloksissa keväällä 2024 Nousiainen sijoittui valtakunnallisesti alle 10 000 asukkaan kunnista sijalle 25/166, Varsinais-Suomen alueen kaikista kunnista Nousiainen oli sijalla 8. Kuukausittain lähetettävän uutiskirjeen postituslistalla on 150 yritystä. Yrityksille on järjestetty kuusi yrittäjäkahvitilaisuutta ja elinvoimapäällikkö on moderoinut yrittäjäpaneelin yrittäjille järjestetyn piispanvierailuillan yhteydessä. Kesätyötukia haettiin 24 kappaletta, joista yksi peruuntui.

Lisäämme maanomistusta 8-tien läheisyydessä ja varmistamme kaavoituksella riittävän tonttitarjonnan asumisen ja yrittämisen tarpeisiin	
Tavoite	Kunnan maanomistuksen vahvistaminen keskittyy 8-tien läheisyyteen. Kunta huomioi kaavoituksen käynnistämässä asumisen ja yritystoiminnan tiedossa olevat tarpeet.
Toimenpide	Maanomistusta lisätään 8-tien läheisyydessä vapaaehtoisin kaupoin, toissijaisesti maanvaihdoilla tai etuosto-oikeutta käyttäen. Uusien alueiden kaavoituksen käynnistämässä huomioidaan olemassa oleva tonttitarjonta sekä asumisen ja yrittämisen tiedossa olevat

	tarpeet. Edistämme vihreän siirtymän investointeja kuntaan sekä toimimme proaktiivisesti yritys- ja asuin-kiinteistöjen lisäämiseksi kuntaan.
Arviointikriteeri / mittari	Päätökset maanhankinnasta/hankittu maanomistus, laaditut asemakaavat/asemakaavamuutokset
Tavoitetaso	Nousiaisten kunnan maanomistus vahvistuu 8-tien läheisyydessä ja tonttitarjonta vastaa asumisen ja yrittämisen tarpeisiin.
Toteuma/Seuranta	Toteuma 31.12.: Vuoden aikana hankittiin noin 7,90 ha –suuruinen määräala Keskustan ja Kirkonseudun osayleiskaava-alueelta. Pitkään rakentamattomalle Keskon tontille annettiin rakentamiskehotus. Vuoden aikana hyväksyttiin yksi vaikutuksiltaan vähäinen kaavamuutos, lisäksi käynnissä on useampia kaavahankkeita. Kaitaraisten yritysalueelta on luovutettu 2 yritys-tonttia vuonna 2025. Alkuvuodesta järjestettiin rakennus- ja yksityisen sotealan yrityksille kohdennettu myyntikampanja, jossa markkinoitiin mm. Kaitaraisten yritystontteja.

VIREÄ NOUSIAINEN: AVOINTA JA AKTIIVISTA ARKEA

Teemme asiat kustannustehokkaasti, kehitämme ennakkoluulottomasti palvelujamme ja johdamme tiedolla	
Tavoite	Kunta panostaa tiedonhallinnan kehittämiseen. Painopisteinä ovat tiedonohjaussuunnitelman päivitys, sähköinen arkistointi, tietoturvan kokonaiskuvan säännöllinen läpikäynti johtoryhmässä ja sen perusteella laadittu digitiekartta. Kunta kehittää palvelujaan ja laajentaa sähköistä asiointia mahdollistamalla myös jatkossa kuntalaisen/ asiakkaan vahvan tunnistautumisen.
Toimenpide	Tiedonohjaussuunnitelman päivittäminen, sähköisen arkistoinnin käyttöönotto, sähköisen asioinnin kehittäminen, tietoturvan kokonaiskuvan ottaminen osaksi johdon vuosikelloa, digitiekartan laatiminen.
Arviointikriteeri / mittari	Sähköinen arkistointi toteutettu tai toteutuksen alla, sähköistä asiointia kehitetty (mm. vahva tunnistautuminen, suomi.fi viestit, sähköiset lomakkeet), digitiekartta valmis, tietoturvan kokonaiskuva vuosittain johtoryhmän tarkastelussa.
Tavoitetaso	Kunnan tietoaineisto asianmukaisesti luetteloitu ja arkistoitu, kuntalaisilla käytössä sähköisiä lomakkeita ja sähköisiä asiointikanavia, johdolla parempi ymmärrys tietoturvan tasosta ja suunnitelma käynnissä olevista/tulevista digitaalista projekteista.
Toteuma/Seuranta	Toteuma 31.12.: Sähköisen arkistoinnin osalta on käyty sopimusneuvotteluja mahdollisen toimittajan

	<p>kanssa. Tiedonohjaussuunnitelmaa on päivitetty aktiivisesti ja asianhallintajärjestelmän käyttöä laajennettu. Sähköistä asiointia on kehitetty mm. lisäämällä sähköisiä lomakkeita, ja jo olemassa oleviin lomakkeisiin on lisätty vahva tunnistautuminen. Kunnan ensimmäinen digitiekartta on valmistunut keväällä. Digitiekarttaa päivitetään vuosittain. Tietoturvan kokonaiskuva on tuotu keväällä johtoryhmän tarkasteluun, ja tarkastelu tehdään vuosittain.</p>
--	---

Tiedotamme aktiivisesti kunnan tapahtumista ja ajankohtaisista asioista	
Tavoite	Kunnan järjestämät tapahtumat, toimielinten kokoukset, osallistumis- ja vaikutusmahdollisuudet, muutokset ja hankkeet ovat kuntalaisten sekä sidosryhmien tiedossa.
Toimenpide	<p>Kunnan verkkosivuilla, sosiaalisen median kanavissa, paikallislehdissä, kunta- ja vapaa-aikaesitteissä tiedotetaan kunnan tapahtumista ja ajankohtaisista asioista.</p> <p>Sähköinen tapahtumakalenteri otetaan käyttöön vuonna 2025.</p>
Arviointikriteeri / mittari	Laaditut tiedotteet tapahtumista ja ajankohtaisista asioista. Sähköinen tapahtumakalenteri otettu kunnassa käyttöön.
Tavoitetaso	Kunnan alueella järjestetyt tapahtumat ja ajankohtaiset asiat tavoittavat kuntalaiset ja sidosryhmät oikea-aikaisesti.
Toteuma/Seuranta	<p>Toteuma 31.12.: Kunta tiedottaa säännöllisesti tapahtumista pääosin verkkosivuilla, sosiaalisessa mediassa, kuntaesitteessä ja käyttöön otetussa sähköisessä tapahtumakalenterissa (Eventz). Kunta julkaisee kuulutuksia myös Vakka-Suomen Sanomissa. Kuntaesite on päivitetty keväällä ja loppusyksystä 2025. Osastolta on osallistuttu vapaa-aikaesitteen laadintaan, joka on ilmestynyt kahdesti vuonna 2025 ja jaettu koteihin. Tonttiesite päivitettiin huhtikuussa.</p>

Olemme ratkaisuja etsivä joustava yhteistyökumppani	
Tavoite	<p>Kunta osallistuu aktiivisesti paikallisiin ja seudullisiin yhteistyöselvityksiin ja -neuvotteluihin, yhtiö- ja osakaskokouksiin. Kunnanhallitus ottaa aktiivisesti kantaa omistajaohjauksen kannalta tärkeisiin kokonaisuuksiin ja evästä yhtiökokousedustajia. Talousarviovuonna keskiössä on toimiva yhteistyö Varsinais-Suomen hyvinvointialueen, Turun työllisyysalueen kuntien, Raision seudun koulutuskuntayhtymän omistajakuntien</p>

	sekä Turun Seudun Vesi Oy:n omistajakuntien kanssa.
Toimenpide	<p>Kunnasta on nimetyt edustajat yhtiö- ja osakaskokouksiin, yhtiöiden päätöksentekoa seurataan ja otetaan kantaa omistajaohjauksen kannalta tärkeisiin kokonaisuuksiin ja evästetään kokousedustajia. Valtuustokauden vaihtumisen yhteydessä tarkastellaan kunnan nimeämiä kokousedustajia.</p> <p>Kustannustehokkuutta lisätään systemaattisella kumppanuudella (mm. tapahtumajärjestelyt, toimintatavat, prosessit), kannustetaan yhteistyötahoja hankeideointiin ja ohjataan toimijoita yhteen.</p>
Arviointikriteeri / mittari	Yhtiö- ja osakaskokouksiin on nimetyt edustajat. Kunnan osallistumiset yhteistyötapaamisiin ja -kokouksiin, kunnanhallituksen evästyksiset ja omistajaohjauslinjaukset.
Tavoitetaso	Yhteistyö kunnan kanssa koetaan luontevaksi ja mutkattomasti. Tiedonkulku yhteistyökumppaneiden kanssa on toimivaa ja yhteistyökumppanit tietävät kunnan odotukset yhteistyöltä. Kunta osallistuu yhteisten asioiden ratkaisuun ja kunnan tärkeimmät yhteistyöasiat etenevät.
Toteuma/Seuranta	<p>Toteuma 31.12.: Valtuustokauden vaihtumisen myötä kunnassa nimettiin uudet edustajat yhtiö- ja osakaskokouksiin. Kunnanhallitus antaa säännöllisesti edustajille evästyksiä tuleviin kokouksiin.</p> <p>Varsinais-Suomen hyvinvointialueen kanssa vuokra-neuvottelut (Moisiokoti ja paloasemat) eivät ole edenneet toivotussa aikataulussa. Nummen terveystalon uusi vuokrasopimus on laadittu ja vuokralaisen esittämät muutostyöt on toteutettu.</p> <p>Kunnasta on osallistunut esimerkiksi Turun työllisyysalueen ja Raision aluetoimipisteen yhteistyöhön aktiivisesti. Lisäksi kunnasta on osallistuttu Turun Seudun Vesi Oy:n Raisiosta Maskuun kulkevan runkovesijohdon suunnittelukokouksiin. Loppuvuodesta kunta teki päätökset sitoutua Raisio-Masku johtolinjainvestoinnin osakeantiin, rakentaminen käynnistyy kilpailutuksen myötä vuonna 2026.</p> <p>Yhteishankintoja ja Turun seutuhankintasopimusta on hyödynnetty säännöllisesti. Valmisteilla olevalla hankintalain muutoksella on merkittäviä vaikutuksia kuntien tuleviin yhteistyörakenteisiin ja ns. In-house hankintoihin. Hankintalain mahdollisiin muutoksiin on pyritty vaikuttamaan vuoden aikana edunvalvonnalla</p>

	sekä muutosten vaikutuksista on käyty keskustelua yhteistyörakenteissa.
--	---

VEHREÄ NOUSIAINEN: PÄIVITTÄISTÄ HYVINVOINTIA JA VIRKISTYSTÄ LUONNOSTA

Meille henkilöstö on tärkeä, kehitämme esihenkilötyötä ja rakennamme myönteistä työnantajakuva	
Tavoite	Järjestämme säännöllisesti kunnanviraston, johtoryhmän ja esihenkilöiden palavereja. Laadimme koko henkilöstöä koskevia henkilöstökirjeitä ja -kyselyitä muiden osastojen kanssa yhteistyössä. Teemme henkilöstöpoliittisia linjauksia henkilöstöä kuullen ja yhteistoiminnassa. Kehitämme sisäistä tiedonvälityskanavaa (intraa) palvelemaan entistä paremmin esihenkilöiden ja koko henkilökunnan tarpeita. Laadimme ohjeistusta esihenkilöille ja mahdollistamme henkilöstön kehittymisen.
Toimenpide	Kunnanvirasto ja johtoryhmä kokoontuvat viikoittain, lisäksi esihenkilöpalaverit noin 7-8 kertaa vuodessa vaihtelevilla teemoilla. Yhteistoimintaryhmän kokousten järjestämisessä huomioidaan yhteistoiminnan vuosikello. Henkilöstökirjeitä ja -kyselyjä laaditaan koko henkilöstöä koskevista asioista. Vuonna 2025 toteutetaan laajempi intran päivittäminen. Päivitetään esihenkilöiden tueksi perehdytysoppaat sekä laaditaan esihenkilöiden tueksi HR:n ja talouden vuosikellon.
Arviointikriteeri / mittari	Pidettyt henkilöstöpalaverit, yhteistoimintaryhmän kokoukset, laaditut ohjeet/ oppaat sekä henkilöstökirjeet ja -kyselyt. Intra päivitetty.
Tavoitetaso	Henkilöstö saa työnsä suorittamista varten tarvitsemansa tiedot, tiedonvaihto henkilöstön, esihenkilöiden ja osastojen välillä toimii. Koko henkilöstö innostetaan mukaan työnantajan kuvan rakentamiseen ja toiminnan kehittämiseen.
Toteuma/Seuranta	Toteuma 31.12.: Kunnanvirasto ja johtoryhmä kokoontuvat viikoittain. Esihenkilöpalaverit pidetään noin 2 kuukauden välein vaihtelevilla teemoilla, toteutuneet esihenkilöpalaverit 22.1., 5.3., 21.5., 27.8., 8.10. ja 19.11.2025. Yhteistoimintaryhmä on kokoontunut 17.3., 12.5., 2.9. ja 2.12.2025. Vuoden aikana on lisäksi pidetty 7 paikallisneuvottelua. Paikallisneuvottelujen keskiössä olivat erityisesti KVTESin ja OVTES osion G palkkajärjestelmän muutos (siirtyminen tasopalkkajärjestelmään), työsuojeluvaalit ja paikallisten erien jakami-

	<p>nen. Tasopalkkajärjestelmä laadittiin tiiviissä yhteistyössä esihenkilöiden ja päaluottamusedustajien kanssa erillisissä työpajoissa.</p> <p>Henkilökunnan sisäiseen viestintään on panostettu. Laajempia hallinto- ja talousosaston laatimia henkilöstökirjeitä on lähetetty neljä, jonka lisäksi henkilöstöä tiedotetaan ajankohtaisista asioista tiiviisti intran ja sähköpostin kautta. Tietosuojavastaavan uutiskirje on julkaistu henkilökunnalle kuukausittain. Lisäksi intrassa on tiedotettu ajankohtaisista henkilöstö koskevista asioista viikoittain. Henkilökunnan intraa on päivitetty siten, että intran tiedotteet saavuttavat koko henkilökunnan aikaisempaa paremmin.</p> <p>Joka toinen vuosi toteutettava työtyytyväisyyskysely henkilökunnalle on toteutettu loppuvuodesta 2024. Työtyytyväisyyskyselyyn pohjautuvat yksikkökohtaiset toimenpidesuunnitelmat on laadittu jokaisessa yksikössä esihenkilön ja työntekijöiden yhteistyönä vuoden 2025 aikana. Esihenkilökysely on toteutettu viimeksi niin ikään vuonna 2024.</p>
--	---

5. Suunnitelmakausi 2026-2027

Nousiaisten kunnan nykyinen päätearkisto sijaitsee vuokratiloissa. Uusi päätearkisto valmistuu Henrikin yhtenäiskoulun B-osan yhteyteen keväällä 2026. Arkiston aineiston siirtoon tulee varata ylimääräistä henkilöstöresurssia vuodelle 2026.

Nousiaisten kunnan työterveyshuoltoa koskeva sopimus päättyy 31.12.2026. Uuden työterveyshuoltoa koskevan sopimuksen kilpailutuksen valmistelu tulee aloittaa hyvissä ajoin suunnitelmavuosien aikana yhteistyössä muiden hankintaan osallistuvien kuntien kanssa.

6. Tunnusluvut:

Tunnusluku	Tp 2024	TA 2025	Tot 12/2025	Ts 2026	Ts 2027
Asukasluku/Tilastokeskus	4 659	4 678	4 672	4 678	4 678
Yrityskanta/Tilastokeskus	-	432	313*	440	450
Asemakaavoitetut omakotitontit (rak. valmis)	31	31	37	47	47
Asemakaavoitetut rivi- ja kerrostalotontit (rak. valmis)	-	4	7	7	7
Asemakaavoitetut yritystontit (rak. valmis)	-	9	8	9	9
Veroprosentti	9,1	9,1	9,1	9,5	9,5

*= Tilastokeskus luopunut kuntakohtaisen yrityskannan julkaisemisesta vuodesta 2025 alkaen. Esitetty luku kuvaa toimipaikkojen määrää.

7. Vakinainen henkilöstö:

Nimike	Tp 2024	TA 2025	Tot 12/2025	TS 2026	TS 2027
kunnanjohtaja	1	0,9	0,9	0,9	0,9
hallintojohtaja	1	1	1	1	1
taloussuunnittelija	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5
asianhallintasihteeri	1	1	1	1	1
kirjanpitäjä	1	1	1	1	1
palkkasihteeri	1	1	1	1	1
järjestelmäasiantuntija	1,5*	1	1	1	1
toimistos sihteeri	1	1	1	1	1
elinvoimapäällikkö	1	0,8	0,8	0,8	0,8
hallinnon asiantuntija		0,5	0,5	0,5	0,5

*Järjestelmäasiantuntijan eläköityminen kesken vuotta v.2024

8. Määräaikainen henkilöstö:

Nimike	31.12.2024	TA 2025
hallinnon erityisasiantuntija	1	-

9. Talous

120 KESKUSHALLINTO	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälk.	Toteutuma 1-12 / 2025	Poikkeama	Tot-%
Toimintatuotot						
Myyntituotot	2 000	0	2 000	1 345	-655	67,23%
Maksutuotot	0	0	0	160	160	
Tuet ja avustukset	0	0	0	6 981	6 981	
Muut toimintatuotot	90 000	0	90 000	57 823	-32 177	64,25%
Toimintatuotot yhteensä	92 000	0	92 000	66 309	-25 691	72,08%
Toimintakulut						
Henkilöstökulut	-631 095	0	-631 095	-650 687	-19 592	103,1%
Palkat ja palkkiot	-520 840	0	-520 840	-533 883	-13 043	102,5%
Henkilösivukulut	-110 255	0	-110 255	-116 805	-6 550	105,94%
Eläkekulut	-97 744	0	-97 744	-99 103	-1 359	101,39%
Muut henkilösivukulut	-12 511	0	-12 511	-17 702	-5 191	141,49%
Palvelujen ostot	-640 942	0	-640 942	-588 480	52 462	91,81%
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-26 350	0	-26 350	-14 680	11 670	55,71%
Avustukset	-2 000	0	-2 000	-9 653	-7 653	482,64%
Muut toimintakulut	-83 397	0	-83 397	-80 944	2 453	97,06%
Toimintakulut yhteensä	-1 383 784	0	-1 383 784	-1 344 444	39 340	97,16%
Toimintakate	-1 291 784	0	-1 291 784	-1 278 135	13 649	98,94%
Poistot ja arvonalentumiset						
Suunnitelman mukaiset poistot	-4 916	0	-4 916	-9 085	-4 169	184,81%

KUNNANHALLITUS/työllisyyspalvelut

1. Tulosalueen kuvaus

Kunnanhallitus vastaa kuntien välisestä yhteistoiminnasta sekä muusta yhteistoiminnasta. Lakisääteiset, julkiset työllisyyspalvelut siirtyvät työ- ja elinkeinotoimistoilta kuntien järjestämisvastuulle 1.1.2025 alkaen. Uudistuksella halutaan parantaa työvoiman kysynnän ja tarjonnan kohtaamista sekä nopeuttaa työllistymistä. Tavoitteena on tuoda julkiset työllisyyspalvelut lähemmäksi asiakkaita osaksi kuntien elinvoimatehtäviä.

Kunta voi järjestää kunnan vastuulle kuuluvat työvoimapalvelut itse, jos kunnan työvoiman määrä on vähintään 20 000 henkilöä. Jos kunnan työvoiman määrä on alle 20 000 henkilöä, sen on muodostettava palveluiden järjestämiseksi yhteistoiminta-alue (työllisyysalue) yhdessä yhden tai useamman kunnan kanssa niin, että työvoiman määrä on vähintään 20 000. Nousiainen on hyväksynyt Turun työllisyysaluetta koskevan yhteistoimintasopimuksen, jonka perusteella Turun kaupunki toimii työllisyysalueen vastuukuntana.

Tulosalue vastaa lakisääteisten työllisyyspalvelujen rahoittamisesta, työllisyyspalvelujen toiminnan seurannasta ja ohjaamisesta sekä työmarkkinatuen kuntaosuuksista.

2. Tulosalueen nykytilanne

Lakisääteiset työllisyyspalvelut jaotellaan neljään kategoriaan seuraavasti: lähipalvelut, keskitetyt palvelut, tukipalvelut ja yhteiset hankinnat. Lähipalveluja tuotetaan lähtökohtaisesti toiminta-alueilla, joita varten laaditaan sopimus viranomaistehtävän hoidosta. Sopimuksella toimivaltaa siirretään vastuukunnasta toiminta-alueen kuntien viranhaltijoille. Keskitetyt palvelut täydentävät lähipalveluja ja ne viedään lähelle asiakasta monikanavaisesti (mm. digi, puhelin, jalkautuen). Keskitetyt palvelut, yhteiset hankinnat ja tukipalvelut tuotetaan vastuukunnasta.

Turun työllisyysalueen toimintaa on ohjaamassa alueen 23 kunnan yhteinen kuntajohtajakokous, johtoryhmä, talouden arviointi- ja seurantaryhmä sekä työllisyyden neuvottelukunta. Turun kaupungin organisaatioon kuuluvassa työllisyysaluelautakunnassa on 13 valtuustojen toimikaudekseen valitsemaa jäsentä. Turun läntisten kuntien: Maskun kunnan, Mynämäen kunnan, Naantalın kaupungin, Nousiaisten kunnan, Raision kaupungin ja Ruskon kunnan valtuustot valitsevat toimielimeen kaksi (2) jäsentä ja näille henkilökohtaiset varajäsenet. Varajäsenen on oltava eri kunnista kuin jäsenten. Nousiaisista lautakunnan varaedustajana ensimmäisellä toimikaudella toimii Erika Mäkeläinen.

TE2024 -uudistuksen rahoitus tulee jokaiselle kunnalle yleiskatteisena valtionosuuslisäyksenä ja työllisyysalueen kuntien kesken määritellään erikseen palveluiden kustannusarviot sekä kustannustenjakomallit. Nousiaisten kunnalla on

TE2024 -uudistukseen liittyvä rahoitusvastuu ja vastuukunnalla on järjestämistä vastuu.

3. Toimintaympäristön muutokset

Työllisyyttä koskeva toimintaympäristö on voimakkaassa murroksessa. Toimintaan vaikuttavat lainsäädännölliset tekijät, mutta myös ulkoisen ympäristön tuomat haasteet ja mahdollisuudet. Vihreä siirtymä, digitalisaatio, tekoäly ja kansainvälistyminen maahanmuuton kasvuineen luovat uusia mahdollisuuksia yrityksille ja työntekijöille. Samalla ne myös edellyttävät eri osapuolilta osaamisen kehittämistä. Työvoimakohtaannon vaikeudet sekä taloudellinen epävarmuus vaikuttavat elinvoiman kehittämiseen myös tulevien vuosien aikana.

Korkea inflaatio ja korkotaso vaikuttavat kulutukseen ja yritysten investointi- ja rekrytointivalmiuteen myös vuoden 2025 alkupuolella. Vuoden 2024 aikana muutosten neuvottelujen määrä on kasvanut ja tämä näkyy vuoden 2025 puolella lomautuksina ja lisääntyvänä työttömyytenä. Talousanalyttikkojen mukaan keväällä 2024 tapahtuisi kuitenkin käännettä parempaan työllisyyskehitykseen.

Ennen uudistusta (31.12.2024 asti) kunta maksoi yli 300 päivää työmarkkinatukea saaneen työnhakijan etuudesta 50 % ja yli 1000 päivää saaneen työnhakijan etuudesta 70 %. Uudessa kannustinmallissa 1.1.2025 alkaen malliin kuuluvat etuuslajit harmonisoidaan, maksuvastuuta aikaistetaan, maksuvastuuta porrastetaan tiiviimmäksi sekä jatkossa työnhakijan aktivointi palveluihin tai palkkatuetuun työhön ei poista maksuvastuuta.

Nousiaisissa toiminnan painopisteenä tulee olemaan pitkittyvän työttömyyden ehkäisy työttömyyden varhaisessa vaiheessa. Työnhakijoiden osaamisen, kehittämisen ja työkyvyn tukemiseen panostetaan yhteistyössä TE-palvelujen tuottajien ja oppilaitosten kanssa.

Toteuma 31.12.2025:

Turun työllisyysalueen ja Raision aluetoimipisteen vaikutusalueen sisällä työttömyys on noussut merkittävästi vuoden 2025 aikana, josta syystä asiakassalkkujen määrä yksittäistä työntekijää kohden on kasvanut huolestuttavasti. Suuri asiakasmäärä on johtanut palvelujen ruuhkautumiseen ja henkilöstön kuormitukseen. Läntisten kuntien neuvottelukunnassa käytiin elokuussa viranhaltija- ja luottamushenkilöjohdon kanssa neuvottelua vuoden 2026 talousarvion määrärahoista. Neuvotteluun perustuvassa Raision aluetoimipisteen talousarviossa on varattu 1 vakituisen ja 3 määräaikaisen työntekijän palkkaukseen, joilla vastataan kasvaneeseen asiakasmäärään. Tilanne on vaikeutunut vielä tämän neuvottelun jälkeen ja Raisiolla on lisätarvetta vielä työntekijämäärän kasvattamiseen.

Kuntien maksamat työttömyysetuusmaksut ovat nousseet merkittävästi työttömyyden kasvun johdosta sekä TE2024 uudistuksen myötä. Talousarviossa varattu määräraha työttömyysetuuksien (avustukset) osalta ylittyi, eikä kunta voi vaikuttaa itse maksujen kehitykseen.

Turun työllisyysalueen ja Raision aluetoimipisteen raportointia on pyritty kehittämään. Kunnalla on hyvin tietoa palvelujen käytöstä ja kustannuksista, mutta tietoa puuttua kunnan alueella olevien työttömien taustoista ja profiilista. Vastuukunta Turku on luvannut kehittää raportointia loppukevääseen 2026 mennessä.

Heikon työllisyystilanteen takia työttömyysjaksot ovat pitkittyneet, joka näkyy pitkäaikaistyöttömien määrän huolestuttavana kasvuna.

4. Vuoden 2025 talousarvion tavoitteet:

VAHVA NOUSIAINEN: VOIMAA PAIKALLISISTA VAHVUUKSISTA

Panostamme yksilöllisiin laadukkaisiin peruspalveluihin	
Tavoite	Turun työllisyysalueen avulla panostamme työllisyyttä edistäviin, yritysten työllistämistä tukeviin, laadukkaisiin peruspalveluihin.
Toimenpide	Olemme yhteistyössä paikallisten yritysten ja muiden sidosryhmien sekä seudullisten elinvoimatoimijoiden kanssa edistääksemme kustannustehokasta ja kehittämismyönteistä työvoimapolitiikkaa. Teemme yhteistyötä oppilaitosten kanssa mahdollistaaksemme työvoiman ja työnantajien osaamisen ylläpitämisen ja kehittämisen. Viestimme tehokkaasti Turun työllisyysalueen ja kunnan palveluista. Edistämme yhteistyössä työllisyyspalvelujen ja Business Turun kanssa yritystoimintaa sen eri kehitysvaiheissa.
Arviointikriteeri / mittari	Työvoiman määrä, työttömien määrä, pitkäaikaistyöttömien määrä (yli 12 kk).
Tavoitetaso	Työvoiman määrän kasvattaminen, työttömyysprosentin aleneminen ja pitkäaikaistyöttömien määrän väheneminen.
Toteuma/Seuranta	Toteuma 31.12.: Työvoiman määrä on kasvanut merkittävästi, työvoiman määrä on 2301 (vastaava luku 2248 tilanteessa 31.12.2024). Samanaikaisesti työttömyysprosentti on kohonnut Nousiaisissa, mutta työttömyyden taso on edelleen selvästi Varsinais-Suomen (12,3 %) ja koko maan (13,0 %) keskiarvoa alhaisempi. Pitkäaikaistyöttömien määrä on 58 (vastaava luku 44 tilanteessa 31.12.2024). Työllisyyspalveluihin liittyvä aloittavien yrittäjien palvelu käynnistyi vuoden alussa, starttirahahakemusneuvontaa on tehty kunnassa kahdelle yrittäjälle.

VIREÄ NOUSIAINEN: AVOINTA JA AKTIIVISTA ARKEA

Tiedotamme aktiivisesti kunnan tapahtumista ja ajankohtaisista asioista	
Tavoite	Turun työllisyysalueen palvelut, asiointikanavat ja toimipisteet ovat kuntalaisten ja yritysten tiedossa.

Toimenpide	Tiedotamme aktiivisesti ja monikanavaisesti työllisyyspalveluista, tapahtumista ja muutoksista kunnassa.
Arviointikriteeri / mittari	Asukkailta ja yrityksiltä saatu palaute työllisyysalueen kyselyillä.
Tavoitetaso	Kuntalaiset kokevat saavansa ajankohtaista ja oikeaa tietoa työllisyyspalveluista.
Toteuma/Seuranta	Toteuma 31.12.: Työllisyysalue aloitti toimintansa vuoden 2025 alussa ja on ollut kuormitettu muutoksesta sekä pitkäkestoisen heikon suhdanteen myötä työttömiä on ollut arvioitua enemmän. Kunnalla ei ole käytössä kyselyjen vastauksia. Suoraa palautetta asukkailta tai yrittäjiltä ei ole saatu kuntaan, mikä on toisaalta toivottu tilanne, koska palaute toivotaan annettavan suoraan palveluntuottajalle. Työllisyysalueen Raision aluepisteen henkilöstöä on ollut esittäytymässä Henrikin markkinoilla ja yrittäjäkahveilla vuoden 2025 aikana sekä kunnan suurimpien yritysten kuntatapaamisessa 4.12.

Edistämme kuntalaisten osallistumis- ja vaikuttamistapoja. Lisäämme sähköisen asiainnin ja etätöiden mahdollisuuksia	
Tavoite	Työllisyyspalveluissa asiointi on sujuvaa, asiakaslähtöistä ja saavutettavissa monikanavaisesti.
Toimenpide	Kehitämme yhteistyössä työllisyysalueen kanssa prosesseja asiakaslähtöisesti.
Arviointikriteeri / mittari	Asukkailta ja yrityksiltä saatu palaute työllisyysalueen kyselyillä.
Tavoitetaso	Kuntalaiset kokevat saavansa sujuvaa, asiakaslähtöistä ja monikanavaista työllisyyspalvelua.
Toteuma/Seuranta	Toteuma 31.12.: Turun työllisyysalue on päivittänyt verkkosivuilla olevat tiedot. Kunnan verkkosivuilta on ohjattu suoraan työllisyysalueen sivustoille. Kunnalla ei ole käytössä kyselyjen vastauksia. Suoraa palautetta asukkailta tai yrittäjiltä ei ole saatu kuntaan, mikä on toisaalta toivottu tilanne, koska palaute toivotaan annettavan suoraan palveluntuottajalle.

5 Suunnitelmakausi 2026-2027

Työllisyyspalvelujen kustannustehokkuutta, kustannustenjakomallia, yhteistyökenteitä ja prosesseja kehitetään työllisyysalueen kuntien yhteistyönä kokemusten, tulosten ja saadun palautteen perusteella. Tiedolla johtamista kehitetään, esimerkiksi tilastotietoa hyödyntämällä. Kehitetään työllisyyspalveluja vastaamaan nykyisiin ja tulevaisuuden muuttuviin tarpeisiin.

6 Tunnusluvut:

Tunnusluku	TP 2024	TA 2025	Tot 12/2025	Ts 2026	Ts 2027
Työvoima	-	2 248	2 301	2 248	2 248
Työttömät	-	146	172	135	135
Työttömyysprosentti (12 kk keskiarvo)	6,5	6,5	6,7	6	6
Pitkäaikaistyöttömät, yli vuoden työttömyys (12 kk keskiarvo)	-	39	52	37	37

7 Vakinainen henkilöstö:

Nimike	TA 2025	Tot 12/2025	TS 2026	TS 2027
kunnanjohtaja	0,1	0,1	0,1	0,1
elinvoimapäällikkö	0,2	0,2	0,2	0,2

Osa palkasta kohdennetaan työllisyyspalveluiden tulosalueelle

8 Talous

140 TYÖLLISYYPALVELUT	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälk.	Toteutuma 1-12 / 2025	Poikkeama	Tot-%
Toimintatuotot						
Muut toimintatuotot	0	0	0	15 297	15 297	
Toimintatuotot yhteensä	0	0	0	15 297	15 297	
Toimintakulut						
Henkilöstökulut	-24 195	0	-24 195	-28 054	-3 859	115,95%
Palkat ja palkkiot	-20 373	0	-20 373	-23 341	-2 968	114,57%
Henkilösivukulut	-3 822	0	-3 822	-4 713	-891	123,31%
Eäkekulut	-3 311	0	-3 311	-3 927	-616	118,62%
Muut henkilösivukulut	-511	0	-511	-785	-274	153,71%
Palvelujen ostot	-386 874	0	-386 874	-271 280	115 594	70,12%
Avustukset	-250 000	-25 000	-275 000	-296 790	-21 790	107,92%
Toimintakulut yhteensä	-661 069	-25 000	-686 069	-596 124	89 945	86,89%
Toimintakate	-661 069	-25 000	-686 069	-580 826	105 243	84,66%

KUNNANHALLITUS YHTEENSÄ (ulkoinen+sisäinen)

12 KUNNANHALLITUS	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälk.	Toteutuma 1-12 / 2025	Poikkeama	Tot-%
Toimintatuotot						
Myyntituotot	2 000	0	2 000	1 345	-655	67,23%
Maksutuotot	0	0	0	160	160	
Tuet ja avustukset	0	0	0	6 981	6 981	
Muut toimintatuotot	90 000	0	90 000	73 121	-16 879	81,25%
Toimintatuotot yhteensä	92 000	0	92 000	81 606	-10 394	88,7%
Toimintakulut						
Henkilöstökulut	-655 290	0	-655 290	-678 741	-23 451	103,58%
Palkat ja palkkiot	-541 213	0	-541 213	-557 224	-16 011	102,96%
Henkilösivukulut	-114 077	0	-114 077	-121 517	-7 440	106,52%
Eläkekulut	-101 055	0	-101 055	-103 030	-1 975	101,95%
Muut henkilösivukulut	-13 022	0	-13 022	-18 487	-5 465	141,97%
Palvelujen ostot	-1 027 816	0	-1 027 816	-859 760	168 056	83,65%
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-26 350	0	-26 350	-14 680	11 670	55,71%
Avustukset	-252 000	-25 000	-277 000	-306 443	-29 443	110,63%
Muut toimintakulut	-83 397	0	-83 397	-80 944	2 453	97,06%
Toimintakulut yhteensä	-2 044 853	-25 000	-2 069 853	-1 940 568	129 285	93,75%
Toimintakate	-1 952 853	-25 000	-1 977 853	-1 858 962	118 891	93,99%
Poistot ja arvonalentumiset						
Suunnitelman mukaiset poistot	-4 916	0	-4 916	-9 085	-4 169	184,81%

2.4 Kasvatus- ja sivistyslautakunta

KASVATUS- JA SIVISTYSLAUTAKUNTA/varhaiskasvatus

1. Tulosalueen kuvaus

Varhaiskasvatuksella tarkoitetaan lapsen suunnitelmallista ja tavoitteellista kasvatuksen, opetuksen ja hoidon muodostamaa kokonaisuutta, jossa pedagogiikka korostuu. Lakisääteisiä, turvallisia ja laadukkaita varhaiskasvatuspalveluja järjestetään perhepäivähoidossa, päiväkodeissa ja erityispäivähoidossa. Vuorohoitoa tarjotaan tarpeen mukaan. Yhteistyötä tehdään tarvittaessa Turun seutukuntien kanssa. Nuppulan päiväkodissa toimii pienennetty ryhmä tukea tarvitseville lapsille. Perhepäivähoidon varahoito järjestetään päiväkodeissa.

Esiopetus on Nousiaisten kunnassa perusopetuksen järjestämää ja esiopetuksen täydentävä päivähoito varhaiskasvatuksen järjestämää. Esiopetuksen täydentävää päivähoitoa tarjotaan Yhtenäiskoululla ja Kirkonpiirin koululla sekä tarvittaessa Puolen hehtaarin päiväkodissa. Vuorohoitoa tarvitsevien esioppilaiden täydentävä päivähoito järjestetään tarvittaessa Nuppulan päiväkodissa.

Varhaiskasvatuslaki sääntelee tiukasti varhaiskasvatuksen toimintaa.

2. Tulosalueen nykytilanne

Kunnassa toimii 4 päiväkotiä: Päiväkoti Vappula, päiväkoti Nuppula, Puolen hehtaarin päiväkoti ja Paijulan päiväkoti. Paijulan päiväkodissa toimii kaksi ryhmää, joista toinen on yli 3-vuotiaiden ryhmä ja toinen alle 3-vuotiaiden ryhmä. Alle 3-vuotiaiden ryhmässä työskentelee kaksi aikuista, jonka vuoksi ryhmään voidaan sijoittaa vain 8 lasta. Esiopetuksen täydentävää varhaiskasvatusta järjestetään Henrikin yhtenäiskoulussa ja Kirkonpiirin koulussa. Perhepäivähoitajia on yhteensä 9.

Varhaiskasvatuksessa työskentelee kaksi pätevää päiväkodinjohtajaa, joista toinen vastaa Puolen hehtaarin päiväkodista sekä Vappulasta ja toinen vastaa päiväkoti Nuppulasta sekä Paijulan päiväkodista. Päiväkoti Nuppulassa aloitti 1.8.2024 uusi varhaiskasvatuksen erityisopettaja, joka vastaa päiväkotia Nuppulan varhaiserityiskasvatuksesta. Kiertävän varhaiskasvatuksen erityisopettajan vastuulle kuuluvat muut päiväkodit ja perhepäivähoito.

Jokaisessa päiväkodissa työskentelee vastaava varhaiskasvatuksen opettaja ja resurssilastenhoitaja. Resurssilastenhoitajat auttavat päiväkotien sijaistarpeissa. Resurssilastenhoitajista kolme on määräaikaista.

Varhaiskasvatuksen asiakasmaksujen indeksitarkastetut hinnat tulivat voimaan 1.8.2024, jonka perusteella varhaiskasvatuksen korkein perittävä asiakasmaksu on 311 € ja pienin perittävä asiakasmaksu on 30 €. Varhaiskasvatuksen asiakasmaksupäätöksistä noin 40 % on maksuttomia. Turun seutukuntia koskevan yhteistoimintasopimuksen hintojen indeksitarkastetut hinnat tulivat voimaan 1.8.2024. Hinnat nousivat noin 29,4 %.

Varhaiskasvatus oli mukana Valssi-hankkeessa (varhaiskasvatuksen laadun arviointi ja kehittäminen) yhdessä Maskun ja Mynämäen kuntien kanssa. Hankkeen myötä varhaiskasvatuksessa otettiin käyttöön sähköinen laadun arviointityökalu. Valssi prosessissa laaditun varhaiskasvatuksen laadun arvioinnin ja kehittämissuunnitelman osaksi on liitetty myös yhdenvertaisuus – ja tasa-arvosuunnitelma.

Varhaiskasvatus on saanut valtion erityisavustusta yhteensä 48 150 € digitaalisen oppimisympäristön kehittämiseen yhdessä Maskun, Mynämäen ja Ruskon kuntien kanssa ajalle 20.6.2024 – 31.12.2026.

3. Toimintaympäristön muutokset

Päiväkoti Nuppulassa ja Vappulassa on muutettu kaksi alle 3-vuotiaiden ryhmää sisarusryhmiksi, jotta paikkoja saatiin yli 3-vuotiaille lisää. Vuonna 2024 syntyy 32 lasta. Vuonna 2024 syntyvien lasten määrä hieman kasvaa vuoteen 2023 verrattuna. Varhaiskasvatus aloitetaan entistä nuorempana, 9–10 kk ikäisenä ja täten lasten syntyvyyden väheneminen ei näy varhaiskasvatuksessa samalla tavoin kuin perusopetuksessa.

Valssi hanke päättyi 30.9.2024. Hankkeen myötä suunnittelu-, arviointi- ja kehittämispäiviä järjestetään tulevaisuudessa varhaiskasvatuksen henkilöstölle kaksi kertaa vuodessa. Näinä päivinä varhaiskasvatusyksiköt ovat kiinni ja varhaiskasvatusta järjestetään vain sitä tarvitseville perheille. Vanhemmat, jotka järjestävät lapsensa hoidon itse kyseisinä päivinä, saavat varhaiskasvatusmaksusta maksuhyvityksen.

Yksi varhaiskasvatuksen resurssilastenhoitajan määräaikainen tehtävä muutetaan toistaiseksi voimassa olevaksi.

Varhaiskasvatuksen uuden sähköisen palvelujärjestelmän hankinta siirtyy vuodelle 2025. Nousiaisten kunta osallistuu palvelujärjestelmän hankintakilpailutukseen yhdessä Maskun ja Mynämäen kuntien kanssa.

Toteuma 31.12.2025:

Kunnassa toimii 4 päiväkotia. Pajulan päiväkodissa on kaksi ryhmää, alle 3-vuotiaiden ja yli 3- vuotiaiden ryhmä. Alle 3- vuotiaiden ryhmässä työskentelee kaksi aikuista, jonka vuoksi ryhmään voidaan sijoittaa vain 8 alle 3-vuotiasta lasta. Päiväkoti Nuppulassa toimii 4 ryhmää: alle 3- vuotiaiden ryhmä, 1-5 vuotiaiden ryhmä, yli 3- vuotiaiden ryhmä ja pienennetty ryhmä. Päiväkoti Vappulassa toimii alle 3- vuotiaiden ryhmä ja yli 3-vuotiaiden ryhmä. Puolen hehtaarin päiväkodissa toimii yksi alle 3-vuotiaiden ryhmä ja kaksi yli 3- vuotiaiden ryhmää. Kaikki lapsiryhmät eivät ole täynnä.

Perhepäivähoitajien määrä on vähentynyt yhden perhepäivähoitajan siirryttyä päiväkotiin lastenhoitajan tehtävään 1.8.2025 alkaen. Tällä hetkellä perhepäivähoitajia on yhteensä 8. Perhepäivähoitopaikat ovat yhtä paikkaa lukuun ottamatta täynnä.

Varhaiskasvatuksessa toimii kaksi erityisopettajaa. Varhaiskasvatuksen erityisopettajien työnkuvaa muutettiin 1.8.2025 alkaen niin, että molemmat erityisopettajat kiertävät heidän vastuulleen nimetyissä eri yksiköissä. Toinen erityisopettaja vastaa varhaiserityiskasvatuksesta Nuppulan, Pajulan päiväkodin ja Henrikin yhtenäiskoulun täydentävän esiopetuksen osalta. Toinen erityisopettaja vastaa varhaiserityiskasvatuksesta Puolen hehtaarin päiväkodin, Vappulan, Kirkonpiirin täydentävän esiopetuksen ja perhepäivähoidon osalta. Varhaiskasvatusjohtaja toimii molempien erityisopettajien esihenkilönä.

Vappulan ja Puolen hehtaarin päiväkodin johtajan tehtävän kuvaa laajennettiin 1.8.2025 alkaen. Päiväkodin johtajan vastuulle siirtyi esiopetuksen täydentävän varhaiskasvatuksen toiminta, joka on aiemmin kuulunut varhaiskasvatusjohtajan tehtäviin. Toimenpiteellä tasapuolistettiin päiväkodin johtajien työmäärää ja vähennettiin varhaiskasvatusjohtajan työkuormaa.

Hallintosihteerin jäätyä eläkkeelle, hänelle kuuluvista tehtävistä siirrettiin varhaiskasvatusohjaajan tehtäviin kaikki varhaiskasvatuksen asiakasmaksupäätökset sekä koululaisten aamu- ja iltapäivähoitoa koskevia hallinnollisia tehtäviä, kuten mm. hakemusprosessiin liittyviä tehtäviä, sijoitus- ja maksupäätösten tekeminen,

läsnäololistojen laatiminen sekä laskutustietojen siirtäminen laskutukseen.

Uusi varhaiskasvatuksen sähköinen palvelujärjestelmä Päikky (Abilita Oy), otettiin käyttöön 1.9.2025. Päikyn kautta onnistuu varhaiskasvatuksen ja huoltajien välinen viestintä ja tiedottaminen. Jatkossa myös lasten yksilölliset varhaiskasvatussuunnitelmat tehdään sähköisesti Päikyssä. Päikyn työvuorosunnittelu- ja seuranta otettiin käyttöön perhepäivähoidossa ja päiväkodeissa.

Varhaiskasvatuksessa järjestettiin kaksi suunnittelu- ja kehittämispäivää touko-kuussa ja elokuussa Valssi-prosessia toteuttaen. Kyseisinä päivinä päiväkodit ja perhepäivähoitopaikat olivat suljettuina. Niille vanhemmille, jotka pystyivät järjestämään lapsensa hoidon itse kyseisinä päivinä, annettiin maksuhyvitys varhaiskasvatusmaksusta.

Syntyvien lasten määrä hieman kasvoi vuoteen 2024 verrattuna. Vuonna 2025 syntyvien lasten määrä oli yhteensä 47, kun se vuonna 2024 oli 32.

4. Vuoden 2025 talousarvion tavoitteet:

VAHVA NOUSIAINEN: VOIMAA PAIKALLISISTA VAHVUUKSISTA

Panostamme yksilöllisiin laadukkaisiin peruspalveluihin.	
Tavoite	Varhaiskasvatuspalvelut ovat laadukkaita.
Toimenpide	Noudatamme varhaiskasvatuslakia varhaiskasvatuksen järjestämisessä. Koulutamme henkilöstöä. Varmistamme, että lapsi saa tarvitsemansa tuen. Arvioimme varhaiskasvatuksen laatua ja rakenteita. Uuden sähköisen varhaiskasvatuspalvelun käyttöönotto.
Arviointikriteeri / mittari	Päiväkodin henkilöstö ja ryhmäkoot ovat lain mukaiset. Avustajia on käytössä tarpeen mukaan. Valssi – laadun arviointityökalu on käytössä. Varhaiskasvatuksen suunnittelu- ja kehittämispäiviä on järjestetty. Uusi sähköinen varhaiskasvatusjärjestelmä on käytössä.
Tavoitetaso	Varhaiskasvatuspaikat järjestyvät lain vaatiman ajan puitteissa ja ne ovat riittävät. Päiväkotiryhmissä työskentelee varhaiskasvatuslain mukainen henkilöstö. Henkilöstö on osallistunut ainakin yhteen täydennyskoulutukseen. Valssi-prosessissa laaditut kehittämissuunnitelmat ovat käytössä. Uusi sähköinen varhaiskasvatusjärjestelmä on käytössä vuoden 2025 loppuun mennessä.
Toteuma/Seuranta	Toteuma 31.12.: Varhaiskasvatuspaikat ovat järjestyneet lain vaatiman ajan puitteissa ja ovat olleet riittävät. Päiväkodin henkilöstö ja ryhmäkoot ovat lain mukaiset. Valssi – prosessissa laaditut kehittämissuunnitelmat ovat käytössä. Henkilöstölle on järjestetty suunnittelu- ja kehittämispäiviä toukokuussa ja elokuussa sekä täydennyskoulutusta keväällä. Uusi varhaiskasvatuksen palvelujärjestelmä Päikky otettiin käyttöön

1.9.2025.

VIREÄ NOUSIAINEN: AVOINTA JA AKTIIVISTA ARKEA

Tiedotamme aktiivisesti kunnan tapahtumista ja ajankohtaisista asioista.	
Tavoite	Varhaiskasvatuspaikat ovat riittävät. Tiedotamme varhaiskasvatuksen tapahtumista ja toiminnasta.
Toimenpide	Järjestämme varhaiskasvatuksen yhteisiä koulutuksia ja tapahtumia. Varhaiskasvatuksen ja huoltajien välisen uuden sähköisen viestinnän käyttöönotto. Facebookia ja Instagramia hyödynnetään tapahtumien ja toiminnan näkyväksi tekemisessä ja henkilöstön rekrytoinnissa. Varhaiskasvatuksen laadun arviointi ja kehittämissuunnitelmat julkaistaan.
Arviointikriteeri / mittari	Varhaiskasvatuksen yhteisiä tapahtumia ja koulutuksia on järjestetty. Käytössä on uusi sähköinen varhaiskasvatuksen palvelujärjestelmä, jossa viestintä huoltajien kanssa on mahdollista. Instagramissa näkyy kuvia varhaiskasvatuksen arjesta. Varhaiskasvatuksen ajankohtaiset tiedotettavat, yleiset asiat, ovat luetavissa kunnan nettisivuilla.
Tavoitetaso	Järjestetään ainakin yksi yhteinen varhaiskasvatuksen tapahtuma tai koulutus. Viestintä huoltajien kanssa tapahtuu uuden varhaiskasvatuksen palvelujärjestelmän kautta. Kunnan nettisivuilla on julkaisu varhaiskasvatuksen laadun arvioinnista ja kehittämisestä yhteenveto.
Toteuma/Seuranta	Toteuma 31.12.: Henkilöstölle on järjestetty kolme koulutusta (Turvallisuus koulutusta ja Valssi prosessiin liittyvää koulutusta). Varhaiskasvatuksen ja huoltajien välinen viestintä on mahdollista Päikky järjestelmässä. Kunnan nettisivuilla on julkaistu yhteenveto varhaiskasvatuksen laadun arvioinnista ja kehittämisestä. Kunnan nettisivuilla on tiedotettu varhaiskasvatuksen ajankohtaisista asioista.

VEHREÄ NOUSIAINEN: PÄIVITTÄISTÄ HYVINVOINTIA JA VIRKISTYSTÄ LUONNOSTA

Vaalimme turvallisuutta, luonnon puhtautta ja viihtyisää asumista.	
Tavoite	Turvallisuuden, terveyden ja hyvinvoinnin kehittäminen
Toimenpide	Hyödynnetään lähiympäristöä ja luontoa varhaiskasvatuksen toiminnassa. Säännölliset henkilöstöpalaverit ja kehityskeskustelut käytössä. Järjestetään tarpeen mukaan henkilöstölle hätäensiapukoulutusta tai turvakoulutusta sekä työnohjausta. Huolehditaan ergonomiasta.

Arviointikriteeri / mittari	Sairauspoissaolot vähentyneet. Kehityskeskustelut käyty. Retkiä lähiympäristöön ja luontoon lasten kanssa. Ryhmissä on käytössä korkeammat lasten kalusteet.
Tavoitetaso	Hyvinvoiva ja motivoitunut henkilöstö. Turvallinen liikuminen lähiympäristössä ja luonnossa. Lapset oppivat kunnioittamaan luontoa.
Toteuma/Seuranta	Toteuma 31.12.: Henkilöstön sairauspoissaolot ovat vähentyneet. Kehityskeskustelut on käyty. Retkiä on tehty säännöllisesti lähiympäristöön. Päiväkotiryhmiin on hankittu korkeammat lasten kalusteet henkilöstön ergonomia huomioiden

5. Suunnitelmakausi 2026–2027

Perhepäivähoito säilytetään osana varhaiskasvatuspalveluja. Valssi, laadunarviointi työkalu, on käytössä. Varhaiskasvatuksen lastenhoitajan vakansseja muutetaan mahdollisuuksien mukaan henkilöstön eläköitymisien ja muiden poistumisien kautta varhaiskasvatuksen opettajien/sosionomien vakansseiksi. Varhaiskasvatuksessa on käytössä uusi sähköinen palvelujärjestelmä, jonka kautta voidaan viestiä varhaiskasvatuksen ja vanhempien välillä sähköisesti sekä laatia lapsille varhaiskasvatussuunnitelmat. Päiväkotien henkilöstön työajan seuranta suunnitellaan siirrettäväksi sähköiseen järjestelmään. Arvioidaan varhaiskasvatuspaikkojen määrää ja riittävyyttä sekä palveluverkkoa kokonaisuudessaan.

6. Tunnusluvut:

Tunnusluku	Tp 2024	Ts 2025	Tot 12/2025	Ts 2026	Ts 2027
Läsnäolopv/vuosi*	38 715	39 000	32 785	39 000	39 000
-päiväkotihoido	33 098	31 500	28 578	31 500	31 500
Puolen hehtaarin pvkoti	7 096	8 500	5 665	8 500	8 500
Nuppula	10 697	10 500	8 991	10 500	10 500
Vappula	5 137	4 000	4 371	4 000	4 000
Paijulan päiväkot	3 900	3 000	3 857	3 000	3 000
Esiopetuksen täydent.	6 268	5 500	5 694	5 500	5 500
-perhepäivähoito	5 617	7 500	4 207	7500	7500
Lapsia	237	245	228	245	245
- päiväkotihoidossa	203	209	199	209	209
Puolen Hehtaarin pvkoti	45	50	43	50	50
Nuppulassa	63	60	57	60	60
Vappulassa	33	30	28	30	30
Paijulan päiväkot	25	24	26	24	24
Esiopetuksen täydent.	37	45	45	45	45
-perhepäivähoidossa	34	36	29	36	36
-erityistä tukea tarvitsevia	4	7	3	7	7
-tehostettua tukea tarvitsevia	11	10	12	10	10
Kotihoidon tuki, perheitä	54	40	35	40	40
Kotihoidon tuki, lapsia	72	45	43	45	45
Perhepäivähoidon täyttöaste %	100	100	97	100	100
Päiväkodin täyttöaste %					

Puolen Hehtaarin pvkoti	85	100	80	100	100
Nuppula	98	98	86	98	98
Vappula	91	100	85	100	100
Paijulan päiväkot	97	100	89	100	100
Esiopetuksen täydentävä	88	100	88	100	100
Nettokust. eur/läsnäolopv*	92	99	109	100	100
päiväkotihoidossa	80	93	94	95	95
Puolen Hehtaarin pvkoti	85	82	110	82	83
Nuppula (vuorohoito ja erit.pvh)	103	117	120	119	119
Vappula	98	133	118	138	139
Paijula	116	155	119	162	163
perhepäivähoito	59	47	81	47	48
Lasten kotihoidon tuki/asukas	36	36	31	36	36

7. Vakinainen henkilöstö

Nimike	Tp 2024	TA 2025	Tot 12/2025	TS2026	TS2027
Varhaiskasvatusjohtaja	1	1	1	1	1
Päiväkodin johtaja	2	2	2	2	2
Varhaiskasvatusohjaaja*	1	1*	1	1*	1*
Varhaiskasvatuksen erityisopettaja	1	1	0	1	1
Kiertävä varhaiskasvatuksen erityisopettaja	1	1	2	1	1
varhaiskasvatuksen opettaja	10	13	11	13	13
perhepäivähoitaja	9	9	8	9	9
lastenhoitaja	20,5	25,5	21	25,5	25,5
avustaja		1	1	1	1

* alkuvuoden 2025 aikana osa sivistysosaston hallintosihteerin tehtävistä siirtyy varhaiskasvatusohjaajalle

8. Määräaikainen henkilöstö:

Nimike	Tp 2024	TA 2025	Tot 12/2025
varhaiskasvatuksen avustaja	5,5	4,5	4
varhaiskasvatuksen lastenhoitaja	8	4	8
varhaiskasvatuksen opettaja	2		1

9. Talous

500 VARHAISKASVATUS	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälk.	Toteutuma 1-12 / 2025	Poikkeama	Tot-%
Toimintatuotot						
Myyntituotot	69 300	0	69 300	29 950	-39 350	43,22%
Maksutuotot	211 000	0	211 000	211 958	958	100,45%
Tuet ja avustukset	0	0	0	21 352	21 352	
Toimintatuotot yhteensä	280 300	0	280 300	263 259	-17 041	93,92%
Toimintakulut						
Henkilöstökulut	-2 786 576	0	-2 786 576	-2 711 459	75 117	97,3%
Palkat ja palkkiot	-2 287 859	0	-2 287 859	-2 208 082	79 777	96,51%
Henkilösivukulut	-498 717	0	-498 717	-503 377	-4 660	100,93%
Eläkekulut	-441 145	0	-441 145	-426 015	15 130	96,57%
Muut henkilösivukulut	-57 572	0	-57 572	-77 362	-19 790	134,37%
Palvelujen ostot	-647 916	0	-647 916	-504 215	143 701	77,82%
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-45 750	0	-45 750	-36 769	8 981	80,37%
Avustukset	-170 000	0	-170 000	-145 805	24 195	85,77%
Muut toimintakulut	-445 987	0	-445 987	-443 778	2 209	99,5%
Toimintakulut yhteensä	-4 096 229	0	-4 096 229	-3 842 025	254 204	93,79%
Toimintakate	-3 815 929	0	-3 815 929	-3 578 766	237 163	93,78%
Poistot ja arvonalentumiset						
Suunnitelman mukaiset poistot	0	0	0	-4 555	-4 555	
Tilikauden tulos	-3 815 929	0	-3 815 929	-3 583 320	232 609	93,9%

KASVATUS- JA SIVISTYSLAUTAKUNTA/Koulutuspalvelut

1. Tulosalueen kuvaus

Laadukkaan opetuksen järjestäminen esiopetuksessa sekä peruskoulun luokilla 1–9, niin yleisopetuksessa kuin erityisopetuksessakin. Tällä toimintakaudella aamu- ja iltapäivätoimintaa tarjotaan Henrikin yhtenäiskoulussa ja Kirkonpiirin koulussa kaikille 1–2 luokan oppilaille sekä perusopetuksen erityisen tuen oppilaille, jotka toimintapaikkaa hakevat.

Kunnassa toimii kolme peruskoulua, Valperi, Kirkonpiiri ja Henrikin yhtenäiskoulu. Esiopetusta annetaan Kirkonpiirillä ja Henrikin yhtenäiskoulussa. Yhtenäiskoulussa toimii myös 7–9 luokkalaisten perusopetus.

Oppilasennuste on laskeva, ja siitä syystä kunnassa on käynnistetty kouluverkko-selvitys. Selvityksestä aiheutuvista mahdollisista muutoksista tehdään erikseen päätöksiä loppuvuoden 2024 ja alkuvuoden 2025 aikana.

Nousiaisten lukio toteuttaa opetus- ja kasvatustyössään lukioiden yleissivistävää tehtävää perehdyttämällä oppilaansa inhimillisen kulttuurin keskeisiin sisältöihin. Lukion tavoitteena on antaa oppilailleen hyvä ja monipuolinen yleissivistys jatko-opintoja ja työelämää varten.

Muu sivistystoimi vastaa sivistysosaston hallinnosta sekä kuntien välisestä yhteistyöstä, vapaan sivistystyön ja taiteen perusopetuksen palveluista, kunnan ulkopuolella järjestettävästä perusopetuksesta sekä perusopetukseen valmistavasta opetuksesta. Kuntien välistä yhteistyötä eri koulutuspalveluiden osa-alueilla pyritään lisäämään entisestään suunnitelmakaudella. Näiden lisäksi hyvinvointialueiden perustamisen jälkeen kuntaan jää hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen tehtävä, joka on lisännyt toimintoja ja tehtäviä. Hyvinvointikoordinaattorin virka on vakinaistettu keväällä 2024 ja toistaiseksi hyvinvoinnin edistäminen ja kotouttaminen kuuluvat sivistystoimen talousarvioon

2. Tulosalueen nykytilanne

Valpperin koulussa on tällä hetkellä 35 oppilasta. Esiopetusta järjestetään Valpperin alueen lapsille Kirkonpiirin koulussa.

Kirkonpiirin koulussa tällä hetkellä 112 oppilasta, joista esikoululaisia 14.

Henrikin yhtenäiskoulussa opiskelee tällä hetkellä 472 oppilasta, joista esioppilaita 27. Koulu toimii kunnan ainoana yläkouluna luokille 7-9. Yläkoulussa opiskelee 211 oppilasta.

Nousiaisten lukio on 197 opiskelijan yleislukio, joka tarjoaa tasokasta ja monipuolista lukiokoulutusta lähialueen nuorille. Lukio on aktiivisesti mukana kansainvälisten, kansallisten, alueellisten ja lukiokohtaisten hankkeiden ja tiedeprojektien suunnittelussa ja toteuttamisessa. Lukio osallistuu seutukunnalliseen yhteistyöhön ja koulutukseen. Lukio panostaa yksilölliseen ohjaukseen ja yhteisöllisyyteen.

Sivistystoimen hallinnossa on tapahtumassa eläköityminen alkuvuoden 2025 aikana. Suunnitelmana on, että osa sivistysosaston hallintosihteerin tehtävistä siirretään varhaiskasvatusohjaajan tehtävänkuvaan ja osa kuntaan palkattavan hallinnon erityisasiantuntijan tehtävänkuvaan. Tällöin sivistystoimi maksaa 50% hallinnon erityisasiantuntijan palkkauksesta. Tällä järjestelyllä vuodesta 2026 alkaen voidaan säästää laskennallisesti noin 0,4 htv.

3. Toimintaympäristön muutokset

Kunnassa on käynnistetty kouluverkkoselvitys laskevan oppilasmäärän vuoksi. Vaihtoehtoja on erilaisia ja niihin lautakunta tulee ottamaan kantaa marras-joulukuussa 2024. Oppilasmäärän lasku vuoteen 2030 mennessä asettaa vaatimukset kouluverkon supistamiselle jo taloussuunnitelman vuosille 2026–2027.

Valpperin koulu on rakennuksena hyvässä kunnossa eikä tarvetta remontoimiselle ole olemassa. Koulu jatkaa Vihreä Lippu-toimintaa sekä luontopainotteista opetusta. Oppilasmäärän pieneneminen aiheuttaa epävarmuutta tulevaisuudessa.

Kirkonpiirin puitteet ovat tällä hetkellä kunnossa. Piha-alue on ihanteellinen koulun pihaksi. Ilmastoinnin ja koko kiinteistön kunnosta pitää tulevaisuudessakin pitää hyvää huolta. Luokkatilaa on riittävästi. Koulussa pidetään terveellisyys- ja turvallisuus tarkastus 26.11.2024.

Henrikin yhtenäiskoulun B-osaa rakennetaan parhaillaan ja se otetaan suunnitelman mukaan koulukäyttöön syksyllä 2026. Tällä hetkellä luokat 6-9 opiskelevat väistökoulun tiloissa. Väistökoulun tilat ovat ajanmukaiset ja riittävät.

Lukio ylläpitää laadukasta ja ajanmukaista opetusteknologiaa. Oppimisympäristö pyritään muokkaamaan sellaiseksi, että se vastaa tarpeita. Kirjasto- ja varastotilan tehokkaampi hyödyntäminen pyritään toteuttamaan väliseinien tarkentamisella. Yhtenäiskoulun B-osan valmistumisen myötä täytyy uudelleen arvioida YO-kirjoitusten vaatimia teknisiä ratkaisuja.

Toteuma 31.12.2025:

Valpperin koulu on muutettu valtuuston päätöksellä 2-opettajaiseksi kouluksi syksystä 2025 lukien. Siellä opiskelevat kuitenkin edelleen luokat 1-6. Lisäksi Henrikin yhtenäiskoulussa aloitti vain yksi 1.luokka syksyllä 2025. Muilta osin peruskoulut ja lukio toimivat normaalisti.

Henrikin yhtenäiskoulun B-osa on rakentumassa hieman myöhässä aikataulusta. Koulu otetaan oppilaskäyttöön syksyllä 2026. Koulun varustaminen ja kalustaminen on parhaillaan toteutuksessa. Pihasuunnitelmaa on työstetty ja sen perusteella tekninen lautakunta laati toteutussuunnitelmat ja tekee kilpailutuksen kevään 2026 aikana.

Laskevan oppilasmäärän vuoksi tulevina vuosina joudutaan tarkastelemaan kouluverkkoa. Valpperin koulussa oppilasmäärä laskee ennusteen mukaan 21 oppilaaseen syksyllä 2026. Kunta aloittaa kevään 2026 aikana osana talouden tasapainottamisohjelmaa palveluverkkoselvityksen.

Lukion opiskelijamäärä on kasvanut ja on nyt 217 opiskelijaa. Hakijamäärät ovat olleet kasvussa muutaman viimevuoden aikana. Lukion kevään ja syksyn ylioppilaskirjoitukset sujuivat jälleen mallikkaasti ja lukiomme sijoittui erittäin hyvin vertailussa muihin lukioihin ollen Varsinais-Suomen paras lukio.

4. Vuoden 2025 talousarvion tavoitteet:

VAHVA NOUSIAINEN: VOIMAA PAIKALLISISTA VAHVUUKSISTA: Valpperi

Panostamme yksilöllisiin laadukkaisiin peruspalveluihin	
Tavoite	Monipuolinen ja laadukas opetus kaikille oppilaille
Toimenpide	Pienet opetusryhmät, pätevät ja kouluttautuneet opettajat sekä koulun aktivoiva oppimisympäristö mahdollistavat yksilöllisen ja laadukkaan opetuksen.
Arviointikriteeri / mittari	Oppimistulokset, kouluviihtyvyys
Tavoitetaso	Oppilaiden ylttäminen yksilöllisesti parhaimpaan mahdolliseen osaamistasoon.
Toteuma/Seuranta	Toteuma 31.12.: Muutos 2-opettajaiseksi kouluksi syyslukukauden 2025 alusta on saatu hyvin toteutettua. Opetusryhmien koot vaihtelevat aineittain ja päivittäin 8-19 oppilaan välillä. Myös vanhemmilta saadun palautteen mukaan siirtymä on sujunut hyvin ja loppuvuoden arviointikeskusteluissa huoltajat olivat tyytyväisiä opetuksen toteutukseen. Koululla on toiminut 3 luokanopettajaa, joista 2 on työskennellyt 4 päivää viikossa ja yksi opettaja 3 päivää viikossa. Kaikki opettajat ovat paikalla tiistaisin, jolloin pidetään kokoukset ja suunnitellaan toimintaa.

VIREÄ NOUSIAINEN: AVOINTA JA AKTIIVISTA ARKEA: Valpperi

Tiedotamme aktiivisesti kunnan tapahtumista ja ajankohtaisista asioista.	
Tavoite	Koulun toiminta on avointa ja oppilaita osallistavaa.
Toimenpide	Tuomme aktiivisesti koulun arkea ja toimintaamme näkyväksi sosiaalisen median sivuillamme.
Arviointikriteeri / mittari	Tapahtumat ja yhteistyö muiden koulujen, päiväkotien ja yhteistyötahojen kanssa
Tavoitetaso	Koulussa on yhteisöllisyyttä ja aktiivista osallistumista eri tapahtumiin
Toteuma/Seuranta	Toteuma 31.12.: Koulun some-sivuja on päivitetty säännöllisesti ja Wilmalla on tiedotettu huoltajille tulevista tapahtumista. Vanhempainyhdistys on tukenut koulun retkiä ja oppilaskunta on suunnitellut ja järjestänyt oppilaiden toiveiden mukaista ohjelmaa. Koululla kävi vierailijoita mm. Itämerisäätiöstä ja Plan-järjestöstä. Kirjailijavieraksi saimme Roope Lipastin. Keväällä Ylen Galaxi lastenohjelma kuvasi jakson koululla. Koululla järjestettiin avoimien ovien päivä ja ilta, joihin kutsuttiin myös kunnan päättäjiä. Lokakuussa vanhempainyhdistys kustansi koululle kiertävän teatteriesityksen. Kirjasto toteutti koululla kirjavinkkausta, paikallisen SPR:n kanssa tehtiin yhteistyötä osallistu-

	malla nälkäpäiväkeräykseen ja – Saanko auttaa kampanjaan. Lasten oikeuksien viikolla osa oppilaista osallistui Lapset mukaan töihin -päivään. Joulujuhlat keräsivät taas Urheilutalon täyteen sukulaisia ja kyläläisiä.
--	---

**VEHREÄ NOUSIAINEN: PÄIVITTÄISTÄ HYVINVOINTIA JA VIRKISTYSTÄ
LUONNOSTA: Valpperi**

Edistämme hyvinvointia ja kestävästä kehitystä yhteistyössä paikallisten ja seudullisten toimijoiden kanssa.	
Tavoite	Edistää koulu yhteisön hyvinvointia ja lisätä oppilaiden ja perheiden tietoutta kestävästä kehityksestä ja ympäristöön liittyvissä asioissa.
Toimenpide	Koulu käyttää aktiivisesti ympäröivää lähiluontoa oppimisympäristönään. Koulun ympäristökasvatustyö pohjaa Vihreä lippu- ohjelmaan
Arviointikriteeri / mittari	Neljännän Vihreä lippu –sertifikaatin aloitus lukuvuoden 2024–25 aikana
Tavoitetaso	Hyvinvoiva, osallistuva ja ympäristötietoinen koulu yhteisö
Toteuma/Seuranta	Toteuma 31.12.: Keväällä toteutettiin useita Vihreän lipun teemapäiviä: Plan-järjestön kestävästä kehityksestä päivä, Itämeri-päivä, johon saimme asiantuntijan John Nurmisen säätöiltä. Haastoimme oppilaiden perheet biohajoavien pesuaineiden käyttöön ja teeman loppukartoituksessa todettiin perheiden biohajoavien pesuaineiden käytön lisääntyneen. Osallistimme myös läheisen uimalammen ranta saunan käyttäjiä pitämään huolta lähiuima paikkamme veden laadusta. Oppilaat tekivät saunalle julisteita, jotka ohjasivat biohajoavien pesuaineiden käyttöön myös peseytyessä. Oppilaiden toiveesta toteutimme myös kalastuspäivän Naantalissa Kalatalouskeskuksen kalastusoppaiden avulla. Koulu saavutti neljännän Vihreä lippu- sertifikaatin joulukuussa.

VAHVA NOUSIAINEN: VOIMAA PAIKALLISISTA VAHVUUKSISTA: Kirkonpiiri

Panostamme yksilöllisiin laadukkaisiin peruspalveluihin	
Tavoite	Oikeudenmukainen ja yksilöllinen oppiminen ja opetus omassa lähikoulussa. Pienryhmän (erityisluokanopettajan) ja laaja-alaisen erityisopettajan resurssin säilyminen
Toimenpide	Laaja-alainen erityisopettajakoulussa neljänä päivänä viikossa. Opettajille ja ohjaajille taataan mahdollisuus koulutuksiin.
Arviointikriteeri / mittari	Oppimistulokset, kouluviihtyvyys, OHR-palaverit ja arviointikeskustelut

Tavoitetaso	Opetussuunnitelman kriteerien mukainen osaaminen luokkatasoisittain, huomioiden oppilaiden mahdolliset erityiset oppimis- ja opetusjärjestelyt
Toteuma/Seuranta	Toteuma 31.12.Eryisopetuksen jalkautuminen on onnistunut mainiosti. Pienryhmässä opiskelee yht. 10 oppilasta. Laaja-alainen opettaja toimii joko luokassa yhdessä luokanopettajan kanssa tai oppilaat saavat erityisopetusta ja tukea henkilökohtaisesti. Kouluterveyskyselyn tulokset olivat monilta osin positiivisia verrattuna valtakunnan tasoon. Yhteissuunnittelussa on vielä parannettavaa.

VIREÄ NOUSIAINEN: AVOINTA JA AKTIIVISTA ARKEA: Kirkonpiiri

Tiedotamme aktiivisesti kunnan tapahtumista ja ajankohtaisista asioista.	
Tavoite	Koulun toiminta on avointa. Koulun henkilökunta, oppilaat ja huoltajat toimivat yhteistyössä.
Toimenpide	Koulun tapahtumista kerrotaan ja dokumentoidaan esim. kuvia vanhempainyhdistys NoKivan facebooksi-vuilla. Eri tapahtumista tiedotetaan Wilman välityksellä kuukausittain. Yhteistyö muiden koulujen kanssa.
Arviointikriteeri / mittari	Miten tapahtumat ovat onnistuneet. Huoltajien, oppilaiden ja henkilökunnan palautteet.
Tavoitetaso	Kouluviihtyvyyden parantaminen. Yhteisön parempi hyvinvointi.
Toteuma/Seuranta	Toteuma 31.12.Yhteistyö vanhempainyhdistyksen kanssa on ollut aktiivista. Yhdistys on tukenut retkiä ja pitänyt teemapäiviä yhdessä koulun kanssa. Kevätjuhlan järjestäminen koko kylän yhteisenä ulkojuhlanai sai paljon kiitosta. Huoltajilta saatu palaute on ollut positiivista. Arviointikeskustelut joulukuulta toivat hyvää positiivista palautetta huoltajilta.

VEHREÄ NOUSIAINEN: PÄIVITTÄISTÄ HYVINVOINTIA JA VIRKISTYSTÄ LUONNOSTA: Kirkonpiiri

Edistämme hyvinvointia ja kestävästä kehitystä yhteistyössä paikallisten ja seudullisten toimijoiden kanssa.	
Tavoite	Jatkaa kestävästä kehityksen teemaa koulun arjessa
Toimenpide	Koulun retket Valpperiin ja Kirkonseudun luontoon. Ulkopuolisten asiantuntijoiden hyödyntäminen opetuksessa.
Arviointikriteeri / mittari	Retkien ja tapahtumien onnistumiset. Mitkä harjoitellut ja opitut tavat ovat jääneet osaksi koulun arkea.
Tavoitetaso	Oppilaat oppivat arvostamaan oman kotiseutunsa luontoa ja ymmärtävät kestävästä kehityksen pääperiaatteet.
Toteuma/Seuranta	Toteuma 31.12. Koulussa on panostettu kierrättämiseen ja jätteiden lajitteluun. Kaikissa luokissa lajitteluasiat. Yhteistyö Valpperin koulun kanssa ja suunniteltua vähäisemmäksi kalliiden bussihintojen vuoksi. Koko koulun

	retki Kuhankuonolle järjestettiin syksyllä ja se onnistui mainiosti.
--	--

VAHVA NOUSIAINEN: VOIMAA PAIKALLISISTA VAHVUUKSISTA: HYK

Panostamme yksilöllisiin laadukkaisiin peruspalveluihin	
Tavoite	Koulun B-osan toimintojen ollessa väistötiloissa pyritään ylläpitämään mahdollisimman laadukasta perusopetusta sekä yhtenäiskoulun yhtenäistä arkea.
Toimenpide	Henkilöstön ja oppilaskunnan osallistaminen väistötilojen käytön ja koulun arjen suunnitteluun. Kuulutuslaitteiston yhdistäminen Väistötilan ja A-osan välillä.
Arviointikriteeri / mittari	Palaute ja kouluterveyskyselyt.
Tavoitetaso	Perusopetuksen taso säilyy korkeana väistöstä huolimatta.
Toteuma/Seuranta	Toteuma 31.12.: Koulunpito on sujunut väistötiloissa suhteellisen hyvin ottaen huomioon tilojen luonne ja väliaikaisuus. Merkittävänä oppilaskunnan ja henkilöstön yhteisenä pohdintana alkuvuodesta 2025 oli käynnikkäsääntömuutos koulun järjestyssäännöissä. Käynnikkäparkkien käyttöönotosta on saatu positiivisia kokemuksia. Myös mm. kouluruokailua on kehitetty oppilaskunnan, keittiön ja koulun yhteisöllisen oppilashuollon yhteistyönä - oppilaskunta on ollut aktiivisena työssä mukana. Kuulutuslaitteistoa ei olla yhdistetty Väistötilan ja A-osan välillä. Syksyn 2025 aikana B-osan suunnittelu ja viimeistely toteutettu henkilöstö ja oppilaskunta osallistaen. Oppilaskunta on saanut vaikuttaa merkittävästi heitä koskeviin irtokalusteratkaisuihin (oppilaspöydät ja -tuolit, oppimisaulat).

VIREÄ NOUSIAINEN: AVOINTA JA AKTIIVISTA ARKEA: HYK

Tiedotamme aktiivisesti kunnan tapahtumista ja ajankohtaisista asioista.	
Tavoite	Yhtenäiskoulun toiminta on avointa, oppilaita osallistavaa sekä kouluhyvinvointia lisäävää. Koulussa on helppo asioida myös sähköisesti. Monialaisessa koulukohtaisessa oppilashuoltotyössä on esillä ajantasainen tieto koulupoissaoloista.
Toimenpide	Oppilaiden osallistaminen yhteiseen suunnitteluun ja päätöksentekoon koulussa. Poissaolo-datan säännöllinen läpikäyminen koulukohtaisessa oppilashuoltotyössä ja ennaltaehkäisevien toimien painottaminen KOR-ryhmän toiminnassa koulupoissaolojen ehkäisemiseksi ja kouluhyvinvoinnin

	lisäämiseksi. Sähköisten Wilma-lomakkeiden kehittäminen edelleen ja Power Bi -sovelluksen käyttö poissaolotilastojen tarkastelussa.
Arviointikriteeri / mittari	Oppilaiden osallistuminen koulun toiminnan suunnitteluun ja heidän järjestämät tapahtumat. Vireä tukioppilas- ja oppilaskuntatoiminta. Koulupoissaolojen ennaltaehkäisyn ja niihin puuttumisen tehostuminen. KOR-ryhmällä ajantasainen ja kattava tieto koulupoissaoloista.
Tavoitetaso	Oppilaat kokevat olevansa tärkeä osa kouluyhteisöä ja ympäröivää yhteiskuntaa. Koulupoissaolojen määrän kasvu saadaan hidastumaan tai kääntymään laskuun.
Toteuma/Seuranta	Toteuma 31.12.: Oppilaskunta- ja tukioppilastoiminta on ollut aktiivista läpi vuoden. Poissaolo-dataa käyty säännöllisesti PowerBi-koontia hyödyntäen läpi KOR-palaverissa. Oppimisen tuen uudistuessa Wilman uusien tuen lomakkeiden käyttöönotto on välttämätöntä loppuvuoden aikana. Oppimisen tukea koskeva hallintopäätösten teko pyritään saamaan Wilmaan. Tällöin kaikki tuen asiakirjat ovat helposti myös oppilaiden ja huoltajien saatavilla sähköisesti samassa paikassa. Wilman tuen asiakirjojen hallinta ja päätöksentekoprosessi tavoitteena saada käyttöön heti alkuvuodesta 2026.

VEHREÄ NOUSIAINEN: PÄIVITTÄISTÄ HYVINVOINTIA JA VIRKISTYSTÄ
LUONNOSTA: HYK

Edistämme hyvinvointia ja kestävästä kehitystä yhteistyössä paikallisten ja seudullisten toimijoiden kanssa.	
Tavoite	Lisätä kouluyhteisön hyvinvointia tasa-arvo ja yhdenvertaisuustyön sekä yhteisöllisen oppilashuoltotyön kautta.
Toimenpide	Koulun uuden toiminnallisen tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma tavoitteiden toteuttaminen. Ennaltaehkäisevä oppilashuoltotyö painottuu älylaite- teemaan ja kouluruokailuun.
Arviointikriteeri / mittari	Toiminnallisen tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelman tavoitteiden toteutumisen seuranta. Kouluterveyskyselyt.
Tavoitetaso	Kouluyhteisön hyvinvointi, koulussa jaksaminen ja suvaitsevaisuus lisääntyvät.
Toteuma/Seuranta	Toteuma 31.12.: Ennaltaehkäisevä oppilashuoltotyö toteutunut suunnitelman mukaan. Henkilöstölle pidetty elokuussa jatkuvan ryhmäytymisen koulutus ja ryhmäytymisen aloitettu luokissa heti kouluvuoden alkaessa. Rasisminvastaisella viikolla SPR kävi koululla aiheeseen liittyen pitämässä ala- ja yläkoululaisille rasmin vastaista

	ohjelmaa. Syksyllä 2025 pidetty tehostetusti KiVa- ja Turva-tuntejakoko yhtenäiskoulussa sekä painotettu jatkuvaa ryhmäytymistä.
--	--

VAHVA NOUSIAINEN: VOIMAA PAIKALLISISTA VAHVUUKSISTA: Lukio

Panostamme yksilöllisiin laadukkaisiin peruspalveluihin.	
Tavoite	Laadukkaat ja monipuoliset opintomahdollisuudet lukiolaisille kustannustehokkaasti.
Toimenpide	Ylioppilaskirjoituksissa menestyminen. Kilpailukyvyyn ja näkyvyyden säilyttäminen
Arviointikriteeri / mittari	YO-tulokset, opiskelijamäärä, talous.
Tavoitetaso	YO-vertailussa keskiarvon yläpuolella, opiskelijamäärän säilyminen, kustannustaso alueellisesti vertailukelpoinen
Toteuma/Seuranta	Toteuma 31.12.: Lähes kaikissa aineissa ylitettiin valtakunnallinen keskiarvo (16/20). Keväällä valmistui 54 uutta ylioppilasta. Lukion kaikkien aineiden ka oli 5,01. STT:n lukiotilastoissa Nousiaisten lukio oli Varsinais-Suomen paras ja koko maan 6. paras lukio suurten lukioiden sarjassa ja Varsinais-Suomen lukiosta paras. Syksyllä 2025 lukiosta valmistui viisi uutta ylioppilasta. Lukioon haki keväällä 2025 ensisijaisesti 82 opiskelijaa (kaikki hakijat 1.-7. sija 186) ja lukion aloitti 81 opiskelijaa. Lukion yrittäjyysopinnot ja sijoittamiskoulu kannustavat opiskelijoita yrittäjyyteen ja oman talouden hallintaan. Yrittäjät menestyivät valtakunnallisissa kilpailuissa ja sijoittajakouluun on osallistunut 41 ensimmäisen vuoden ja 30 toisen vuoden opiskelijaa.

VIREÄ NOUSIAINEN: AVOINTA JA AKTIIVISTA ARKEA: Lukio

Tiedotamme aktiivisesti kunnan tapahtumista ja ajankohtaisista asioista.	
Tavoite	Lukion toiminta on näkyvää ja se toimii aktiivisesti yhteistyössä alueen perusopetuksen ja muiden lukioiden kanssa.
Toimenpide	Aktiivinen yhteisöllinen toiminta seutukunnan alueella
Arviointikriteeri / mittari	Tapahtumat, yhteistyötahot
Tavoitetaso	säilyttää yhteistoiminta ja kehittää uusia yhteisöllisiä toimintatapoja
Toteuma/Seuranta	Toteuma 31.12.: Lukio ylläpitänyt hyvää näkyvyyttä ja toiminut aktiivisesti yhteistyössä alueen perusopetuksen ja lukioiden kanssa. Esimerkkinä ysiluokkalaisten infotilaisuudet, tutustumiskäynnit lukiolla ja vanhempainillat. Lukiolla on seuraajia Instagramissa 1292 ja

	<p>FB:ssa 945. Nousiaisten lukio on mukana Turun seudun etärenkaassa tarjoamalla yhteiselle opintotarjottimelle kaksi opintojaksoa matematiikkaa. Lukiolla on ollut aktiivinen edustus VSO:n eli Varsinais-Suomen lukiojaoston toiminnassa. Lukio on tehnyt monipuolista yhteistyötä alueen korkeakoulujen kanssa. Kansainvälisyshankkeen kautta on tehty pilotoivaa yhteistyötä Turun Yliopiston ja AMK:n kansainvälisen vaihdon tiimoilta. Erasmus+-akreditoinnin kautta on vuoden aikana toteutettu 23 opiskelija ja 5 opettajaliikkuvuutta kohteina Itävalta, Tsekki, Ranska ja Espanja. Vastavuoroisen vaihdon kautta kaikki lukiolaiset pääsevät osaksi kotikansainvälistymistä. Kansainvälinen tiedeleiri toteutettiin avaruusfysiikan tiedekouluna Ranskassa yhteistyössä TSYK:n lukion kanssa.</p>
--	---

VEHREÄ NOUSIAINEN: PÄIVITTÄISTÄ HYVINVOINTIA JA VIRKISTYSTÄ LUONNOSTA: Lukio

Edistämme hyvinvointia ja kestäväää kehitystä yhteistyössä paikallisten ja seudullisten toimijoiden kanssa.	
Tavoite	Edistää opiskelijoiden ja opettajien hyvinvointia
Toimenpide	Hyvinvointiryhmä ja OPKH suunnittelevat ja toteuttavat hyvinvointia lisääviä toimia
Arviointikriteeri / mittari	toimenpiteet
Tavoitetaso	Viihtyisä ja vetovoimainen työyhteisö
Toteuma/Seuranta	Toteuma 31.12.: Lukion OPKH ja tutorit ovat järjestäneet ryhmäytymistä ja yhteisöllisyyttä lisääviä tapahtumia. Monipuolisella ohjauksella on pyritty viihtyvyyden, jaksamisen ja hyvinvoinnin edistämiseen. Lukio on sertifioitu SchoolToBelong –koulu. Ohjelman kautta lukio on järjestänyt yhteisöllisiä tapahtumia mm. yksinäisyyden vähentämiseksi ja kaveritaitojen edistämiseksi. Henkilökunnan viihtyvyyttä on mitattu työtyytyväisyyskyselyllä ja lukio on laatinut toimenpideohjelman tukemaan henkilökunnan hyvinvointia.

VAHVA NOUSIAINEN: VOIMAA PAIKALLISISTA VAHVUUKSISTA: Hallinto

Panostamme yksilöllisiin laadukkaisiin peruspalveluihin.	
Tavoite	Peruspalveluiden tason säilyttämien ja edistäminen
Toimenpide	Varmistetaan resurssien riittävyys eri toiminnoissa ja kehitetään palveluita yhdessä toimijoiden kanssa.
Arviointikriteeri / mittari	Asiakaskyselyt eri toiminnoissa
Tavoitetaso	Käyttäjien tyytyväisyys asiakaskyselyissä tasolla hyvä.

Toteuma/Seuranta	<p>Toteuma 31.12.: Varhaiskasvatuksessa on tehty lapsille suunnattu tyytyväisyyskysely, jonka mukaan varhaiskasvatuspaikkaan on mukava tulla, lapseen suhtaudutaan positiivisesti ja ulkoilu, leikkiminen, retket ja jumppahetket ovat kivointa varhaiskasvatuksessa. Vähiten kivaa oli päivälepo ja pukeutumistilanteet. Ruokakasvatukseen liittyviä kyselyitä on tehty lapsille ja oppilaille sekä myös henkilöstölle. Kyselyn mukaan päiväkotij- ja kouluruokaan ollaan keskiarvoisesti melko tyytyväisiä, vaikka kyselyissä mainittiin myös puutteita. Kasvisruokien osalta vastaukset vaihtelivat suuresti.</p> <p>Kaikkien osastojentoiminta on ollut normaalia ja palvelut ovat toimineet ennakoidusti. Palvelukatkoja ei ole vuoden 2025 aikana ollut.</p>
------------------	--

VIREÄ NOUSIAINEN: AVOINTA JA AKTIIVISTA ARKEA: Hallinto

Teemme asiat kustannustehokkaasti, kehitämme ennakkoluulottomasti palvelujamme ja johdamme tiedolla.	
Tavoite	Talouden aktiivinen seuranta ja kustannustietoisuus
Toimenpide	Hallinnossa seurataan aktiivisesti talouden toteutumia sekä tarkastellaan toimintoja myös kustannusten kautta.
Arviointikriteeri / mittari	Talouden toteumat sekä tilinpäätös
Tavoitetaso	Tilinpäätös sivistystoimen osalta neutraali.
Toteuma/Seuranta	Toteuma 31.12. Sivistystoimen tilinpäätös on positiivinen vuoden 2025 osalta. Joissakin toiminnoissa perusteltuja ylitystä on tapahtunut, mutta toisaalta myös alituksia ja näin ollen kokonaisuus on pysynyt positiivisen puolella.

VEHREÄ NOUSIAINEN: PÄIVITTÄISTÄ HYVINVOINTIA JA VIRKISTYSTÄ LUONNOSTA: Hallinto

Edistämme hyvinvointia ja kestäväää kehitystä yhteistyössä paikallisten ja seudullisten toimijoiden kanssa.	
Tavoite	Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen kaikille kuntalaisille
Toimenpide	Sivistystoimen eri toiminnot tukevat kuntalaisten aktiivisuutta ja terveellisiä elämäntapoja kaikissa ikäluokissa.
Arviointikriteeri / mittari	Hyte-kerroin
Tavoitetaso	Hyte-kerroin nousee vuonna 2025
Toteuma/Seuranta	Toteuma 31.12.: Hyte-kerroin nousi arvoon 77, jossa on nousua 13 pistettä. Nousiainen on tällä hetkellä si-

	jalla 3 Varsinais-Suomen kunnista. Työtä on tehty paljon hyte-kertoimen nostamiseksi. Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen tunnistetaan tärkeäksi kaikessa sivistysosaston toiminnassa ja palvelutarjonta pyritään pitämään monipuolisena. Paikalliset seurat ja yhdistykset ovat yhteistyössä kunnan kanssa tuottaneet tapahtumia ja palveluita kuntalaisille.
--	--

VEHREÄ NOUSIAINEN: PÄIVITTÄISTÄ HYVINVOINTIA JA VIRKISTYSTÄ
LUONNOSTA: Hallinto

Meille henkilöstö on tärkeä, kehitämme esihenkilötyötä ja rakennamme myönteistä työnantajakuva.	
Tavoite	Henkilöstön hyvinvoinnin ja kouluttautumisen edistäminen
Toimenpide	Nousiainen on hyvä työnantaja ja arvostaa työntekijöitään. Hyvä johtaminen edistää työhyvinvointia. Työntekijöiden kouluttautumista tuetaan aktiivisesti.
Arviointikriteeri / mittari	Työtyytyväisyyskysely, koulutuspäivien lukumäärä
Tavoitetaso	Työtyytyväisyyskyselyn tulos, jokainen työntekijä vähintään yksi koulutuspäivä vuonna 2025.
Toteuma/Seuranta	Toteuma 31.12.: Jokaisen työntekijän vähintään yksi koulutuspäivä on pääosin toteutunut. Sivistystoimen suuren henkilömäärän vuoksi on mahdollista, että vielä kaikille yksi koulutuspäivä ei ole vuoden 2025 loppuun mennessä toteutunut. Kunnassa on ollut vuoden 2025 aikana lukuisia rekrytointeja, joihin on saatu runsaasti hakemuksia. Tämä kertoo kunnan olevan houkutteleva työpaikka. Henkilöstön poistuminen kunnan palveluksesta johtuu pääasiassa eläköitymisestä.

5. Suunnitelmakausi 2026–2027

Kouluverkkoselvitys on kesken ja sen lopputulosta ei ole vielä päätetty. Tällä saattaa olla vaikutusta kouluverkkoon ja koulujen tulevaisuuteen.

Valpperin koulu

Koulu jatkaa luontopainotteisen opetuksen kehittämistä sekä ympäristötietoisuuden lisäämistä oppilaille. Esiopetusikäiset lapset käyvät Kirkonpiirin koulua. Koulu tarjoaa turvallisen ja viihtyisän ympäristön lasten oppimiselle.

Kirkonpiirin koulu

Koulu tarjoaa edelleen turvallisen ja viihtyisän opiskelupaikan Kirkonseudun lapsille, jossa kaikki koulun aikuiset ja oppilaat tuntevat toisensa. Koulun, missä kunnioitetaan Nousiaisten kulttuuria niin uutta kuin historiaakin.

Henrikin yhtenäiskoulu

Yhtenäiskoulun 6.–9. luokkien toiminta siirtyy väistötilasta takaisin saman katon alle esi-5. luokkien ja lukion kanssa uuden B-osan valmistuttua. Laadukkaat, monipuoliset ja hyvin suunnitellut tilat mahdollistavat tasokkaan perusopetuksen ja erinomaiset puitteet oppimiselle, työnteolle ja koulussa viihtymiselle.

Nousiaisten lukio

Lukiolaisille tarjotaan monipuolinen ja kattava kurssivalikoima. Opiskelijan ohjaus on laadukasta, yksilöllistä ja tehokasta. Opiskelijamäärän ylläpitäminen. Monipuolisen toiminnan näkyvyyden tehostaminen alueellisesti. Oppimisympäristön toimivuuden ja viihtyvyyden edistäminen.

Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen

Tulosalueen kuvaus

Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen on kunnan lakisääteistä toimintaa ja työtä tehdään laajasti yhteistyössä eri toimijoiden, kuten Varsinais-Suomen hyvinvointialueen kanssa. Nousiaisten kunnassa hyvinvoinnin ja terveyden edistämistä koordinoi hyvinvointikoordinaattori.

Tulosalueen nykytilanne

Hyvinvointialueet aloittivat toimintansa 1.1.2023. Hyvinvointialueella ja kunnalla on yhteinen vastuu väestön hyvinvoinnin ja terveyden edistämisessä. Kunnan on huolehdittava väestönsä hyvinvoinnin ja terveyden edistämisestä siltä osin, kuin se nivoutuu osaksi kunnan muita lakisääteisiä tehtäviä. Nousiaisten kunta on vastannut Varsinais-Suomen hyvinvointialueen nimeämispyyntöihin edustajista erilaisiin työryhmiin ja lausuntopyyntöihin. Nousiaisten kunta toimii aktiivisesti yhteistyössä Varsinais-Suomen hyvinvointialueen kanssa.

Hyvinvointisuunnitelman ja –kertomuksen laadinta on lakisääteinen tehtävä kunnalle ja päävastuun näiden asiakirjojen luomisessa/ylläpidossa on hyvinvointikoordinaattorilla.

Toimintaympäristön muutokset

Varsinais-Suomen hyvinvointialue tulee toteuttamaan organisaatiomuutoksen 1.1.2025. Organisaatiomuutoksen myötä sotealue 1 ja 5 tulevat yhdistymään. Käytännössä tämä tulee tarkoittamaan esimerkiksi laajempaa yhteistyöverkostoa tietyissä sote-palveluissa.

Yhteistyö Varhan eri yhteistyöryhmissä on toteutunut aktiivisesti vuoden 2024 aikana ja tulee jatkumaan edelleen. Hyvinvointikoordinaattoriverkostossa on muun muassa valmisteltu hyte-yhdyspintakuvauksia, joiden avulla selkeytetään hyvinvointialueen ja kunnan tehtäviä. Yhteistyötä on tiivistetty Maskun Mynämäen ja Nousiaisten kuntien yhteisen ehkäisevän päihdetyön ryhmän kanssa ja toimia suunnitellaan edelleen yhteistyössä. Mielen hyvinvoinnin pilottikuntana toimiminen on antanut arvokasta arviointitietoa kunnalle, jota tullaan hyödyntämään jatkossa

hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen tehtävissä. Kuntalaiskyselyn tulosten avulla on mahdollista suunnitella kohdennettuja toimenpiteitä kuntalaisten hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi. Lisäksi vammais- ja vanhusneuvoston toiminta on kunnassa vakiintunutta.

Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma on voimassa vuoden 2024 loppuun. Uutta laajaa hyvinvointisuunnitelmaa ja siihen kuuluvia suunnitelmia, kuten lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmaa, laaditaan vuoden 2025 aikana.

Toteuma 31.12.2025:

Yhteistyö kunnan ja hyvinvointialueen kanssa hyvinvoinnin ja terveydenedistämisen asioissa on jatkunut aktiivisena. Kunnan edustajat ovat osallistuneet hyvinvointialueen järjestämiin työpajoihin laajan alueellisen hyvinvointisuunnitelman laadintaan. Kunnan hyvinvointitoimikunta on käsitellyt vuoden 2025 kokouksissaan muun muassa päiväkotiruokailuun ja kouluruokailuun liittyviä kyselyjä ja erityisesti kouluruokailua on kehitetty yhteistyössä nuorisovaltuuston nimeämän työryhmän ja palvelupäällikön kanssa. Varhaiskasvatusruokailua on kehitetty käyttöönotetun nykytila-arviointityökalun avulla päiväkodin johtajien ja varhaiskasvatuksen erityisopettajien toimesta.

Hyvinvointitoimikunnassa on lisäksi arvioitu muun muassa kunnan ehkäisevän päihdetyön ja mielenterveyden edistämisen toimia niihin tarkoitettujen itsearviointimittarien avulla. Lisäksi on käsitelty kuntajohdon TEAviisarikyselyn vastauksia. Hyvinvointitoimikunta on työstänyt laajaa hyvinvointikertomusta ja hyvinvointisuunnitelmaa, joka tulee sisältämään lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman, työikäisiä koskevan hyvinvointisuunnitelman ja ikääntyneiden hyvinvointisuunnitelman.

Kunnanhallitus on hyväksynyt laajan hyvinvointikertomuksen ja –suunnitelman loppuvuodesta 2025. Asia etenee valtuustoon keväällä 2026. Vuosiraportointi on toteutunut vuonna 2025. Kunnan HYTE-kerroin on noussut lukemaan 77 ollen tähän asti kunnan korkein lukema. Valtionosuutta tämän perusteella kunnalle maksetaan 110 300 euroa.

Vuoden 2025 talousarvion tavoitteet:

VEHREÄ NOUSIAINEN: PÄIVITTÄISTÄ HYVINVOINTIA JA VIRKISTYSTÄ LUONNOSTA

Tarjoamme erinomaiset virkistys- ja liikuntamahdollisuudet kaikenikäisille kuntalaisille	
Tavoite	Hyvä fyysinen kunto ja terveelliset elintavat osana kuntalaisten arkea
Toimenpide	Edistämme kuntalaisten tietoisuutta hyvinvointia ja terveyttä edistävästä teoista
Arviointikriteeri / mittari	Hyvinvointia ja terveyttä tukevaa tietoa jaetaan kuntalaisille aktiivisesti

Tavoitetaso	Perustietoa oman hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi on koostettu kunnan verkkosivuille ja tietoa jaetaan aktiivisesti kunnan somekanavissa.
Toteuma/Seuranta	Toteuma 31.12.: Kunnan verkkosivuille on koostettu oma osio "tietoa hyvinvoinnin edistämiseksi", josta kuntalaiset voivat löytää tietoa oman hyvinvoinnin ja terveyden tueksi. Kunnan vapaa-aikaesitteessä on säännöllisesti ehkäisevää päihdetyötä käsitteleviä aiheita. Vapaa-aikaesite jaetaan jokaiseen kotitalouteen ja julkaistaan kunnan verkkosivuilla. Kunnan somekanavissa tietoa jaetaan aktiivisesti, esimerkiksi ehkäisevän päihdetyön osalta.

Edistämme hyvinvointia ja kestävästä kehitystä yhteistyössä paikallisten ja seudullisten toimijoiden kanssa	
Tavoite	Mielen hyvinvointia tukeva elinympäristö
Toimenpide	Mielen hyvinvointia tukevien rakenteiden vakiinnuttaminen
Arviointikriteeri / mittari	Pilottikunnan päätöstapahtumaan osallistuminen ja tutkimushankkeen tiedon juurruttaminen kuntaan
Tavoitetaso	Tutkimushankkeessa pilotoidun kunnan tarkistuslistan käytön vakiinnuttaminen
Toteuma/Seuranta	Toteuma 31.12.: Nousiaisten kunta toimi tutkimushankkeen pilottikuntana ja hanke vietiin ansiokkaasti päätökseen. Hyvinvointikoordinaattori osallistui hankkeen päätöstapahtumaan kertoen kunnan kokemuksista ja opituista asioista. Tarkistuslista on otettu käyttöön ja huomioitu laajan hyvinvointisuunnitelman laadinnassa.

Vaalimme turvallisuutta, luonnon puhtautta ja viihtyisää asumista	
Tavoite	Turvallinen kunta kaikenikäisille
Toimenpide	Kuntalaisten osallistaminen
Arviointikriteeri / mittari	Kuntalaiskyselyn tulosten hyödyntäminen liikenneturvallisuusryhmän kokouksissa
Tavoitetaso	Kuntalaiskyselyn tulokset saatettu tiedoksi liikenneturvallisuusryhmälle ja tuloksia käsitelty kokouksissa.
Toteuma/Seuranta	Toteuma 31.12.: Kuntalaiskyselyn tuloksia on käsitelty liikenneturvallisuusryhmän kokouksessa erityisesti kunnan ja liikenteen turvallisuuden kehittämistä ajatellen. Tulokset on jaettu tiedoksi liikenneturvallisuusryhmälle. Tuloksia on hyödynnetty myös kävelyn ja pyöräliikenteen edistämishjelmassa. Lisäksi kunta haki Traficomin hankeavustusta edistämishjelman mukaiseen Oikotien liikenneturvallisuuden parantamiseen, mutta avustusta ei kuitenkaan myönnetty.

VIREÄ NOUSIAINEN: AVOINTA JA AKTIIVISTA ARKEA

Teemme asiat kustannustehokkaasti, kehitämme ennakkoluulottomasti palvelujamme ja johdamme tiedolla	
Tavoite	Yhteistyökykyinen kunta
Toimenpide	Suunnittelemme ja toteutamme väestön terveyttä ja hyvinvointia edistäviä toimia yhtenäistämällä strategisia asiakirjoja
Arviointikriteeri / mittari	Eri suunnitelmien mahdollisimman hyvä integroiminen samaan kokonaisuuteen erillisten suunnitelmien sijaan
Tavoitetaso	Hyvinvointisuunnitelma on laajempi kokonaisuus, joka sisältää myös muita suunnitelmaan sisältyviä pienempiä kokonaisuuksia, kuten lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman. Vuosiraportoinnin vakiinnuttaminen.
Toteuma/Seuranta	Toteuma 31.12.: Hyvinvointitoimikunta on työstänyt kunnan laajaa hyvinvointikertomusta- ja suunnitelmaa. Laajaan hyvinvointisuunnitelmaan on integroitu lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma sekä suunnitelma ikään-tyneen väestön hyvinvoinnin, terveyden, toimintakyvyn ja itsenäisen suoriutumisen tukemiseksi. Lisäksi suunnitelman liitteenä on kunnallinen vammaispoliittinen ohjelma, jonka vammaisneuvosto on valmistellut. Kunnanhallitus on hyväksynyt laajan hyvinvointikertomuksen ja –suunnitelman loppuvuodesta 2025. Asia etenee valtuustoon keväällä 2026. Vuosiraportointi on toteutunut vuonna 2025.

Kotoutuminen

Tulosalueen kuvaus

Kotoutumisen edistäminen tarkoittaa kaikkia niitä toimia, joilla maahanmuuttajia tuetaan asettautumaan Suomeen ja asuinkuntaan, jotta he voisivat toimia yhteiskunnassa omatoimisesti tasavertaisina jäseninä. Kotoutumisen edistäminen vaatii niin paikallisten kuin alueellistenkin toimijoiden tiivistä yhteistyötä saumattoman kotoutumisen mahdollistamiseksi. Nousiaisten kunnassa kotoutumisen edistämisen työtä tehdään poikkihallinnollisesti.

Tulosalueen nykytilanne

Kuntamallin mukaisen asumisen päättyessä sillä hetkellä Moisiantien asuntolassa asuvat henkilöt päätyivät hakemaan joko kotikuntamerkintää tai jatkamaan asumista yksityismajoituksessa. Osa on palannut takaisin Ukrainaan. Nousiaisten kunnassa on lokakuussa 2024 54 tilapäistä suojelua saavaa ukrainalaista, joilla on kotikuntamerkintä. Kotikuntamerkintöjä haetaan edelleen, kun vuoden asumisaika Suomessa tulee täyteen. Moisiantien asuntolan huoneita on vuokrattu tilapäistä suojelua saavien tarpeisiin. Suomen Punaisen Ristin Nousiaisten osaston järjestämä maksuton suomen kielen opetus on jatkunut edelleen. Kunta on palkannut

lastenhoitajan edistämään kotiäitien osallistumista opetukseen. Tiedotteita ja tapahtumia on käännetty tarveharkintaisesti myös ukrainan kielelle. Kunnassa koontuu säännöllisesti kansainvälinen ryhmä, jossa maahanmuuttajia osallistetaan toimintojen ja tapahtumien suunnitteluun. Hyvinvointikoordinaattori on virkasuhteessa pystynyt laatimaan alkukartoituksia ja kotoutumissuunnitelma itsenäisesti.

Toimintaympäristön muutokset

Kunnassa valmistaudutaan KOTO24 ja TE24 mukaisiin lakimuutoksiin. Työllisyyspalvelujen sekä kotoutumispalvelujen siirtyminen kunnille 1.1.2025 muuttaa viranomaisvastuita ja esimerkiksi kotoutumisen kokonaisvastuu siirtyy kunnille. Kotoutumisen palvelukokonaisuuden kuvaamista varten kunnan tulee laatia 1.1.2025 voimaan tuleva kotoutumisohjelma. Ohjelma laaditaan yhteistyössä työllisyysalueen kanssa. Nousiaisten kunta hakee lisäksi vuoden 2024 aikana tilapäisen suojelun lisätukea yhteensä 30 000 euroa yhdessä Maskun ja Mynämäen kuntien kanssa. Lisätuen avulla kunnat pystyvät tukemaan kuntien ja työllisyysalueen kotoutumispalvelujen siirtymävaihetta sekä palvelujen yhteensovittamista. Kunnan tulee jatkossa järjestää kotoutuja-asiakkaille muun muassa ohjausta ja neuvontaa, omakielistä yhteiskuntaorientaatiota, kielitaidon testausta sekä kotoutumiskoulutusta. Palveluja tarjotaan jatkossa laajemmalle väestölle uuden kotoutumisen edistämisen lain mukaisesti. Yhteistyötä tullaan tekemään vahvasti työllisyysalueen, hyvinvointialueen sekä alueen kuntien kanssa.

Uusien lakimuutosten vaatimaa suunnittelutyötä on tehty ja tullaan tekemään jatkossakin tiiviissä yhteistyössä muun muassa ELY-keskuksen, työllisyysalueen valmistelijoiden ja muiden kuntien sekä kotoutumispalveluja tarjoavien tahojen kanssa. Kotoutumista edistäviä toimia suunnitellaan ja toteutetaan aktiivisesti kunnassa Punaisen Ristin Nousiaisten osaston sekä paikallisten maahanmuuttajien kanssa. Toimina on toteutettu esimerkiksi erilaisia tapahtumia kirjastolla, retkillä sekä järjestämällä muun muassa Ukrainalaisten itsenäisyyspäiväjuhla.

Toteuma 31.12.2025:

Kunnassa on voimassa oleva kotoutumisohjelma. Joulukuussa 2025 Nousiaisissa on ollut 62 tilapäistä suojelua saavaa kotikuntamerkinän omaavaa ja laskennallisen korvauksen piirissä olevaa ukrainalaista.

Kunta järjesti suomen kielen opetusta keväällä 2025 Raisio-opiston kanssa yhteistyössä. Opetus toteutui aamupäivisin. Pienen osallistujamäärän vuoksi opetusta jatkettiin syksyllä iltaisin, jotta myös työssäkäyvät pystyivät halutessaan haakeutumaan kurssille. Osallistujia saatiin iltaopetukseen aamukursseja enemmän.

Kunnan uuden yhdistyksille tarkoitetun kotoutumisen edistämiseen tarkoitetun avustuksen avulla on järjestetty muun muassa monikulttuurista perhekahvilatoimintaa MLL Nousiaisten paikallisyhdistyksen toimesta ja suomen kielen opetusta sekä retki SPR Nousiaisten osaston toimesta.

Nousiaisten kunnalle on yhdessä Maskun ja Mynämäen kuntien kanssa myönnetty 30 000 euroa tilapäisen suojelun lisätukea. Tilapäisen suojelun lisätuen avulla on toteutettu muun muassa erilaisia tapahtumia ja retkiä ukrainalaisille. Lisäksi rahoituksen avulla on järjestetty kerhotoimintaa, jossa maahan muuttaneita ja suomalaisia on saatettu yhteen erilaisin toiminnallisoin toiminnoin. Nousiaisten kuntaesite on käännetty lisätuen avulla ukrainaksi, jotta ukrainalaisten on helpompi hakeutua kunnan palveluihin.

Kotoutumisohjaajan määräaikainen työsopimus päättyi 31.12.2025. Tulkki- ja käännöspalveluja on hankittu ostopalveluna.

Vuoden 2025 talousarvion tavoitteet:

VAHVA NOUSIAINEN: VOIMAA PAIKALLISISTA VAHVUUKSISTA

Panostamme yksilöllisiin ja laadukkaisiin peruspalveluihin	
Tavoite	Tuemme kotoutuja-asiakkaiden työllistymistä ja muuta kotoutumista.
Toimenpide	Toimimme tiiviissä yhteistyössä työllisyysalueen ja muiden toimijoiden kanssa.
Arviointikriteeri / mittari	Asiakkaat ohjautuvat oikea-aikaisesti työllisyyttä tukeviin ja muita kotoutumista edistäviin palveluihin. Kansainvälinen ryhmä jatkaa toimintaansa kunnassa.
Tavoitetaso	Asiakkaat tietävät mistä saavat tarvitsemaansa ohjausta ja neuvontaa ja mihin viranomaispalveluihin heidän tulee ohjautua.
Toteuma/Seuranta	Toteuma 31.12.: Kunta on laatinut yhteistyössä työllisyysalueen kanssa kotoutumisohjelman, jota toteutetaan yhdessä. Viranomaisyhteistyö on toiminut hyvin. Hyvinvointikoordinaattori on nimettynä alueellisiin yhteistyöryhmiin kotoutumisen edistämiseen liittyen. Kansainvälinen ryhmä on järjestänyt yhdessä kirjasto- ja kulttuuritoimen kanssa näyttelyn kirjastolla rasismin vastaisella viikolla.

VIREÄ NOUSIAINEN: AVOINTA JA AKTIIVISTA ARKEA

Teemme asiat kustannustehokkaasti, kehitämme ennakkoluulottomasti palvelujamme ja johdamme tiedolla	
Tavoite	Edistämme kansainvälisyyttä kunnassa
Toimenpide	Teemme kotoutumista näkyväksi
Arviointikriteeri / mittari	Kaikille avoimet tapahtumat, joita on suunniteltu ja toteutettu yhteistyössä maahanmuuttajien kanssa
Tavoitetaso	Tapahtumatuotannon toteutuminen, palautteiden mukainen kehittäminen, somenäkyvyyden edistäminen
Toteuma/Seuranta	Toteuma 31.12.: Kunnassa on järjestetty aktiivisesti erilaisia tapahtumia ja retkiä, jotka esimerkiksi tilapäisen suojelun lisärahoitus on mahdollistanut. Kunnan uuden

	kotoutumisen edistämiseen tarkoitetun yhdistystuen avulla on järjestetty toimintoja MLL Nousiaisten yhdistyksen ja SPR Nousiaisten osaston toimesta. Tapahtumat ja toiminnot jatkuvat syksyllä. Kuntaesite on käännetty lisätuen avulla ukrainaksi, jotta ukrainalaisten on helpompi saada tietoa palveluista omalla kielellään ja myös helpompi hakeutua palveluihin.
--	--

VEHREÄ NOUSIAINEN: PÄIVITTÄISTÄ HYVINVOINTIA JA VIRKISTYSTÄ LUONNOSTA

Edistämme hyvinvointia ja kestävästä kehitystä yhteistyössä paikallisten ja seudullisten toimijoiden kanssa	
Tavoite	Autamme kotoutujia asettautumaan kuntaan
Toimenpide	Yhteistyössä muiden paikallistoimijoiden kanssa suunnitellaan ja toteutetaan toimia maahanmuuttajien kotoutumisen edistämiseksi.
Arviointikriteeri / mittari	Maahanmuuttajien ja kotikuntamerkinän saaneiden määrä kunnan väkiluvusta.
Tavoitetaso	Maahanmuuttajien määrä säilyy tai kasvaa kunnassa.
Toteuma/Seuranta	Toteuma 31.12.: Joulukuussa tilapäistä suojelua saavia kotikuntamerkinän saaneita ja laskennallisen korvauksen piirissä olevia henkilöitä oli kunnassa 62. Kotoutumisohjaajan määräaikainen työsopimus päättyi 31.12.2025.

6. Tunnusluvut:

Tunnusluku	Tp 2024	Ta 2025	Tot 12/2025	Ts 2026	Ts 2027
oppilaat 1-6 lk (ka)	381,5	353,5	355,5	328,5	313
oppilaat 7-9 lk (ka)	206,5	205	203,5	207	200,5
oppilaat lukio (ka)	196	210	218	230	220
josta nousiaislaisia	70	80	70	70	70
Perusopt. valm.opetuk- sessa	2	1	1	-	-
esioppilaat	45,5	44,5	46	48,5	54,5
aamupv toim. osall.	38	38	39,5	38	38
iltapv toim. osall	52	52	54	52	52
Nettokust. €/opp. 1-9 lk	11 717	12 235	12 010	12 831	13 654
Nettokust €/opp. lukio	8 902	8 318	8 232	8 368	8 414
Nettokust €/esioppilas	9 524	9 934	9 456	9 169	8 209
Taiteen perusopetusoppi- laita	9	13	13	13	13
(kunnan maks. paikat)	13	13	11	13	13
Kansalaisopisto-opiskeli- joita	396	350	335	350	450

Muita perusop. oppilaita, josta	18	11(13)	17(21)	10 (12)	9 (11)
ruotsinkielisessä opetuksessa	3	4	2	4	4
muualla	12	7	15	6	5
sairaalaopetuksessa (tilap)	3	2	4	2	2

7. Vakinainen henkilöstö

Nimike	Tp 2024	TA2025	Tot 12/2025	TS2026	TS2027
Perusopetus luokat 1-9					
rehtori	1,53	1,53	1,53	1,53	1,53
apulaisrehtori	1	1	1	1	1
luokanopettaja	14,07	15,7	14,07	15,7	15,7
lehtori	9	9,6	9,46	9,6	9,6
koulunkäynninohjaaja	11,57	12,5	11,9	11,5	11,5
kiertävä englannin opettaja	1	1	1	1	1
tuntiopettaja	12	10,6	8,83	10,6	10,6
erityisopettaja	10,8	10,6	12,2	10,6	10,6
koulusihteeri (1)	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6
Esiluokanopettaja	2,7	2,7	2,43	2,7	1,7
esiop. lastenhoitaja/avustaja	1,8	1,35	1,38	1,35	1,35
Ap-ip-toiminnan ohjaajia	5,6	5,3	2,86	5,3	5,3
Lukio					
rehtori	1	1	1	1	1
lehtori	11,66	11,7	11,88	12	12
tuntiopettaja	1,48	1,5	1,49	1,5	1,5
koulusihteeri	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4
sivistysjohtaja	1	1	1	1	1
hallintosihteeri *eläk. 5/2025	1	0,33	0,33		
hallinnon asiantuntija		0,5	0,5	0,5	0,5
taloussuunnittelija	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5
ICT-järjestelmäasiantuntija	1	1	1	1	1
hyvinvointikoordinaattori	1	1	1	1	1

8. Määräaikainen henkilöstö:

Nimike	Tp 2024	TA 2025	Tot 12/2025
Perusopetus luokat 1-9			
luokanopettaja	1,08	1	0,24
erityisopettaja resurssiop.	4	4	2,4
koulunkäynninohjaaja	4,5	3,5	4,18
esiop. lastenhoitaja/avustaja	2,6	1,56	2,7
AP/IP-toiminnan ohjaaja	1,1	1,3	0,5
päätoiminen tuntiopettaja	0,68	0,68	0,64

VALMO/S2-opettaja	1	1	1
kk-ohjaaja/Valmo	1,6	1,3	0,78

9. Talous

511 KOULUTUSPALVELUT	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälk.	Toteutuma 1-12 / 2025	Poikkeama	Tot-%
Toimintatuotot						
Myyntituotot	393 117	0	393 117	544 587	151 470	138,53%
Maksutuotot	60 000	0	60 000	56 261	-3 739	93,77%
Tuet ja avustukset	70 600	0	70 600	122 788	52 188	173,92%
Muut toimintatuotot	1 100	0	1 100	1 564	464	142,15%
Toimintatuotot yhteensä	524 817	0	524 817	725 200	200 383	138,18%
Toimintakulut						
Henkilöstökulut	-6 183 159	-25 000	-6 208 159	-6 220 588	-12 429	100,2%
Palkat ja palkkiot	-5 073 495	-21 000	-5 094 495	-5 041 929	52 566	98,97%
Henkilösivukulut	-1 109 664	-4 000	-1 113 664	-1 178 659	-64 995	105,84%
Eläkekulut	-982 060	-3 600	-985 660	-1 001 693	-16 033	101,63%
Muut henkilösivukulut	-127 604	-400	-128 004	-176 965	-48 961	138,25%
Palvelujen ostot	-1 776 758	0	-1 776 758	-1 833 236	-56 478	103,18%
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-236 120	0	-236 120	-235 241	879	99,63%
Avustukset	0	0	0	-3 000	-3 000	
Muut toimintakulut	-1 760 851	0	-1 760 851	-1 677 616	83 235	95,27%
Toimintakulut yhteensä	-9 956 888	-25 000	-9 981 888	-9 969 681	12 207	99,88%
Toimintakate	-9 432 071	-25 000	-9 457 071	-9 244 481	212 590	97,75%
Poistot ja arvonalentumiset						
Suunnitelman mukaiset poistot	-72 868	0	-72 868	-72 868	-0	100,0%
Tilikauden tulos	-9 504 939	-25 000	-9 529 939	-9 317 349	212 590	97,77%

KASVATUS- JA SIVISTYSLAUTAKUNTA/Kirjasto- ja kulttuuritoimi

1. Tulosalueen kuvaus

Nousiaisten kirjaston ja kulttuuritoimen tarkoituksena on edistää kuntalaisten yhdenvertaisia mahdollisuuksia sivistykseen ja kulttuuriin, edistää tiedon saatavuutta ja käyttöä, lukemiskulttuuria ja monipuolista lukutaitoa, mahdollistaa elinikäinen oppiminen ja osaamisen kehittäminen ja lisäksi vahvistaa aktiivista kansalaisuutta ja yhteisöllisyyttä. Nousiaisten kunnankirjasto kuuluu Vaski-kirjastoihin. Kulttuuritoimi osallistuu Turun seudun Kulttuuria kunnissa -verkoston toimintaan.

2. Tulosalueen nykytilanne

Pääkirjasto on avoinna ma-to klo 12–19 ja pe 9–16 (kesäkeskiviikot kiinni). Pääkirjaston lisäksi Valperin ja Kirkonpiirin kouluilla on koulukirjastokokoelmat. Kir-

jasto- ja kulttuuritoimessa työskentelee kirjastovirkailija, kirjastonhoitaja, kirjastonhoitaja-kulttuurisihteeri ja kirjasto- ja kulttuuritoimenjohtaja. Koko henkilökunta tekee vuorotyötä. Kirjasto järjestää kirjastonkäytön opetusta, kirjavinkkausta, satutunteja, kirjallisuusnäyttelyitä ja kirjailijavierailuja. Ydinpalvelujen lisäksi kirjastossa myydään vapaa-aikatoimen kuntosalipalveluja, kotiseutukirjallisuutta sekä välittää muita vapaa-aikatoimen tai hallinnon ajankohtaisia palveluja kuntalaisille. Kulttuuritoimi organisoii taidenäyttelyitä galleriatilassa, järjestää tapahtumia ja teatterimatkoja ja jakaa vuosivastuuja yhdistyksille. Varhaiskasvatukseen, esi- ja perusopetukseen, vapaa-aikatoimen, yhdistysten, seurakunnan ja muiden kuntien kanssa tehdään aktiivista yhteistyötä. Kirjasto tarjoaa tiloja yhdistysten ja yhteisöjen tapahtumille. Seudullisiin yhteishankkeisiin otetaan osaa palveluja kehittäväällä tavalla.

3. Toimintaympäristön muutokset

Kirjaston keskeinen tehtävä on kulttuurin, sivistyksen, kirjallisuuden ja lukutaidon vaaliminen. Kansalaisten lukutaidon yleinen heikkeneminen ja heikentyneet PISA-tulokset haastavat kirjastoja. On nähtävissä, että lukutaito polarisoituu, ja heikosti lukevien taidot heikkenevät entisestään. Lukutaitotyön kohderyhmiä ovat pääsääntöisesti olleet alle kouluikäiset lapset sekä ala- ja yläkouluikäiset. Yhteistyö varhaiskasvatukseen ja koulujen kanssa on toiminut luotettavasti. Pyritään löytämään toimintaympäristöstä muita eniten tukea tarvitsevia ryhmiä ja kohdentamaan toimenpiteitä niihin. Lukutaitotyötä pitää kehittää aikuisten, ikäihmisten, perheiden, maahanmuuttajien ja erityisryhmien osalta. Onnistuminen vaatii ammatillisen osaamisen kehittämistä. Osallistutaan aktiivisesti alueellisen kehittämiskirjaston ja aluehallintoviraston koulutuksiin sekä asiantuntijaverkostoihin ja hanketyöhön. Huolehditaan, että aineistokokoelmassa on riittävästi huomioitu selkokielen ja soveltuvin osin vieraskielinen aineisto. Jalkautetaan Opetushallituksen Kansallista lukutaitostrategiaa.

Kirjastojen vakiintuneita yhteistyökumppaneita ovat kulttuurialan toimijat, koulut, paikalliset yhteisöt ja järjestöt. Kirjasto on hyvä yhteistyökumppani, koska kirjastot tavoittavat laajan yleisön eri ikäryhmistä. Kirjasto on yhteisöllinen tila, jossa voi järjestää tapahtumia. Jatketaan yhteistyötä eri verkostoissa ja etsitään uusia yhteistyökumppaneita. Edistetään näkyvyyttä myös kuntapäätäjien suuntaan. Rohkea tulevaisuuteen katsominen ja pyrkimykset vaikuttaa asioihin yhteistyökumppaneiden kanssa ovat tarpeellisia.

Kulttuurihyvinvoinnilla tarkoitetaan ihmisen yksilöllistä tai yhteisöllisesti jaettua kokemusta siitä, että kulttuuri ja taide lisäävät hyvinvointia tai ovat yhteydessä siihen. Kulttuuri ei ole luksusta, vaan olennainen osa demokraattista yhteiskuntaa. Yhteiskunnan taloudelliset haasteet ovat vaikuttaneet kotitalouksien käytettävissä oleviin tuloihin heikentävästi. Kulttuuritoimi järjestää kaiken ikäisille maksuttomia, matalan kynnyksen kulttuuritapahtumia, joilla pyritään lisäämään kulttuurihyvinvointia sekä yhdenvertaisuuden ja osallisuuden kokemuksia. Tarjoamalla kuntalaisille mahdollisuuksia osallistua kulttuuritapahtumiin tai työpajoihin pyritään vähentämään yksinäisyyttä, sosiaalista eriytymistä ja lisäämään elämänlaatua.

Toteuma 31.12.2025:

Aikuisten ja ikäihmisten lukutaitotyötä on tuettu kirjailijavierailujen sekä lukupiirien avulla kirjastossa ja Moisiokodissa. Tapahtumakertoja on ollut 20 kpl, osallistujia 162 kpl. Erityisesti lapsille ja lapsiperheille suunnattuja lukemisen edistämiseen liittyviä satutunteja, lukukoiran vierailuja ja kirjavinkkauksia järjestettiin 15 kertaa, osallistujia oli 243. Koululuokat ja varhaiskasvatusryhmät ovat jatkaneet lainauskäyntejään normaalisti. Aineistokokoelmaan on hankittu selkokielistä ja vieraskielistä aineistoa edellistä vuotta enemmän. Lisäksi on tilattu siirtokokoelma ukrainan kielistä aineistoa Monikielisestä kirjastosta.

Aluehallintovirasto myönsi avustusta 26 000 euroa Minustako lukija –hankkeelle, jonka tavoitteena on kehittää Nousiaisten kirjaston aikuisten lukutaitotyötä uusilla toimintatavoilla. Hanke toimii perustana pitkäjänteiselle ja systemaattiselle aikuisten lukutaitotyölle. Hankkeessa tehtiin syksyllä paperinen ja sähköinen kysely, jossa kartoitettiin syitä, miksi kuntalainen ei koe itseään lukijaksi. Vastauksia saatiin yhteensä 48. Vastaajat saivat ilmoittautua testiryhmään. Syksyllä hankkeen osalta vierailtiin Varhan Olkkarissa ja Seurakunnan Kultaiän kerhossa, järjestettiin ukrainalaisten S2-aikuisopiskelijoiden kirjastovinkkaus sekä sukututkimusaiheinen luento. Hanke jatkuu vuoden 2026 loppuun asti. Hanketyöntekijänä toimii aikuisten kirjastotyöstä vastaava kirjastonhoitaja. Hänellä on ollut 80 %:n työajalla sijainen 1,5 kk:n ajan eli 0,1 htv. Sijaisuusjaksoja tulee myös vuoden 2026 aikana.

Vakiintuneiden yhteistyökumppaneiden lisäksi tavoitettiin uusia, joita ovat kaksi paikallista yhdistystä ja yritystä, seudullinen vapaaehtoistoimija, valtakunnallinen kuluttajien neuvonta- ja tietopalvelu sekä Digi- ja väestötietovirasto.

Kulttuuritoimi järjesti omana tuotantona tai yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa maksuttomia tapahtumia, joiden avulla pyritään lisäämään kulttuurihyvinvointia sekä yhdenvertaisuuden ja osallisuuden kokemuksia. Toteutuneita tapahtumia olivat mm. kansanmusiikkikonsertti, lastenteatteri, aistipullotyöpaja lapsille, viherkasvien vaihtotapahtuma, edunvalvontatapahtuma, SPR:n Nallesairaala, runotapahtuma, senioreiden tanssituokio ja paikallisen kuoron joulukonsertti. Kulttuuritoimi oli mukana järjestämässä ukrainalaisen kansanmusiikkiryhmän konserttia yhteistyössä hyvinvointikoordinaattorin kanssa sekä paikalliseen sotahistoriaan liittyvää luentoa Nousiaisten sotien 1939-1945 perinnetoimikunnan kanssa. Lisäksi osallistuttiin Varhan ja vanhusneuvoston kuntakierrokselle, seurakunnan perhekerhoon, hyvinvointimessuille, Incredible Raceen ja Henrikin markkinoille. Kulttuuritoimi oli aktiivisesti mukana itsenäisyyspäivän ja kansallisen veteraanipäivän järjestelyissä.

Kulttuuritoimen kulttuurikysely kuntalaisille toteutui lokakuussa ja Vaski-kirjastojen yhteinen asiakaskysely marraskuussa. Kummankin kyselyn tulosten analysointi valmistuu alkuvuodesta 2026.

4. Vuoden 2025 talousarvion tavoitteet:

VAHVA NOUSIAINEN: VOIMAA PAIKALLISISTA VAHVUUKSISTA

Panostamme yksilöllisiin laadukkaisiin peruspalveluihin	
Tavoite	Lukemisen edistäminen, lukutaitotyö ja moninaiset lukutaidot
Toimenpide	Tuetaan moninaisten lukutaitojen kehittymistä aikuisten, ikäihmisten, perheiden ja erityisryhmien osalta ja kohdennetaan toimenpiteitä näihin ryhmiin. Jalkautetaan kansallista lukutaitostrategiaa.
Arviointikriteeri / mittari	Osallistavien toimenpiteiden määrä ja osallistuneiden määrä
Tavoitetaso	Suunnitelmalliset eri kohderyhmiä koskevat lukutaitotyötoimenpiteet
Toteuma/Seuranta	Toteuma 31.12.: Lukutaitoa edistäviä tapahtumia järjestetty 35 kpl, osallistujia 405 kpl.

VIREÄ NOUSIAINEN: AVOINTA JA AKTIIVISTA ARKEA

Olemme ratkaisuja etsivä joustava yhteistyökumppani	
Tavoite	Lisätään kirjaston tunnettuutta ja vaikuttavuutta yhteistyökumppanina
Toimenpide	Jatketaan yhteistyötä eri verkostoissa ja etsitään aktiivisesti uusia yhteistyökumppaneita
Arviointikriteeri / mittari	Verkostojen ja yhteiskumppanien määrä
Tavoitetaso	Tavoitetaan uusia yhteistyökumppaneita
Toteuma/Seuranta	Toteuma 31.12.: Tavoitettiin uusia yhteistyökumppaneita 7 kpl.

VEHREÄ NOUSIAINEN: PÄIVITTÄISTÄ HYVINVOINTIA JA VIRKISTYSTÄ LUONNOSTA

Edistämme hyvinvointia ja kestävästä kehitystä yhteistyössä paikallisten ja seudullisten toimijoiden kanssa	
Tavoite	Edistetään kulttuurihyvinvointia yhteistyössä eri toimijoiden kanssa
Toimenpide	Aktiivinen tapahtumatuotanto ja kuntalaisten osallisuuden sekä yhdenvertaisuuden edistäminen
Arviointikriteeri / mittari	Tapahtumien määrä ja kävijöiden määrä
Tavoitetaso	Kasvu edelliseen vuoteen
Toteuma/Seuranta	Toteuma 31.12.: Kulttuuritoimi järjesti kaikille avoimia tapahtumia omana tuotantona tai yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa 12 kpl, kävijöitä 844 kpl.

5. Suunnitelmakausi 2026–2027

Vaski-kirjastojen ja AKE-alueen yhteisiin hankkeisiin osallistuminen. Vaski-kirjastojen aineistojen kellutuksen mahdollinen laajeneminen. Kirjastokiinteistön peruskorjaustarpeen arviointiin osallistuminen mahdollisuuksien mukaan.

6. Tunnusluvut:

Tunnusluku	Tp 2024	TA2025	Tot 12/2025	Ts2026	Ts2027
Aineiston määrä	34 435	34 000	34 471	34 000	34 000
Käynnit kpl/v*	30 072 40 043*	30 000	30 501 44 743*	30 000	30 000
Lainaaaja	1 631	1 700	1 648	1 700	1 700
Lainaukset kpl/v	62 268	60 000	61 410	60 000	60 000
Nettomenot €/lainaaja	194	204	202	205	206
Nettomenot €/asukas	68	74	71	74	75

* verkkokäynnit, e-aineistojen lainaus

7. Vakinainen henkilöstö

Nimike	Tp 2024	TA 2025	Tot 12/2025	TS 2026	TS 2027
kirjasto- ja kulttuuritoimen johtaja	1	1	1	1	1
kirjastovirkailija	1	1	1	1	1
kirjastonhoitaja-kulttuurisihteeri	1	1	1	1	1
kirjastonhoitaja	1	1	1	1	1

8. Määräaikainen henkilöstö:

Ei määräaikaista henkilöstöä.

9. Talous

525 KIRJASTO- JA KULTTUURITOIMINTA	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jäk.	Toteutuma 1-12 / 2025	Poikkeama	Tot-%
Toimintatuotot						
Myyntituotot	2 500	0	2 500	1 955	-545	78,2%
Tuet ja avustukset	0	0	0	6 052	6 052	
Muut toimintatuotot	3 000	0	3 000	4 356	1 356	145,19%
Toimintatuotot yhteensä	5 500	0	5 500	12 363	6 863	224,78%
Toimintakulut						
Henkilöstökulut	-184 444	0	-184 444	-193 637	-9 193	104,98%
Palkat ja palkkiot	-152 092	0	-152 092	-157 027	-4 935	103,24%
Henkilösivukulut	-32 352	0	-32 352	-36 610	-4 258	113,16%
Eläkekulut	-28 535	0	-28 535	-31 156	-2 621	109,18%
Muut henkilösivukulut	-3 817	0	-3 817	-5 454	-1 637	142,89%
Palvelujen ostot	-29 600	0	-29 600	-25 909	3 691	87,53%
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-44 950	0	-44 950	-41 596	3 354	92,54%
Avustukset	-3 500	0	-3 500	-3 500	0	100,0%
Muut toimintakulut	-89 773	0	-89 773	-80 296	9 477	89,44%
Toimintakulut yhteensä	-352 267	0	-352 267	-344 938	7 329	97,92%
Toimintakate	-346 767	0	-346 767	-332 575	14 192	95,91%

KASVATUS- JA SIVISTYSLAUTAKUNTA/Vapaa-ajan palvelut

1. Tulosalueen kuvaus

Vapaa-aikapalvelut vastaavat kunnan liikunta- ja nuorisopalveluiden organisoimista. Tavoitteena on laadukkaiden ja helposti saavutettavien liikunta- ja nuorisopalveluiden toteuttaminen yhdessä paikallisten yhdistysten kanssa. Nuorille suunnatuissa palveluissa tavoitteena on edesauttaa lapsen kasvamista aktiiviseksi, omasta elämästään vastuun ottavaksi nuoreksi. Ohjattua toimintaa tarjotaan myös niille nuorille ja aikuisille, jotka eivät ole mukana yhdistysten ja seurojen harrastustoiminnassa. Tulosalue on nettobudjettisittova.

2. Tulosalueen nykytilanne

Liikuntatoimi tarjoaa ilmaisia harrastevuoroja kuntalaisille kuntosalilla, koulujen liikuntasaleissa sekä Noustie Areenalla. Näin toimien mahdollistetaan kuntalaisten terveytensä kannalta riittävä liikkuminen maksuttomasti. Harrastamisen Suomen mallin toimintaa Nousiaisissa toteutetaan kaikilla kouluilla. Toimintaa kouluissa on toteuttamassa tehtävään palkattu kokoaikainen harrastusetsivä. Ylikunnallinen yhteistyö toteutetaan mm. osallistumalla Rajattomasti Liikuntaa Turun seudulla hankkeeseen.

Falkinkosken uusi saunarakennus otetaan käyttöön kesäkuussa 2025.

Nuorisotoimi toteuttaa etsivän nuorisotyön palvelut kahden etsivän voimin Maskun, Mynämäen ja Nousiaisten kuntien alueella. Nuorisotilat Nummella ja Valperissa ovat avoinna yhteensä 220 iltana vuodessa.

Kesällä järjestetään päiväleirejä kuusi viikkoa alakoululaisille. Sporttileirit Varalan Urheiluopistolla (8–12-vuotiaille sekä 13-16-vuotiaille) toteutetaan kesäkuussa. Kesäkuussa toteutetaan myös nuoria aktivoiva Duuniviikko kesätöiden ulkopuolelle jääneille nuorille. Koulunuorisotyötä jatketaan ja työmuoto vakiinnutetaan.

3. Toimintaympäristön muutokset

Henrikin yhtenäiskoulu ja sen liikuntasali on purettu eli yksi liikuntasali vähemmän on koulun, päiväkotien sekä iltakäyttäjien käytettävissä. Yhden salin vähennys väliaikaisesti lisää Paijulan ja Nummen liikuntasalin käyttöastetta. Nouste Areenan käyttöaste viikolla (ma-pe klo 08–22) on lähes 100%.

Yksityisen kuntosalitoiminta Nousiaisissa vaikuttaa suoraan kunnan kuntosalin sekä vapaa-aikapalvelujen ohjattujen toimintojen tuottoihin. Tuottovähennykset ovat huomattavia eikä niitä pystytä paikkaamaan pelkästään vapaa-aikapalveluiden palveluiden hintoja nostamalla.

Toteuma 31.12.2025:

Ilmaisia harrastevuoroja on tarjottu kuntalaisille kuntosalilla, koulujen liikuntasaleissa, Nouste Areenalla sekä Koljolan urheilukentällä. Uusi Falkinkosken saunarakennus otettiin käyttöön kesäkuun lopulla. Kylmäuintikaudella syksyn osalta kävijämäärät ovat kasvaneet uuden saunan myötä. Kävijöitä keskimäärin 35 per kerta ja ennätys on ollut 52 saunojaa illassa. Etsivän nuorisotyön sekä nuorten työpajan palveluita on toteutettu Maskun, Mynämäen ja Nousiaisten kuntien alueella. Kesän päiväleirit toteutettiin laajennetulla leiriaikataululla siten, että leirit toteutettiin joka arkipäivä klo 8–16. Osallistujia päiväleireille oli ennätyselliset 84 lasta.

4. Vuoden 2025 talousarvion tavoitteet:

VAHVA NOUSIAINEN: VOIMAA PAIKALLISISTA VAHVUUKSISTA

Panostamme yksilöllisiin ja laadukkaisiin peruspalveluihin	
Tavoite	kaikille ikäluokille tarjolla ohjattua toimintaa
Toimenpide	monipuolinen palvelutarjotin (toimintaesite) sekä yhteistyö paikallisten yhdistysten kanssa
Arviointikriteeri / mittari	asiakaspalaute kuntalaiskyselyssä, yhdistyksiltä kerätävä palaute, kävijäseurantalaskurit virkistysalueilla
Tavoitetaso	ohjattua toimintaa tarjolla alle kouluikäisistä ikäihmisiin
Toteuma/Seuranta	Toteuma 31.12.: toimintaa tarjottu ikähaarukalle 1v-+65v. Falkinkoskella ennätyselliset 9 256 kävijää ajalla 26.6.-31.12.2025.

VIREÄ NOUSIAINEN: AVOINTA JA AKTIIVISTA ARKEA

Tiedotamme aktiivisesti kunnan tapahtumista ja ajankohtaisista asioista	
Tavoite	kaikki väestöryhmät tavoitettava tiedottaminen
Toimenpide	kolme (3) koteihin jaettavaa toimintaesitettä vuodessa

	ja aktiivinen sosiaalisen median käyttö kunnan kanavilla
Arviointikriteeri / mittari	asiakaspalaute kuntalaiskyselyssä
Tavoitetaso	palaute erittäin hyvää tai arvosana 4 kuntalaiskyselyssä
Toteuma/Seuranta	Toteuma 31.12.: kolme esitettä jaettu.

VEHREÄ NOUSIAINEN: PÄIVITTÄISTÄ HYVINVOINTIA JA VIRKISTYSTÄ LUONNOSTA

Tarjoamme erinomaiset virkistys- ja liikuntamahdollisuudet kaikenikäisille kuntalaisille	
Tavoite	liikunta- ja virkistysalueidemme kunnossapidon taso pidetään korkeana
Toimenpide	alueiden kunnossapitotehtäviin osallistuvat kaikki työntekijät toimenkuvaan katsomatta + ostopalvelut
Arviointikriteeri / mittari	asiakaspalaute kuntalaiskyselyssä
Tavoitetaso	palaute erittäin hyvää tai arvosana 4 kuntalaiskyselyssä
Toteuma/Seuranta	Toteuma 31.12.: sähköpostipalautteet (14kpl) alueiden kunnosta ovat olleet positiivisia.

5. Suunnitelmakausi 2026–2027

Yhtenäiskoulun uudisosan uusi monitoimitila otetaan opetus- ja harrastuskäyttöön vuonna 2026.

Yhtenäiskoulun yhteydessä oleva moduulirakennus saneerataan kokonaisuudessaan nuorisotilakäyttöön. Yhtenäiskoulun piha-alueesta saneerattu kaikille kuntalaisille soveltuva monipuolinen lähiliikuntapaikka, joka palvelee myös Henrikin yhtenäiskoulun opetustoimintaa.

Alueellista yhteistyötä tehdään niin liikunta- kuin nuorisotoimialalla osallistumalla Rajattomasti liikuntaa Turun seudulla sekä Nuorisotyön maakunnallinen koordinaatiohankkeisiin.

Harrastamisen Suomen mallin toimintaa Nousiaisissa toteutetaan kaikilla kouluilla ja toiminta on vakiintunutta. Kerhotarjonta on monipuolista ja niissä on runsaasti osallistujia.

Ehkäisevän päihdetyön yhdyshenkilönä Nousiaisissa toimii nuorisotyön koordinaattori. EPT-toimielin kokoontuu säännöllisesti.

6. Tunnusluvut:

Tunnusluku	Tp 2024	Ta 2025	Tot 12/2025	Ts2026	Ts2027
kuntosalin käyttöker- rat	24 550	19 000	24 325	19 000	19 000
osallistumiset, lii- kunta	137 250	134 000	139 466	134 000	134 000
Nuorisotoimen ta- pah.osall.	16 507	15 000	17 110	15 000	15 000
Nettomenot €/asukas	182	186	189	193	195

7. Vakinainen henkilöstö

Nimike	Tp 2024	TA2025	Tot 12/2025	TS2026	TS2027
vapaa-aikatoimen pääl- likkö	1	1	1	1	1
liikunnanohjaaja	1	1	1	1	1
etsivä nuorisotyöntekijä	2	2	2	2	2
nuorisotyön koordinaattori	1	1	1	1	1
liikuntapaikkojen hoitaja	1	0,2	0	0	0
harrastusetsivä	1	1	1	1	1
koulunuorisotyöntekijä	1	1	1	1	1

8. Määräaikainen henkilöstö:

Nimike	Tp 2024	TA2025	Tot 12/2025
tuntiohjaaja liikunta (3)	0,25	0,1	0,1
tuntiohjaaja nuoriso (10)	0,8	0,8	0,8

9. Talous

541 VAPAA-AJAN PALVELUT	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälk.	Toteutuma 1-12 / 2025	Poikkeama	Tot-%
Toimintatuotot						
Myyntituotot	6 300	0	6 300	139 809	133 509	2 219,18%
Maksutuotot	146 000	0	146 000	87 428	-58 572	59,88%
Tuet ja avustukset	152 000	0	152 000	175 032	23 032	115,15%
Muut toimintatuotot	1 500	0	1 500	3 521	2 021	234,75%
Toimintatuotot yhteensä	305 800	0	305 800	405 789	99 989	132,7%
Toimintakulut						
Henkilöstökulut	-469 459	0	-469 459	-446 192	23 267	95,04%
Palkat ja palkkiot	-385 545	0	-385 545	-363 538	22 007	94,29%
Henkilösivukulut	-83 914	0	-83 914	-82 654	1 260	98,5%
Eläkekulut	-74 311	0	-74 311	-70 220	4 091	94,5%
Muut henkilösivukulut	-9 603	0	-9 603	-12 434	-2 831	129,48%
Palvelujen ostot	-264 809	0	-264 809	-380 792	-115 983	143,8%
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-108 100	0	-108 100	-80 196	27 904	74,19%
Avustukset	-13 200	0	-13 200	-12 000	1 200	90,91%
Muut toimintakulut	-319 020	0	-319 020	-322 846	-3 826	101,2%
Toimintakulut yhteensä	-1 174 588	0	-1 174 588	-1 242 027	-67 439	105,74%
Toimintakate	-868 788	0	-868 788	-836 238	32 550	96,25%
Poistot ja arvonalentumiset						
Suunnitelman mukaiset poistot	-37 691	0	-37 691	-48 466	-10 775	128,59%
Tilikauden tulos	-906 479	0	-906 479	-884 704	21 775	97,6%

Tulosalue vapaa-aikapalvelujen talousarvio toteutui suunnitellusti. Budjetti alittui 21 775 eurolla.

KASVATUS- JA SIVISTYSLAUTAKUNTA YHTEENSÄ ulk+sis

50 KASVATUS- JA SIVISTYSLAUTAKUNTA	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälk.	Toteutuma 1-12 / 2025	Poikkeama	Tot-%
Toimintatuotot						
Myyntituotot	471 217	0	471 217	716 300	245 083	152,01%
Maksutuotot	417 000	0	417 000	355 647	-61 353	85,29%
Tuet ja avustukset	222 600	0	222 600	325 224	102 624	146,1%
Muut toimintatuotot	5 600	0	5 600	9 441	3 841	168,58%
Toimintatuotot yhteensä	1 116 417	0	1 116 417	1 406 612	290 195	125,99%
Toimintakulut						
Henkilöstökulut	-9 623 638	-25 000	-9 648 638	-9 571 875	76 763	99,2%
Palkat ja palkkiot	-7 898 991	-21 000	-7 919 991	-7 770 577	149 414	98,11%
Henkilösivukulut	-1 724 647	-4 000	-1 728 647	-1 801 299	-72 652	104,2%
Eläkekulut	-1 526 051	-3 600	-1 529 651	-1 529 084	567	99,96%
Muut henkilösivukulut	-198 596	-400	-198 996	-272 215	-73 219	136,79%
Palvelujen ostot	-2 719 083	0	-2 719 083	-2 744 152	-25 069	100,92%
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-434 920	0	-434 920	-393 802	41 118	90,55%
Avustukset	-186 700	0	-186 700	-164 305	22 395	88,0%
Muut toimintakulut	-2 615 631	0	-2 615 631	-2 524 536	91 095	96,52%
Toimintakulut yhteensä	-15 579 972	-25 000	-15 604 972	-15 398 671	206 301	98,68%
Toimintakate	-14 463 555	-25 000	-14 488 555	-13 992 059	496 496	96,57%
Poistot ja arvonalentumiset						
Suunnitelman mukaiset poistot	-110 559	0	-110 559	-125 889	-15 330	113,87%
Tilikauden tulos	-14 574 114	-25 000	-14 599 114	-14 117 948	481 166	96,7%

2.5 Tekninen lautakunta

TEKNINEN LAUTAKUNTA/Ympäristötoimi

1. Tulosalueen kuvaus

Tekninen lautakunta on toiminut elokuun 2021 alusta kunnan rakennusvalvonta- ja ympäristönsuojeluviranomaisena.

Ympäristötoimen tavoitteena on järjestää viranomaistoiminnan, neuvonnan ja ohjauksen avulla alueiden käyttö ja rakentaminen niin, että luodaan edellytykset hyvälle elinympäristölle sekä edistää ekologisesti, taloudellisesti, sosiaalisesti ja kulttuurisesti kestävä kehitys. Tavoitteena on myös turvata jokaisen kuntalaisen osallistumismahdollisuus asioiden valmisteluun ja huolehtia vuorovaikutuksesta kuntalaisten kanssa

2. Tulosalueen nykytilanne

Ympäristötoimen tulosalueeseen kuuluvat rakennusvalvonta, ympäristönsuojelu ja tietoi-
mi. Rakennusvalvonta on järjestetty kunnan omana toimintana. Ympäristön-
suojelu on vuoden 2019 alusta alkaen tuotettu yhdessä Maskun, Mynämäen ja Rus-
kon kanssa, mutta 31.12.2023 Mynämäen kunta irtisanoi nykyisen ympäristönsuoje-
lun yhteistyösopimuksen. Neuvottelujen tuloksena uusi sopimusehdotus on laadittu
Mynämäen, Nousiaisten ja Ruskon välille ja tulee hyväksyttäväksi kuntiin ennen
vuoden 2024 loppua. Ympäristönsuojelutyön maksuosuus on ollut Nousiaisten kun-
nan osalta vuonna 2024 18,1 % kaikkien yhteistyökuntien kustannuksista. Tietoi-
men vastuulle kuuluu yksityistieavustusten hallinnointi ja yksityisteihin liittyvä neu-
vonta.

3. Toimintaympäristön muutokset

Rakennusvalvonta

Vaikka yleinen taloustilanne on piristymässä, korkotason laskun ja inflaatio hidastu-
misen myötä, on nykyisellä taloustilanteella silti edelleen vaikutusta rakentamisen
määrään. Ennusteiden mukaan odotettavissa kuitenkin on, että rakentaminen lähtisi
kasvuun vuonna 2025. Kunnan tonttitarjonta on tätä silmällä pitäen toistaiseksi hyvä,
Karhunperkon ja Lähteenmäentien asemakaava-alueiden sekä vuonna 2025 valmis-
tuvaksi arvioidun Linnamäen alueen vuoksi.

Uusi rakentamislaki astuu pääosin voimaan 1.1.2025, mutta lain kohdat, jotka koske-
vat rakentamisluvan käsittelyaikatakuuta, rakennuksen hiilijalanjälkilaskentaa sekä
tietomallimuotoista rakentamislupaa tulevat voimaan vasta 1.1.2026 alkaen. Uusi ra-
kentamislaki korvaa pääosin nykyisen Maankäyttö- ja rakentamislain ja sen tarkoi-
tuksena on torjua ilmastonmuutosta, edistää kiertotaloutta, sujuvoittaa rakentamista
ja tukea rakennetun ympäristön digitalisaatiokehitystä. Tarkoituksena on myös ke-
ventävät hallinnollista taakkaa ja byrokratiaa sekä selkeyttää valitusoikeutta.

Lakimuutoksessa rakennusvalvonnan toimintaan vahvimmin vaikuttavat muutokset,
jotka koskevat eri lupatyyppeiden yhdistämistä sekä lupakynnyksen nostamista. Ra-
kentamislupien määrä ja sitä kautta myös lupamaksutuotot tulevat todennäköisesti
näiden muutosten myötä laskemaan, koska pienemmät hankkeet eivät vaadi enää
rakennusvalvonnan myöntämää lupaa tai rakentamisen aikaista valvontaa. Toisaalta
rakentamisen jälkivalvontaan tulee jatkossa kiinnittää huomattavasti nykyistä enem-
män huomiota, jotta voidaan varmistua rakentamista ohjaavien kaavojen, lakien ja
määräysten noudattamisesta sekä rakennustietojen ajantasaisuudesta rakennusre-
kisterissä. Rakentamiseen liittyvien neuvontapyyntöjen määrän kasvuun on myös
syytä varautua lakimuutoksen myötä.

Lain voimaantulo aiheuttaa rakennusvalvonnassa paljon lisäkoulutuksen tarvetta ja
valmistelutyötä. Lisäksi lupakäsittelyyn ja arkistointiin liittyvien ohjelmistomaksujen
kasvuun on varauduttu ohjelmistotoimittajilta saatujen tietojen perusteella.

Rakennusvalvonnan taksan ja hallintosäännön päivitykset tulevat voimaan uuden rakentamislain myötä 1.1.2025. Rakennusjärjestys tullaan myös päivittämään alkuvuodesta 2025. Vuoden 2025 aikana sähköisen lupaprosessin käytäntöjä ja toimintatapoja tullaan kehittämään eteenpäin ja rakennusvalvonnan verkkosivuja, lomakkeita ja ohjeistuksia päivitetään mm. uuteen rakentamislakiin liittyen.

Toteuma 31.12.2025:

Uusi rakentamislaki astui voimaan 1.1.2025. Lakimuutokseen liittyen kunnassa on jo vuoden 2024 puolella päivitetty rakennusvalvonnan viranomaistehtävien maksuprusteet (taksa) sekä hallintosääntö. Rakennusjärjestyksen päivitystyö aloitettiin vuoden 2025 alussa ja se astui voimaan 10.10.2025 alkaen.

Uuden rakentamislain voimaantulosta lähtien, rakennusvalvonnasta on haettu rakentamiseen liittyviä lupia ainoastaan nimikkeellä ”rakentamislupa”. Vuoden 2024 puolella vireille tulleet lupahakemukset on kuitenkin käsitelty aikaisemman maankäyttö- ja rakennuslain mukaisesti, jolloin niiden lupanimike on ollut vielä vuoden 2025 puolellakin ”rakennuslupa”. Tästä syystä toteumataulukoon on vielä kirjattu niin rakennus- kuin rakentamislupiakin. Lisäksi vuoden 2025 taulukossa on mainittu toimenpideilmoitukset, vaikka lainsäädäntö ei enää näitä tunnekaan, siitä syystä, että kyseisen nimikkeen alle on kirjattu ”purkamisilmoitukset” sekä ”puunkaatoilmoitukset”. Jatkossa näiden suoritteiden osalta purkamisilmoitukset tullaan kirjaamaan omalle rivilleen ja puunkaatoilmoitukset siirretään kohdan ”maisematyöluvat” alle.

Rakennusvalvonnan lupamäärät ovat lakimuutoksen myötä odotetusti vähentyneet. Verrattaessa vuoden 2025 lukuja vuoteen 2024, tulee rakennuslupien ja toimenpidelupien määrät laskea yhteen, koska osa rakentamisluvista on myönnetty sellaisiin hankkeisiin, jolle on aikaisemmin haettu toimenpidelupa. Vuonna 2024 on rakennuslupien ja toimenpidelupien yhteenlaskettu määrä ollut 42 (24+18), kun vuoden 2025 vertailukelpoinen luku on 24 (rakennusluvut + rakentamisluvat). Muutos on siis -18.

Uusista rakentamisluvista omakotitaloille on myönnetty 4 kpl. Näistä jokainen sijoittuu kunnan asemakaava-alueille. Omakotitalorakentamisen määrä ei lähtenyt toivottuun kasvuun vuoden 2025 aikana, johon on luultavasti syynä edelleen yleinen maailmantilanteen epävarmuus sekä hankaluudet lainan saamisen suhteen. Rakentamislupien kokonaismäärään on varmasti vaikuttanut uusi rakentamislaki, joka sallii mm. alle 30 m² rakennusten ja alle 50 m² katosten rakentamisen ilman rakennusvalvonnan lupaa. Lisäksi voi olla mahdollista, että lakimuutoksen myötä ihmisille on muodostunut mielikuva, että jotkin pieneksi koetut toimenpiteet eivät vaatisi lupaa, vaikka näin ei todellisuudessa ole.

Rakennusvalvonnan vuoden 2025 toteutuneet lupamaksutulot ovat jääneet hieman arvioitua pienemmiksi, mutta myös toimintakulut ovat jääneet hieman arvioitua matalammiksi.

Vuoden 2025 aikana rakennusvalvontaa ovat lupakäsittelyn lisäksi eniten työllistäneet rakennusjärjestyksen ja rakennusvalvonnan verkkosivujen päivittäminen, lupaneuvonta lakimuutokseen liittyen, osoiteasiat sekä rakennetun ympäristön valvonta (ympäristökatselmukset).

Ympäristönsuojelu

Mikäli uusi ympäristönsuojelun yhteistoimintasopimus hyväksytään, Mynämäen kunta tuottaa vuonna 2025 ympäristönsuojelun viranomaispalvelun Mynämäen, Ruskon, ja Nousiaisten alueella. Uusi sopimus tulisi voimaan 1.1.2025 alkaen. Sopimusehdotuksen mukaan kustannustenjako suoritetaan asukasosuuden (80 %) ja suoriteosuuden (20 %) perusteella. Nousiaisten osuus kustannuksista olisi vuonna 2025 24,7 %. Uuden yhteistoimintasopimuksen mukaiseen kustannusten nousuun on talousarvioissa varauduttu jo vuoden 2023 talousarviosta lähtien.

Yhteistoiminta-alueella työskentelee kaksi ympäristötarkastajaa, joka on riittävä resurssi kolmen kunnan ympäristönsuojelun tehtävien hoitamiseen sopimushetkellä. Pitkään jatkuneesta henkilöstöresurssin vajeesta ja suuresta viranhaltijoiden vaihtuvuudesta johtuen, ympäristönsuojelulla on edelleen rästitöitä.

Ympäristönsuojelussa on tarvetta lisätä neuvonta ja opastustyötä esimerkiksi erilaisissa tapahtumissa. Lisäksi tulisi edistää ympäristön tilan parantamista kunnan alueella esimerkiksi osallistamalla alueella vireillä oleviin hankkeisiin ja kartoittamalla mahdollisia omia hankkeita.

Vieraslajien torjuntaan on tulevaisuudessa syytä varautua enemmän ja suunnitteilla on varata lisämäärärahaa tätä tarkoitusta varten yhdessä muiden ympäristönsuojelun yhteistyökuntien kanssa. Lisämäärärahalla voidaan palkata muutaman hengen torjuntapartio, tehdä vieraslajihankkeita tai suorittaa seurantaa ja torjuntaa lajien osalta.

Toteuma 31.12.2025:

Mynämäen kunta tuottaa vuonna 2025 ympäristönsuojelun viranomaispalvelun Nousiaisiin. Mynämäen, Ruskon ja Nousiaisten ympäristönsuojelun uusi viranomaispalvelun yhteistoimintasopimus astui voimaan 1.1.2025 alkaen. Kustannusjako suoritetaan asukasosuuden (80 %) ja suoriteosuuden (20 %) perusteella. Vuonna Nousiaisissa suoritettiin 29,2 % ympäristönsuojelun työsuoritteista.

Keväällä 2025 Mynämäen kunnan ympäristönsuojelussa oli henkilövaihdoksia, kun ensin toinen kunnan ympäristötarkastajista jäi vanhempainvapaalle ja pian tämän jälkeen toinen siirtyi toisen kunnan palvelukseen. Vanhempainvapaalle jääneen ympäristötarkastajan viransijaiseksi palkattu henkilö vakinaistettiin virkaan ja viransijaisuuteen palkattiin toinen työntekijä.

Vuonna 2025 ympäristönsuojelua Nousiaisten osalta ennen kaikkea työllistivät kolme ympäristölupahakemusprosessia sekä kaksi ympäristölupien rauettamisprosessia. Lisäksi vuonna 2025 ympäristönsuojelun viranhaltija antoi yritykselle toiminnan keskeyttämismääräyksen ja teknisessä lautakunnassa on toteutettu asiaan liittyen hallintopakomenettelyjä.

Nousiaisten ympäristökatselmus 2025 suoritettiin toukokuussa ympäristönsuojelun ja rakennusvalvonnan yhteistyönä. Katselmuksessa valvottiin seurannassa olevia kohteita ja otettiin mukaan uusia kohteita ilmoitusten ja havaintojen perusteella.

Nousiaisten ympäristönsuojelun valvontaohjelma toteutettiin vuonna 2025 suunnitellusti ja täysimääräisenä.

Nousiaisten yleisöilmoitukset ja neuvontamäärät kasvoivat vuoteen 2024 nähden. Käytettynä pääperiaatteena on ollut, että neuvontatyö menee työjonossa aina kaiken muun edelle, sillä neuvontatyöllä on ennaltaehkäisevä vaikutus.

Viranhaltijat ovat osallistuneet Nousiaisten ilmastosuunnitelman valmisteluun sekä Valonian vetämään Askaisten- Mynälahden –valuma-alueyhteistyöhankkeeseen.

Vuonna 2025 ympäristönsuojelun lupamaksutulot olivat arvioitua suuremmat, mutta niin myös toimintakulut, johtuen henkilövaihdosten tuomista ylimääräisistä palkkakuiluista. Ylimääräisten palkkakulujen aiheuttamat lisäkustannukset konkretisoituvat Nousiaisten talouslukuihin vasta vuoden 2026 aikana.

Tietoimi

Yksityisteiden avustusperusteet on päivitetty ja ne on otettu käyttöön avustuksista päätettäessä. Kunnan jakamien avustuksien kokonaissumma pidetään vuonna 2025 samalla tasolla kuin vuonna 2024.

Toteuma 31.12.2025:

Tekninen lautakunta päätti yksityisteiden avustamisesta kokouksessaan 15.5.2025. Avustukset maksettiin hakijoille toukokuussa 2025. Avustuksia maksettiin talousarvion mukaisesti yhteensä 46 000 €.

4. Vuoden 2025 talousarvion tavoitteet:

VAHVA NOUSIAINEN: VOIMAA PAIKALLISISTA VAHVUUKSISTA

Panostamme yksilöllisiin laadukkaisiin peruspalveluihin	
Tavoite	säilyttää rakennusvalvonnan palvelut nopeana, laadukkaana, joustavana ja yhdenvertaisena ja kasvattaa osaltaan tätä kautta kiinnostusta rakentaa Nousiaisiin
Toimenpide	käsitellään haetut luvat asianmukaisesti ja nopeasti
Arviointikriteeri / mittari	asiakaspalaute/ palautekysely
Tavoitetaso	tyytyväiset asiakkaat ja positiivinen kuntakuva
Toteuma/Seuranta	Rakentamisen luvat on saatu käsiteltyä keskimäärin 24 päivässä, joka sisältää lupakäsittelyn lisäksi myös hakijoiden suunnitelmapuutteiden korjaamiseen kuluttaman ajan sekä muiden viranomaisten lausuntoajat. Vuoden 2025 aikana myönnettyjen lupien hakijoille ja kyseisten hankkeiden pääsuunnittelijoille on teetetty asiakastytyväisyyskysely, jossa yhtenä arvioitavana osa-alueena on ollut rakennusvalvonnan kanssa asiain toimivuus kokonaisuutena. Kyselyn perusteella

	<p>rakennusvalvonnan tarjoamaan palveluun on oltu tyytyväisiä ja kyselyssä rakennusvalvonnan toiminta sai kokonaisarvosanaksi 4,8/5.</p> <p>Kysely lähetettiin yhteensä 86 henkilölle, vastauksia saatiin 32 kpl.</p>
--	---

VIREÄ NOUSIAINEN: AVOINTA JA AKTIIVISTA ARKEA

Olemme ratkaisuja etsivä joustava yhteistyökumppani	
Tavoite	olla helposti lähestyttävä ja positiivisen mielikuvan omaava viranomaistaho
Toimenpide	annetaan neuvontaa ja ohjausta viivytyksettä ja ollaan helposti tavoitettavissa, annetaan asiallisia ja yhdenvertaisia ohjeita ja luodaan ratkaisuja ongelmien sijaan
Arviointikriteeri / mittari	asiakaspalaute/ palautekysely
Tavoitetaso	tyytyväiset asiakkaat ja positiivinen mielikuva koko ympäristötoimen toiminnasta
Toteuma/Seuranta	<p>Vuoden 2025 aikana myönnettyjen lupien hakijoille ja kyseisten hankkeiden pääsuunnittelijoille on teetetty asiakastytyväisyyskysely, jossa yhtenä arvioitavana osa-alueena on ollut rakennustarkastajan tavoitettavuus sekä rakennusvalvonnasta saatujen ohjeiden ja neuvonnan ymmärrettävyys ja yhdenvertaisuus. Rakennustarkastajan tavoitettavuus sai arvosanaksi 4,8/5 ja ohjeet ja neuvonta 4,8/5.</p> <p>Kysely lähetettiin yhteensä 86 henkilölle, vastauksia saatiin 32 kpl.</p>

VEHREÄ NOUSIAINEN: PÄIVITTÄISTÄ HYVINVOINTIA JA VIRKISTYSTÄ LUONNOSTA

Vaalimme turvallisuutta, luonnon puhtautta ja viihtyisää asumista	
Tavoite	kiinnitetään aktiivisesti huomiota rakennetun ympäristön kuntoon ja siisteyteen
Toimenpide	puututaan aktiivisesti huonokuntoisten rakennusten kuntoon ja ympäristön siisteyteen
Arviointikriteeri / mittari	ympäristökatselmuksent ja niiden perusteella annettavat huomautukset ja seuranta
Tavoitetaso	turvallinen, terveellinen ja siisti kuntakuva
Toteuma/Seuranta	<p>Vuoden 2025 ympäristökatselmuksent on suoritettu toukuussa ja sen perusteella lähetettiin yhteensä 10 siivouskehotusta/ selvityspyyntöä kiinteistön omistajille.</p> <p>Vuoden 2025 ympäristökatselmuksent yhteydessä katselmoitiin yhteensä 8 uutta kohdetta ja suoritettiin valvontakäynti 13:ssa vuoden 2023–2024 kohteessa.</p>

5. Suunnitelmakausi 2026-2027

Uuden rakentamislain aiheuttamien muutosten kokonaisvaikutuksia on vielä vaikea täysin arvioida, mutta tulevaisuudessa rakennusvalvonnassa tulee varautua lupamäärien ja lupamaksutulojen vähentymiseen, mutta samalla myös valvontatyön painopisteen siirtymiseen ennakkovalvonnasta jälkivalvontaan. Jälkivalvonnan lisäksi uuden rakentamislain käyttöönottoon liittyvä lupaneuvonnan tarve tulee luultavasti myös lisääntymään.

Rakennetun ympäristön digitalisaation vauhdittamiseen liittyvät kehityshankkeet (RYHTI), lakimuutokset ja järjestelmien käyttöönotot (RYTJ) etenevät myös valtakunnallisesti ja tähän tulee myös kunnissa varautua.

Uusi rakentamislaki ja sen toimeenpano voi aiheuttaa puutteita kunnan rakennusrekisteriin, kun uusia luvanvaraisuudesta vapautettuja rakennuksia ja rakennelmia jää ilmoittamatta kuntaan. Suunnitelmakaudella voi siis olla tarvetta aloittaa valmistautuminen uuteen kunnan alueella suoritettavaan kiinteistökartoitukseen.

6. Tunnusluvut:

Rakennusvalvonta

Tunnusluku	Tp 2024	TA 2025	Tot 12/2025	Ts 2026	Ts 2027
Rakennusluvut	24	-	4	-	-
Toimenpideluvat	18	-	-	-	-
Toimenpideilmoitukset	23	-	7	-	-
Rakentamislupa ^a	-	25	20	25	25
Erillinen sijoittamislupa ^b	-	2	-	2	2
Maisematyöluvut	2	10	2	10	10
Purkamislupa		1	-	1	1
Jatkoluvat		5	11	5	5
Rakennusvalv. luvat €/lupa, tuloa	971	930	849	930	930
Avustettavat yksityis- tiekunnat	50	52	52	52	52
Avustettavat yksityistiet, km	75	75	74	75	75
Tietoimen menot €/km	678	630	625	630	630
Tulosalueen menot €/asukas	38	50	46	50	50

^a uuden rakentamislain myötä, nykyiset lupatyypit yhdistyvät yhdeksi lupamuodoksi, joka on rakentamislupa

^b uuden rakentamislain myötä, nykyinen suunnittelutarveratkaisu korvataan erillisellä sijoittamisluvalla

Ympäristönsuojelu

Tunnusluku	Tp 2024	TA 2025	Tot 12/2025	Ts 2026	Ts 2027
Luvat, ilmoitukset ja rekisteröinnit	3	3	12	3	3
Tarkastukset ja valvonta	16	27	37	27	27
Lausunnot	3	7	6	7	7
Saapuneet yleisöilmoitukset ja neuvonta	52	60	87	60	60

7. Vakinainen henkilöstö:

Nimike	Tp 2024	TA 2025	Tot 12/2025	Ts 2026	Ts 2027
rakennustarkastaja	1	1	1	1	1
hallintosihteeri (nimikemuutos)	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5

8. Määräaikainen henkilöstö:

Ei määräaikaista henkilöstöä.

9. Talous

700 YMPÄRISTÖTOIMI	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälk.	Toteutuma 1-12 / 2025	Poikkeama	Tot-%
Toimintatuotot						
Myyntituotot	600	0	600	1 388	788	231,35%
Maksutuotot	42 000	0	42 000	63 018	21 018	150,04%
Tuet ja avustukset	0	0	0	106	106	
Toimintatuotot yhteensä	42 600	0	42 600	64 512	21 912	151,44%
Toimintakulut						
Henkilöstökulut	-95 641	0	-95 641	-91 631	4 010	95,81%
Palkat ja palkkiot	-78 917	0	-78 917	-75 652	3 265	95,86%
Henkilösivukulut	-16 724	0	-16 724	-15 979	745	95,54%
Eläkekulut	-14 743	0	-14 743	-13 370	1 373	90,68%
Muut henkilösivukulut	-1 981	0	-1 981	-2 609	-628	131,71%
Palvelujen ostot	-77 540	0	-77 540	-74 453	3 087	96,02%
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 900	0	-1 900	-1 165	735	61,3%
Avustukset	-46 000	0	-46 000	-46 002	-2	100,0%
Muut toimintakulut	-2 500	0	-2 500	-2 358	142	94,33%
Toimintakulut yhteensä	-223 581	0	-223 581	-215 608	7 973	96,43%
Toimintakate	-180 981	0	-180 981	-151 096	29 885	83,49%

TEKNINEN LAUTAKUNTA/Tekniset palvelut

1 Tulosalueen kuvaus

Teknisiin palveluihin kuuluu teknisen osaston kokonaisvaltainen johtaminen.

Sisältönä mm.:

- kiinteistöjen rakennuttaminen

- infran eli liikenneväylien ja teknisten verkostojen suunnittelu, -rakentaminen ja -ylläpito
- kaukolämmön energian hankinta, ylläpito ja lämmön toimitus asiakkaille
- maa- ja metsäalueista huolehtiminen ja metsien hoitotoimet ja hakkuut.

2 Tulosalueen nykytilanne

Yhtenäiskoulun B-uudisosan rakentaminen on alkanut vanhojen B- ja C-rakennusosien purkutöillä. Uusi B-osa valmistuu urakkasopimuksen mukaan keväällä 2026. Uusi koulurakennus otetaan käyttöön syyslukukauden alussa vuonna 2026.

Väistökoulurakennus valmistui ja otettiin käyttöön keväällä 2024.

Kunta on hankkinut kaksi rivitaloasuntoa rakennuksesta, jonka rakennustyöt käynnistyivät kesällä 2024.

Rästäsmäentien perusparannustyön seuraavan vaiheen (Rästäsmäentie välillä Hirvitie-Pajutie sekä Susitie ja Pajutie) rakennustyöt ovat käynnissä ja työ valmistuu syksyllä 2024.

Osallistuva budjetointi toteutetaan tänä vuonna toista kertaa. Kunnanhallitus päätti, että hankintaan ulkoroskiksia kävelyteiden varteen ja levähdyspenkkejä keskustan ja asuinalueiden kevyenliikenteen laitaan. Tekninen osasto on valmistellut tätä hankintaa. Ulkoroskikset ja levähdyspenkit asennetaan syksyn 2024 aikana.

3 Toimintaympäristön muutokset

Henrikin yhtenäiskoulun B- ja C- tilojen opetus siirtyi väistökouluun keväällä 2024. B-uudisosan rakennustyöt käynnistyivät purkutöillä kesällä 2024. Työmaasta aiheutuu normaaliin työmaan tapaan melua ja rakennuspölyä sekä lisäksi etenkin kovalla tuulella kevyttä työmaamateriaalia ajautuu työmaa-alueen ulkopuolellekin. Lisäksi raskas työmaaliikenne aiheuttaa turvallisuusriskin varsinkin koulun oppilaille.

Rästäsmäentien perusparannustyö (Rästäsmäentie välillä Hirvitie-Pajutie sekä Susitie ja Pajutie) on työn alla ja valmistuu syksyn 2024 aikana.

Linnamäki Hakalehdon uuden asemakaava-alueen rakentamisen rakennuttajakonsultti on kilpailutettu sekä valittu ja rakennustyöt päästään aloittamaan vuoden 2024 aikana.

Kirkonseudulla, Metsäpirtintien loppuosan, Hakapellontien loppuosan ja Martanpolun rakentaminen suunnitellaan vuonna 2024 ja toteutetaan vuoden 2025 aikana.

Kaukolämpösopimus uuden toimittajan kanssa on irtisanottu sopimusrikkomuksen vuoksi. Uuden kaukolämpölaitoksen mitoittaminen tehdään vuoden

2024 aikana ja uuden kaukolämpötoimittajan kilpailuttaminen vuoden 2025 aikana.

Kunnan metsäalueilla on suoritettu ja suoritetaan vuonna 2024 hakkuita, harvennusta ja taimikonhoitoa.

Työpäällikkö irtisanoutui keväällä 2024. Uusi työpäällikkö aloittaa virassa lokakuussa 2024. Työpäällikön tehtäviä on jaettu yhden kiinteistöhoitajan ja teknisen johtajan kesken. Tästä on aiheutunut merkittävää resurssipulaa.

Toimistoinsinööri irtisanoutui keväällä 2024. Toimistoinsinöörin toimi on täyttämättä. Toimistoinsinöörin työt on siirretty tekniselle johtajalle.

Työpäällikön viran ja toimistoinsinöörin toimen täyttämättä jättämiset ovat luonnollisesti vaikuttaneet teknisen osaston toimintaan ja tuottavuuteen. Onkin täysin selvää, että suuri osa teknisen osaston tehtävistä on jäänyt tekemättä ja osa niistä on tilattu ulkopuolelta. Resurssipula on vaikuttanut koko osaston jaksamiseen.

Toteuma 31.12.2025:

Henrikin yhtenäiskoulun B-uudisosan rakennustyöt ovat edenneet aikataulussa ja hyvässä yhteistyössä urakoitsijoiden kanssa, pois lukien ilmanvaihtourakoitsija. Tavoitteena on toivottaa oppilaat, henkilökunta ja muut tilojen käyttäjät tervetulleiksi uusiin ja moderneihin koulutiloihin syksyllä 2026. Työmaaliikenne aiheuttaa edelleenkin turvallisuusriskin varsinkin koulun oppilaille.

Falkinkosken saunan urakka valmistui kesällä 2025. Hankkeelle saatiin AVI:n avustusta 83 700 euroa.

Nummen Terveystalon muutos Varhan hammashoitolaksi valmistui kesällä 2025.

Rästäsmäentien perusparannustyö (Rästäsmäentie välillä Hirvitie-Pajutie sekä Susitie ja Pajutie) piti urakkasopimuksen mukaan valmistua 30.8.2024 mennessä. Urakoitsijan monista lupauksista huolimatta urakka ei edennyt ja tekninen johtaja päätyi antamaan urakoitsijalle teettämisen, joka pantiin täytäntöön syys-lokakuun 2025 aikana. Kunta teetti urakan valmiiksi ja urakka otettiin vastaan 3.12.2025 ja samalla käytiin taloudellinen loppuselvitys, jossa päädyttiin sovinnolliseen lopputulokseen siten, ettei kunnalle aiheutunut urakan valmiiksi teettämisestä lisäkuluja.

Linnamäki Hakalehdon uuden asemakaava-alueen rakentaminen eteni aikataulussa pienistä yllätyksistä huolimatta. Urakasta tehtiin osavastaanotto loppuvuodesta 2025. Osavastaanotto siitä syystä, että Nuutinkujaa ei pystynyt toteuttamaan suunnitelmien mukaisesti ja Nuutinkuja päätettiin toteuttaa lisätyönä alkuvuodesta 2026.

Kirkonseudulla, Metsäpirtintien loppuosan, Hakapellontien loppuosan ja Martanpolun rakentamisen suunnittelu on lähes valmis ja toteutus siirtyy vuoteen 2026.

Kaukolämpösopimus vuonna 2024 valitun toimittajan kanssa irtisanottiin sopimusrikkomuksen vuoksi ja asiaa käsitellään tämänhetkisen tiedon mukaan tuomioistuinsovittelussa. Uuden kaukolämpötoimittajan valinnasta tehtiin oikaisuvaatimus, jonka tekninen lautakunta hylkäsi. Teknisen lautakunnan päätöksen tultua lainvoimaiseksi, kunta allekirjoitti kaukolämpösopimuksen. Uusi sopimus on pituudeltaan noin 15 vuotta. Sopimuskausi alkaa 1.1.2026 ja päättyy 30.6.2041.

Kunnan metsäalueilla on suoritettu 2025 hakkuita, harvennusta ja taimikonhoitoa.

Kunta on hankkinut kaksi rivitalokolmiota rakennuksesta, joka valmistui elokuussa 2025.

Uusi työpäällikkö aloitti lokakuussa 2024. Pitkään jatkuneen resurssipulan vuoksi kerääntyneitä tekemättömiä töitä on pyritty saamaan ajan tasalle. Tämä työ jatkuu edelleen.

4 Vuoden 2025 talousarvion tavoitteet:

VAHVA NOUSIAINEN: VOIMAA PAIKALLISISTA VAHVUUKSISTA

Lisäämme maanomistusta 8-tien läheisyydessä ja varmistamme kaavoituksella riittävän tonttitarjonnan asumisen ja yrittämisen tarpeisiin	
Tavoite	Urakoiden kilpailuttaminen oikea-aikaisesti, jotta saadaan edullinen hinta
Toimenpide	Teetetään suunnitelmia hieman etupainotteisesti
Arviointikriteeri / mit-tari	Saadaan useita urakkatarjouksia
Tavoitetaso	Urakkakilpailutukset vuodenvaihteessa
Toteuma/Seuranta	Urakoiden kilpailutuksissa on onnistuttu. Urakoihin on saatu pääosin riittävästi tarjouksia.

VIREÄ NOUSIAINEN: AVOINTA JA AKTIIVISTA ARKEA

Teemme asiat kustannustehokkaasti, kehitämme ennakkoluulottomasti palvelujamme ja johdamme tiedolla	
Tavoite	Henrikin yhtenäiskoulun B-osan urakan pysyminen kustannusarviossa ja aikataulussa
Toimenpide	Valvonta
Arviointikriteeri / mit-tari	Lisä- ja muutostyöprosentti kokonaiskustannuksista
Tavoitetaso	Lisä- ja muutostyöprosentti alle 5 % kokonaiskustannuksista

Toteuma/Seuranta	Henrikin yhtenäiskoulun kilpailuttamisessa onnistuttiin täydellisesti. Saimme kokonaisuudessaan kustannusarviota merkittävästi, useita miljoonia euroja, edullisemmän kokonaisurakkahinnan. B-osan urakka etenee aikataulussa.
------------------	---

VEHREÄ NOUSIAINEN: PÄIVITTÄISTÄ HYVINVOINTIA JA VIRKISTYSTÄ LUONNOSTA

Vaalimme turvallisuutta, luonnon puhtautta ja viihtyisää asumista	
Tavoite	Kaukolämmön kustannusten alentaminen
Toimenpide	Kaukolämpötoimittajan kilpailuttaminen
Arviointikriteeri / mittari	Aikataulu ja kustannus
Tavoitetaso	Uusi toimija aloittaa 1.1.2026. Uusi kustannus, €/MWh, kilpailukykyinen hinta
Toteuma/Seuranta	Uusi toimija aloittaa 1.1.2026. Uusi kustannustaso on merkittävästi edullisempi kuin vuosien 2023–2025 maksetun energian hinta.

5 Suunnitelmakausi 2026-2027

Henrikin yhtenäiskoulun B-osa valmistuu keväällä 2026.

Katujen kunnostuksia tehdään suunnitelmakauden jokaisena vuotena tasaiseen tahtiin tarpeeseen ja tarkastuksiin perustuen. Katuvalaistuksia uusitaan led-valoiksi vaiheittain joka vuosi, edeten vanhimmista ja huonokuntoisimmista lähtien.

Rästäsmäen alueen katujen ja kunnallistekniikan peruskorjaus etenee vaiheittain, noin 200–500 m/vuosi.

Uusi kaukolämmöntuottaja toimittaa kaukolämpöä kunnalle vuoden 2026 alusta alkaen.

Kaukolämpölaitosta ja –verkostoa tarkkaillaan ja huolletaan, sekä tehdään tarvittaessa parannuksia häiriötilanteiden varalta.

Metsäpalstoja hoidetaan metsäsuunnitelman mukaan.

6 Tunnusluvut:

Tunnusluku	Tp 2024	TA 2025	Tot 12/2025	Ts 2026	Ts 2027
Kunnossapidettävät kadut ja tiet, km	27	27,5	27	28	28,5
Hoidettavat puistot ha	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5
Toimitettu energia MWh/v	4 458	5 000	4 111	5 500	6 000
Kustannukset €/MWh	108	97	120	80	80
Tulosalueen 710 tekniset palvelut menot € / asukas	205	245	188	200	200

7 Vakinainen henkilöstö:

Nimike	Tp 2024	TA 2025	Tot 12/2025	Ts 2026	Ts 2027
tekninen johtaja	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6
toimistosihteeri	0,5				
hallintosihteeri (nimikemuutos)	0,5	1	1	1	1
toimistoinsinööri	0,5				
tekninen sihteeri (nimikemuutos)		1	1	1	1

8 Määräaikainen henkilöstö:

Ei määräaikaista henkilöstöä.

9 Talous:

710 TEKNISET PALVELUT	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälk.	Toteutuma 1-12 / 2025	Poikkeama	Tot-%
Toimintatuotot						
Myyntituotot	567 450	0	567 450	554 732	-12 718	97,76%
Tuet ja avustukset	45 000	0	45 000	62 035	17 035	137,86%
Muut toimintatuotot	5 800	0	5 800	8 739	2 939	150,67%
Toimintatuotot yhteensä	618 250	0	618 250	625 506	7 256	101,17%
Valmistus omaan käyttöön						
Valmistus omaan käyttöön	10 000	0	10 000	19 709	9 709	197,09%
Toimintakulut						
Henkilöstökulut	-181 018	0	-181 018	-166 048	14 970	91,73%
Palkat ja palkkiot	-149 415	0	-149 415	-137 796	11 619	92,22%
Henkilösivukulut	-31 603	0	-31 603	-28 252	3 351	89,4%
Eläkekulut	-28 003	0	-28 003	-23 610	4 393	84,31%
Muut henkilösivukulut	-3 600	0	-3 600	-4 642	-1 042	128,95%
Palvelujen ostot	-317 395	0	-317 395	-212 867	104 528	67,07%
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-536 950	0	-536 950	-472 024	64 926	87,91%
Muut toimintakulut	-16 900	0	-16 900	-27 601	-10 701	163,32%
Toimintakulut yhteensä	-1 052 263	0	-1 052 263	-878 541	173 722	83,49%
Toimintakate	-424 013	0	-424 013	-233 326	190 687	55,03%
Poistot ja arvonalentumiset						
Suunnitelman mukaiset poistot	-251 256	0	-251 256	-189 624	61 632	75,47%
Tilikauden tulos	-675 269	0	-675 269	-422 950	252 319	62,63%

TEKNINEN LAUTAKUNTA/Tekniset tukipalvelut

1 Tulosalueen kuvaus

Kiinteistötoimen tehtävänä on huolehtia kunnan kiinteistöjen ylläpidosta ja hallinnosta.

Sisältönä mm.:

-kiinteistöjen korjaukset ja hoitotoimet.

-huolehtia kiinteistöjen käyttöturvallisuudesta.

Ruokahuolto- ja puhdistuspalvelut tuottavat keskitetysti ravitsemussuosituksen mukaisia, maittavia aterioita kaikki ikäryhmät huomioiden ja huolehtii kunnan omistamien kiinteistöjen siisteydestä mahdollisimman kustannustehokkaalla tavalla.

2 Tulosalueen nykytilanne

Kunnan kiinteistöissä on tehty suunnitelmallisesti jatkuvana toimintana korjaustöitä, joilla on pyritty vähentämään todettuja rakennusteknisiä ja sisäilman ongelmia.

Kiinteistöjen hallinnan työkaluksi on hankittua Senaatin Skenarios-tilatietopalvelua ei ole saatu kokonaisuudessaan otettua käyttöön resurssipulan vuoksi. Skenarios on pääosin työpäällikön työkalu ja nyt työpäällikön virka on ollut täyttämättä noin puoli vuotta. Lisäksi lisäresurssiksi palkattu toimistoinsinöörin toimi on ollut täyttämättä lähes puoli vuotta.

Ruokapalvelut toteutetaan keskuskeittiössä ja osin palvelukeittiöissä. Pääruoat ja erityisruokavalio tuotteet valmistetaan keskitetysti keskuskeittiöllä ja lähetetään lämpiminä kohteisiin. Aamupalat ja lounaiden energialisäkkeet valmistetaan pääasiassa palvelukeittiöissä. Kaikille oppilaille on 4 kertaa viikossa tarjolla lakto-ovo-kasvisruokavaihtoehto.

Kesällä 2025 ruokalistarunkoon tehtiin ruoka- ja reseptimuutoksia, asiakkaille keväällä 2025 tehdyn laajan asiakastyytyväisyyskyselyn tulosten perusteella.

Keskolta hankittavien kotimaisten elintarvikkeiden keskihinta kiloa kohden oli vuonna 2025 1,88 €/ kg. Vuonna 2024 kotimaisen ostokilon hinta oli 1,85 €. Kustannusten nousua hillittiin mm. vaihtamalla nautanjauhelihaa edullisempaan nauta-sikajauhelihaan.

Puhdistuspalvelut tuotetaan laskettujen työmäärämitoitusten perusteella. Kustannustehokkuutta heikentää työskentelykohteet, joissa työskennellään vain 2–4 tuntia päivässä, ja kohteiden välillä syntyy useita siirtymiä työkohteesta toiseen.

3 Toimintaympäristön muutokset

Työpäällikkö irtisanoutui keväällä 2024. Uusi työpäällikkö aloittaa virassa lokakuussa 2024. Tästä on aiheutunut merkittävää resurssipulaa. Työpäällikön tehtäviä on jaettu yhden kiinteistönhoitajan ja teknisen johtajan kesken.

Toimistoinsinööri irtisanoutui keväällä 2024. Toimistoinsinöörin toimi on täyttämättä. Toimistoinsinöörin työt on siirretty tekniselle johtajalle.

Työpäällikön viran ja toimistoinsinöörin toimen täyttämättä jättämiset ovat luonnollisesti vaikuttaneet teknisen osaston toimintaan ja tuottavuuteen. Onkin täysin selvää, että suuri osa teknisen osaston tehtävistä on jäänyt tekemättä ja osa niistä on tilattu ulkopuolelta. Resurssipula on vaikuttanut koko osaston jaksamiseen.

Elintarvikkeiden hinnat jatkavat nousua edelleen. Uuden elintarvikesopi-

muksen hinnat ovat keskimäärin 20 % korkeammat, kuin aiemman sopimuksen. Globaalisti kalakannat pienenevät jatkuvasti ja kalan hinta tulee nousemaan rajuimmin. Uudet kansalliset ravitsemussuositukset julkaistaan 27.11.2024. Tuleva suositus ohjaa lisäämään kalan syöntiä, kasvisten syönnin lisäksi.

Toteuma 31.12.2025:

Uusi työpäällikkö aloitti lokakuussa 2024. Pitkään jatkuneen resurssipulan vuoksi kerääntyneitä tekemättömiä töitä on pyritty saamaan ajan tasalle. Tämä työ jatkuu edelleen.

Kevään 2025 loppupuolella yksi kiinteistönhoitaja irtisanoutui. Uuden palkkaamisessa muodostui haasteita, joten kiinteistöjä ja ulkoalueita on hoidettu vuonna 2025 miehistövajauksella. Tästä on muodostunut työkuormaa kiinteistönhoidolle. Uusi kiinteistönhoitaja palkattiin joulukuussa 2025.

Kiinteistöjen hallinnan työkaluksi on hankittua Senaatin Skenarios-tilatietopalvelua ei ole saatu kokonaisuudessaan otettua käyttöön muun muassa pitkän tähtäimen suunnitelman osalta. Merkittävimpänä syynä tähän voidaan pitää aiemman resurssipulan tuottama kuorma. Skenarios on pääosin työpäällikön työkalu.

Kesä 2025 alkupuolella käynnistettiin BEM kiinteistötietojärjestelmän hankinta. Järjestelmän tarkoituksena on tehostaa ja yhdenmukaistaa teknisten tukipalvelujen toimintaa. Järjestelmää käytetään muun muassa tikettipalveluna ja kunnossapidon huoltokalenterina. Tikettipalvelu palvelee niin kunnan kiinteistöjen käyttäjiä, kuin yleisesti kuntalaisia. Järjestelmä on käytönotettu kunnan sisällä 8.9.2025 ja on nyt myös kuntalaisten käytössä.

Ruoka- ja puhdistuspalveluissa lisääntyivät osa-aikaisuudet helmikuussa ja vakinaisesta henkilöstöstä 4 työskennteli 60 %. Puuttuva työpanos on korvattu määräaikaistyövoimalla ja erilaisilla sisäisillä järjestelyillä. Elokuussa osa-aikaisia työntekijöitä oli kolme (3). Kahden (2) eläkkeelle siirtyneen tilalle on palkattu uudet työntekijät, joista toinen aloitti lokakuussa.

4 Vuoden 2025 talousarvion tavoitteet:

VAHVA NOUSIAINEN: VOIMAA PAIKALLISISTA VAHVUUKSISTA

Panostamme yksilöllisiin laadukkaisiin peruspalveluihin	
Tavoite	Korjausten ja huoltotoimenpiteiden dokumentointi
Toimenpide	Kirjaukset Skenarios-tilatietopalveluun
Arviointikriteeri / mittari	Korjausten kirjaus Skenariokseen
Tavoitetaso	Kaikki isommat korjaukset ja huoltotoimenpiteet kirjattu Skenariokseen
Toteuma/Seuranta	Isommat korjaukset ja huoltotoimenpiteet on pääosin saatu kirjattua.

VIREÄ NOUSIAINEN: AVOINTA JA AKTIIVISTA ARKEA

Teemme asiat kustannustehokkaasti, kehitämme ennakkoluulottomasti palvelujamme ja johdamme tiedolla	
Tavoite	Suunnitelmallinen investointi- ja korjaustyö
Toimenpide	Pitkätähtäimen suunnitelman (PTS) laatiminen Skenarios-tilatietopalveluun
Arviointikriteeri / mittari	PTS valmistuu vuoden 2025 aikana
Tavoitetaso	PTS valmis syksyyn mennessä
Toteuma/Seuranta	PTS laatimista ei ole aloitettu. Uusi tavoite; valmis kesä 2026.

VEHREÄ NOUSIAINEN: PÄIVITTÄISTÄ HYVINVOINTIA JA VIRKISTYSTÄ LUONNOSTA

Vaalimme turvallisuutta, luonnon puhtautta ja viihtyisää asumista	
Tavoite	Ilmastosuunnitelman valmistuminen
Toimenpide	Avustuksen mukainen ilmastosuunnitelma
Arviointikriteeri / mittari	Avustuksen maksatus
Tavoitetaso	Kustannukset katetaan 100 % avustuksella
Toteuma/Seuranta	Ilmastosuunnitelma toteutettiin erittäin onnistuneesti, 100 % avustuksella.

5 Suunnitelmakausi 2026-2027

Kiinteistöjen kuntoa tarkkaillaan ja huolletaan jatkuvana toimintana. Tehdään korjaussuunnitelmia sekä korjauksia. Suunnitelmat ja tehdyt korjaukset kirjataan Skenarios-palveluun.

Sote-kiinteistöjen vuokrasopimukset päättyvät vuoden 2025 loppuun mennessä. Sote-kiinteistöjen yhtiöittäminen vuoden 2025 loppuun mennessä.

6 Tunnusluvut:

Tunnusluku	Tp 2024	TA 2025	Tot 12/2025	Ts 2026	Ts 2027
Kunnan omistamien rakenn. k-m ²	27 302	27 302	27 333	30 946	27 506
Teknisen osaston kiint.hoidossa olevien. rakennusten. kerrosala	26 941	26 941	26 941	30 585	27 145
Kiinteistöjen hoito €/m ²	14,59	15,64	15,65	14,00	15,00
Kiinteistöhoito palkkakust. € /m ²	12,02	13,25	11,80	12,00	13,00
Ylläpitoyksikön palvelupyynn- töjä (=tikettejä) yhteensä			492		
Ateriala suoritteet	268 342	270 000	261 004	270 000	270000

Aterian hinta keskim.	3,60	3,74	3,67	3,60	3,60
Siivottavat pinta-alat, m ²	18 000	16 707	16 707	20 351	20 351
Puhdistuspalvelukustann. € / m ²	27,53	31,70	30,50	26,0	26,0
Siivous palkkakustannuk. € / m ²	22,78	25,69	25,61	21,0	21,0

7 Vakinainen henkilöstö:

Nimike	Tp 2024	TA 2025	Tot 12/2025	Ts 2026	Ts 2027
tekninen johtaja	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4
työpäällikkö	0,5	1	1	1	1
kiinteistönhoitaja	3	2	1	2	2
tekninen kiinteistönhoitaja (nimikemuutos)		1	1	1	1
ympäristötyöntekijä	1	1	1	1	1
toimistosihteer	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5
palvelupäällikkö	1	1	1	1	1
suurtaloukokki	2	2	2	2	2
ravitsemistryöntekijä	5,5	5,5	4,5	5,5	5,5
Palveluvastaava (keittiö)	4	4	3	4	4
Palveluvastaava-siivooja			3		
siivoustyönohjaaja	0,25	0	0	0	0
siivooja	10,5	10,5	9,5	10,5	10,5

8 Määräaikainen henkilöstö

Ei määräaikaista henkilöstöä.

Ostopalveluna kevät–kesä 2025 kiinteistönhoitaja sekä syksy 2025 alkaen ulko-
aluetyöntekijä.

Ruoka- ja puhdistuspalvelun vakituisten työntekijöiden osa-aikaisuuksista syn-
tyvä työntekijävajaus on paikattu määräaikaisilla sijaisilla

9 Talous

731 TEKNISET TUKIPALVELUT	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälk.	Toteutuma 1-12 / 2025	Poikkeama	Tot-%
Toimintatuotot						
Myyntituotot	2 030 613	0	2 030 613	1 951 183	-79 430	96,09%
Tuet ja avustukset	3 000	0	3 000	11 336	8 336	377,87%
Muut toimintatuotot	3 336 987	0	3 336 987	3 266 924	-70 063	97,9%
Toimintatuotot yhteensä	5 370 600	0	5 370 600	5 229 443	-141 157	97,37%
Valmistus omaan käyttöön						
Valmistus omaan käyttöön	20 000	0	20 000	25 293	5 293	126,47%
Toimintakulut						
Henkilöstökulut	-1 309 726	0	-1 309 726	-1 268 026	41 700	96,82%
Palkat ja palkkiot	-1 075 031	0	-1 075 031	-1 026 045	48 986	95,44%
Henkilösivukulut	-234 695	0	-234 695	-241 980	-7 285	103,1%
Eläkekulut	-207 738	0	-207 738	-205 628	2 110	98,98%
Muut henkilösivukulut	-26 957	0	-26 957	-36 353	-9 396	134,85%
Palvelujen ostot	-1 426 526	0	-1 426 526	-1 474 848	-48 322	103,39%
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 284 973	0	-1 284 973	-1 096 164	188 809	85,31%
Muut toimintakulut	-136 504	0	-136 504	-148 939	-12 435	109,11%
Toimintakulut yhteensä	-4 157 729	0	-4 157 729	-3 987 977	169 752	95,92%
Toimintakate	1 232 871	0	1 232 871	1 266 759	33 888	102,75%
Rahoitustuotot ja -kulut						
Muut rahoituskulut	0	0	0	-30	-30	
Vuosikate	1 232 871	0	1 232 871	1 266 729	33 858	102,75%
Poistot ja arvonalentumiset						
Suunnitelman mukaiset poistot	-1 179 770	-37 000	-1 216 770	-1 233 504	-16 734	101,38%
Tilikauden tulos	53 101	-37 000	16 101	33 224	17 123	206,35%
Poistoeron muutos	13 715	0	13 715	13 715	0	100,0%
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	66 816	-37 000	29 816	46 940	17 124	157,43%

TEKNINEN LAUTAKUNTA YHTEENSÄ:

71 TEKNINEN LAUTAKUNTA	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälk.	Toteutuma 1-12 / 2025	Poikkeama	Tot-%
Toimintatuotot						
Myyntituotot	2 598 663	0	2 598 663	2 507 303	-91 360	96,48%
Maksutuotot	42 000	0	42 000	63 018	21 018	150,04%
Tuet ja avustukset	48 000	0	48 000	73 478	25 478	153,08%
Muut toimintatuotot	3 342 787	0	3 342 787	3 275 663	-67 124	97,99%
Toimintatuotot yhteensä	6 031 450	0	6 031 450	5 919 461	-111 989	98,14%
Valmistus omaan käyttöön						
Valmistus omaan käyttöön	30 000	0	30 000	45 002	15 002	150,01%
Toimintakulut						
Henkilöstökulut	-1 586 385	0	-1 586 385	-1 525 704	60 681	96,17%
Palkat ja palkkiot	-1 303 363	0	-1 303 363	-1 239 493	63 870	95,1%
Henkilösivukulut	-283 022	0	-283 022	-286 211	-3 189	101,13%
Eläkekulut	-250 484	0	-250 484	-242 607	7 877	96,86%
Muut henkilösivukulut	-32 538	0	-32 538	-43 604	-11 066	134,01%
Palvelujen ostot	-1 821 461	0	-1 821 461	-1 762 168	59 293	96,74%
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 823 823	0	-1 823 823	-1 569 353	254 470	86,05%
Avustukset	-46 000	0	-46 000	-46 002	-2	100,0%
Muut toimintakulut	-155 904	0	-155 904	-178 899	-22 995	114,75%
Toimintakulut yhteensä	-5 433 573	0	-5 433 573	-5 082 127	351 446	93,53%
Toimintakate	627 877	0	627 877	882 337	254 460	140,53%
Rahoitustuotot ja -kulut						
Muut rahoituskulut	0	0	0	-30	-30	
Vuosikate	627 877	0	627 877	882 306	254 429	140,52%
Poistot ja arvonalentumiset						
Suunnitelman mukaiset poistot	-1 431 026	-37 000	-1 468 026	-1 423 128	44 898	96,94%
Tilikauden tulos	-803 149	-37 000	-840 149	-540 822	299 327	64,37%
Poistoeron muutos	13 715	0	13 715	13 715	0	100,0%
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	-789 434	-37 000	-826 434	-527 106	299 328	63,78%

TULOSLASKELMA KOKO KUNTA ULK+SIS

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälk.	Toteutuma 1-12 / 2025	Poikkeama	Tot-%
Toimintatuotot						
Myyntituotot	3 074 880	0	3 074 880	3 230 033	155 153	105,05%
Maksutuotot	459 000	0	459 000	418 825	-40 175	91,25%
Tuet ja avustukset	270 600	0	270 600	405 683	135 083	149,92%
Muut toimintatuotot	3 438 387	0	3 438 387	3 358 224	-80 163	97,67%
Toimintatuotot yhteensä	7 242 867	0	7 242 867	7 412 765	169 898	102,35%
Valmistus omaan käyttöön						
Valmistus omaan käyttöön	30 000	0	30 000	45 002	15 002	150,01%
Toimintakulut						
Henkilöstökulut	-11 875 165	-25 000	-11 900 165	-11 786 758	113 407	99,05%
Palkat ja palkkiot	-9 752 807	-21 000	-9 773 807	-9 576 589	197 218	97,98%
Henkilösivukulut	-2 122 358	-4 000	-2 126 358	-2 210 169	-83 811	103,94%
Eläkekulut	-1 878 136	-3 600	-1 881 736	-1 875 641	6 095	99,68%
Muut henkilösivukulut	-244 222	-400	-244 622	-334 528	-89 906	136,75%
Palvelujen ostot	-5 584 110	0	-5 584 110	-5 381 168	202 942	96,37%
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-2 286 843	0	-2 286 843	-1 978 125	308 718	86,5%
Avustukset	-484 700	-25 000	-509 700	-516 750	-7 050	101,38%
Muut toimintakulut	-2 854 932	0	-2 854 932	-2 784 378	70 554	97,53%
Toimintakulut yhteensä	-23 085 750	-50 000	-23 135 750	-22 447 179	688 571	97,02%
Toimintakate	-15 812 883	-50 000	-15 862 883	-14 989 412	873 471	94,49%
Verotulot	11 208 000	60 000	11 268 000	11 061 852	-206 148	98,17%
Valtionosuudet	5 887 834	-306 641	5 581 193	5 657 045	75 852	101,36%
Rahoitustuotot ja -kulut						
Korkotuotot	15 000	0	15 000	35 121	20 121	234,14%
Muut rahoitustuotot	10 600	0	10 600	11 126	526	104,96%
Korkokulut	-650 000	100 000	-550 000	-532 189	17 811	96,76%
Muut rahoituskulut	-20 400	0	-20 400	-8 591	11 809	42,11%
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	-644 800	100 000	-544 800	-494 534	50 266	90,77%
Vuosikate	638 151	-196 641	441 510	1 234 952	793 442	279,71%
Poistot ja arvonalentumiset						
Suunnitelman mukaiset poistot	-1 546 501	-37 000	-1 583 501	-1 558 102	25 399	98,4%
Tilikauden tulos	-908 350	-233 641	-1 141 991	-323 150	818 841	28,3%
Poistoeron muutos	13 715	0	13 715	13 715	0	100,0%
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	-894 635	-233 641	-1 128 276	-309 435	818 841	27,43%

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälk.	Toteutuma 1-12 / 2025	Poikkeama	Tot-%
Verotulot	11 208 000	60 000	11 268 000	11 061 852	-206 148	98,17%
5000 Kunnan tulovero	9 796 000	60 000	9 856 000	9 556 840	-299 160	96,96%
5100 Kiinteistövero	1 142 000	0	1 142 000	1 160 334	18 334	101,61%
5200 Osuus yhteisöveron tuotosta	270 000	0	270 000	344 678	74 678	127,66%

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälk.	Toteutuma 1-12 / 2025	Poikkeama	Tot-%
Valtionosuudet	5 887 834	-306 641	5 581 193	5 657 045	75 852	101,36%
5501 Kunnan peruspalv.valt.osuus	2 573 568	43 056	2 616 624	2 616 622	-2	100,0%
5502 Verotul.perust.valt.os.tasaus	1 787 308	-29 462	1 757 846	1 757 845	-1	100,0%
5504 Veromenetysten kompensatiot	423 036	-39 874	383 162	383 162	0	100,0%
5701 Opet.-ja kult.toim.muut valt.o	1 103 922	-280 361	823 561	899 416	75 855	109,21%

Investointiosan toteutumisvertailut 2025

Projektiryhmä -Projekti	Alkup TA 2025	Ta muuokset	MTA 2025	TOT 12/2025	Poikkeama	Tot-%	Ed. vuosi vast. ajank.	Seloste
Korvausinvestoinnit								
111	KI / Rakennukset							
9201	Moisiokoti	-100 000	75 000	-25 000	0	25 000	0,0%	0
9235	Kunnanvirasto/väistö rakennus	0	0	0	-4 000	-4 000		0 Muutostyön suunnittelu
9243	Pajulan päiväkot	-60 000	60 000	0	0	0		0
9257	Kirjasto	-15 000	0	-15 000	15 000	0,0%		0
9259	Nummen terveystalo	-400 000	150 000	-250 000	-223 722	26 278	89,49%	-7 880 Muutostyön toteutus
9294	Nuppulan päiväkot	-30 000	10 000	-20 000	-20 461	-461	102,31%	0 Ilmalämpöpumput, jäähdytys
111	KI / Rakennukset yhteensä	-605 000	295 000	-310 000	-248 183	61 817	80,1%	-7 880
Menot		-605 000	295 000	-310 000	-248 183	61 817	80,1%	-7 880
113	KI / Kiinteät rakent. ja lait.							
9318	Rästäsmäen kadut	-400 000	0	-400 000	-140 230	259 770	35,06%	-145 181 Kunnallistekniikka ja kadut
9345	Asemakaavatiet päällystys	-90 000	0	-90 000	-92 256	-2 256	102,51%	-408 Katujen asfaltointi ja paikkaus
9371	Linnamäki Hakalehto kunnallist	-370 000	0	-370 000	-273 547	96 453	73,93%	-15 279 Kunnallistekniikka ja kadut
9374	Tievalaistus ylläpito	-30 000	0	-30 000	-13 603	16 397	45,34%	-8 223 Katuvalaistuksen uusiminen
9385	Leikki puistot	-50 000	0	-50 000	-5 863	44 137	11,73%	0 Karhunperkko, suunnittelu
9386	Yhtenäiskoulun piha-alue	0	0	0	0	0		-63 174
9388	Kirkonpiirin koulun piha-alue	-30 000	0	-30 000	-25 952	4 048	86,51%	0 Pysäköintialueen asfaltointi
9401	Frisbee parkkialue ja tie	0	0	0	-54 514	-54 514		-7 984 Pysäköintialueen rakentaminen
113	KI / Kiinteät rakent. ja lait. yht	-970 000	0	-970 000	-605 966	364 034	62,47%	-240 250
Menot		-970 000	0	-970 000	-605 966	364 034	62,47%	-240 250
Korvausinvestoinnit yhteensä		-1 575 000	295 000	-1 280 000	-854 149	425 851	66,7%	-248 130
		-1 575 000	295 000	-1 280 000	-854 149	425 851	66,7%	-248 130

Laajennusinvestoinnit									
211	LI / Rakennukset								
9249	Yhtenäiskoulu, B-osa	-4 000 000	0	-4 000 000	-4 074 638	-74 638	101,87%	-1 644 536	B-rakennusosan rakentaminen
211	LI / Rakennukset yhteensä	-4 000 000	0	-4 000 000	-4 074 638	-74 638	101,87%	-1 644 536	
Menot		-4 000 000	0	-4 000 000	-4 074 638	-74 638	101,87%	-1 644 536	
Laajennusinvestoinnit yhteensä									
		-4 000 000	0	-4 000 000	-4 074 638	-74 638	101,87%	-1 644 536	
		-4 000 000	0	-4 000 000	-4 074 638	-74 638	101,87%	-1 644 536	
Uusinvestoinnit									
301	UI / Tietokoneohjelmistot								
9112	Atk-ohjelmat hallinto	0	0	0	0	0		-8 339	
9113	Atk-ohjelmat Vaka	-25 000	-10 000	-35 000	-36 140	-1 140	103,26%	0	Päikky-ohjelma
301	UI / Tietokoneohjelmistot yht	-25 000	-10 000	-35 000	-36 140	-1 140	103,26%	-8 339	
Menot		-25 000	-10 000	-35 000	-36 140	-1 140	103,26%	-8 339	
302	UI / Muut pitkävaik.menot								
9111	Sähköinen arkistointi	-10 000	10 000	0	0	0		0	
302	UI / Muut pitkävaik.menot yht	-10 000	10 000	0	0	0		0	
Menot		-10 000	10 000	0	0	0		0	
310	UI / Maa- ja vesialueet								
9100	Maa-alueet osto	-300 000	-200 000	-500 000	-90 929	409 071	18,19%	-65 000	Maanosto
9101	Maa-alueet myynti	50 000	0	50 000	6 170	-43 830	12,34%	10 103	Tontinmyynti
310	UI / Maa- ja vesialueet yht	-250 000	-200 000	-450 000	-84 759	365 241	18,84%	-54 897	
Menot		-300 000	-200 000	-500 000	-90 929	409 071	18,19%	-65 000	
Tulot		50 000	0	50 000	6 170	-43 830	12,34%	10 103	
Pysyvien vastaavien myynnit		50 000	0	50 000	6 170	-43 830	12,34%	10 103	
311	UI / Rakennukset								
9250	Yhtenäiskoulu B-osa väistötila	-30 000	-15 000	-45 000	-41 823	3 177	92,94%	-928 962	Automaation parantaminen

Tilinpäätös 2025

Talousarvion toteutuminen

9251	HYK B monitoimisali	-800 000	0	-800 000	-195 201	604 799	24,4%	-196 652	Monitoimisalin rakentaminen
9252	HYK B monitoimis avustus	400 000	0	400 000	232 050	-167 950	58,01%	139 230	Avustus monitoimisaiin
9402	Falkinkosken sauna avustus	75 000	0	75 000	83 700	8 700	111,6%	0	Avustus saunarakennukseen
311	UI / Rakennukset yhteensä	-355 000	-15 000	-370 000	78 726	448 726	-21,28%	-986 384	
Menot		-830 000	-15 000	-845 000	-237 024	607 976	28,05%	-1 125 614	
Tulot		475 000	0	475 000	315 750	-159 250	66,47%	139 230	
Rahoitusosuudet		475 000	0	475 000	315 750	-159 250	66,47%	139 230	
313	UI / Kiinteät rakent. ja lait.								
9322	Kevyenliikenteenväylät	-80 000	0	-80 000	-80 233	-233	100,29%	0	Asfaltointi
9326	Metsäpirtintie loppuosa	-20 000	10 000	-10 000	-8 284	1 716	82,84%	0	Uuden kaava-alueen suunnittelu
9327	Martan-ja Hakapellontie loppuo	-35 000	15 000	-20 000	-14 668	5 332	73,34%	0	Uuden kaava-alueen suunnittelu
9328	Lemuntien jkpp	0	0	0	-10 146	-10 146		0	Kevyenliikenteenväylän suunnittelu
9375	Katuvalaistus kaavatiet rakent	-130 000	10 000	-120 000	-61 464	58 536	51,22%	-12 063	Rästäsmäki, Linnamäki
9398	Koljolan kenttä	0	0	0	0	0		-27 655	
9399	Falkinkoski	-300 000	0	-300 000	-293 508	6 492	97,84%	-74 729	Saunarakennuksen rakentaminen
9563	Hulevesiverkostot	-260 000	15 000	-245 000	-89 569	155 431	36,56%	-120 292	Uudet/saneeratut hulevesiputket
313	UI / Kiinteät rakent. ja lait. yht	-825 000	50 000	-775 000	-557 870	217 130	71,98%	-234 738	
Menot		-825 000	50 000	-775 000	-557 870	217 130	71,98%	-234 738	
316	UI / Koneet ja kalusto								
9702	Yhtenäiskoulun irtaimisto	0	-30 000	-30 000	-27 111	2 889	90,37%	0	Uuden koulun irtaimistohankintoja
9713	PUH päiväkodin irtaimisto	-10 000	0	-10 000	0	10 000	0,0%	0	
316	UI / Koneet ja kalusto yht	-10 000	-30 000	-40 000	-27 111	12 889	67,78%	0	
Menot		-10 000	-30 000	-40 000	-27 111	12 889	67,78%	0	
320	UI / Osakkeet ja osuudet								
9104	Osakkeet ja osuudet osto	-100 000	-100 000	-200 000	-195 970	4 030	97,99%	-295 640	As Oy Linnaketo rivitalo-osakkeet
9105	Osakkeet ja osuudet myynti	0	0	0	0	0		500	
320	UI / Osakkeet ja osuudet yht	-100 000	-100 000	-200 000	-195 970	4 030	97,99%	-295 140	
Menot		-100 000	-100 000	-200 000	-195 970	4 030	97,99%	-295 640	

Tilinpäätös 2025

Talousarvion toteutuminen

Tulot	0	0	0	0	0	500	
Pysyvien vastaavien myynnit	0	0	0	0	0	500	
Uusinvestoinnit yhteensä	-1 575 000	-295 000	-1 870 000	-823 124	1 046 876	44,02%	-1 579 499
Menot	-2 100 000	-295 000	-2 395 000	-1 145 044	1 249 956	47,81%	-1 729 332
Tulot	525 000	0	525 000	321 920	-203 080	61,32%	149 833
Rahoitusosuudet	475 000	0	475 000	315 750	-159 250	66,47%	139 230
Pysyvien vastaavien myynnit	50 000	0	50 000	6 170	-43 830	12,34%	10 603

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten j.	Toteutuma	Poikkeama	Tot-%	Ed. vuosi vast. ajank.
INVESTOINNIT YHTEENSÄ	-7 150 000	0	-7 150 000	-5 751 912	1 398 088	80,4%	-3 472 164
Menot	-7 675 000	0	-7 675 000	-6 073 831	1 601 169	79,1%	-3 621 997
Tulot	525 000	0	525 000	321 920	-203 080	61,32%	149 833
Rahoitusosuudet	475 000	0	475 000	315 750	-159 250	66,47%	139 230
Pysyvien vastaavien myynnit	50 000	0	50 000	6 170	-43 830	12,34%	10 603

Rahoitusosan toteutumisvertailu

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälk.	Toteutuma	Poikkeama	Tot-%
Toiminnan rahavirta						
Vuosikate	638 151	-196 641	441 510	1 234 952	793 442	279,71%
Tulorahoituksen korjaukset	-60 000	0	-60 000	-17 815	42 185	29,69%
	578 151	-196 641	381 510	1 217 137	835 627	319,03%
Investointien rahavirta						
Investointimenot	-7 675 000	0	-7 675 000	-6 073 831	1 601 169	79,14%
Rahoitusosuudet investointimenoihin	475 000	0	475 000	315 750	-159 250	66,47%
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	110 000	0	110 000	23 985	-86 015	21,8%
	-7 090 000	0	-7 090 000	-5 734 096	1 355 904	80,88%
Toiminnan ja investointien rahavirta	-6 511 849	-196 641	-6 708 490	-4 516 960	2 191 530	67,33%
Rahoituksen rahavirta						
Antolainauksen muutokset						
Antolainasaamisten vähennys	28 000	0	28 000	27 778	-222	99,21%
	28 000	0	28 000	27 778	-222	99,21%
Lainakannan muutokset						
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	11 200 000	0	11 200 000	9 000 000	-2 200 000	80,36%
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-4 606 604	0	-4 606 604	-4 281 604	325 000	92,94%
Lyhytaikaisten lainojen muutos	0	0	0	0	0	
	6 593 396	0	6 593 396	4 718 396	-1 875 000	71,56%
Muut maksuvalmiuden muutokset						
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	0	0	0	101 995	101 995	
Vaihto-omaisuuden muutos	0	0	0	272	272	
Saamisten muutos	0	0	0	-199 438	-199 438	
Korottomien velkojen muutos	0	0	0	3 310	3 310	
	0	0	0	-93 860	-93 860	
Rahoituksen rahavirta	6 621 396	0	6 621 396	4 652 313	-1 969 083	70,26%
Rahavarojen muutos	109 547	-196 641	-87 094	135 354	222 448	-155,41%

Rahavarat 31. 12.	2 333 404
1. 1.	2 198 050
	135 354

Yhteenveto valtuuston hyväksymien määrärahojen tuloarvioiden toteutumisesta

ulk+sis	Määrärahat					Tuloarviot					
	KÄYTTÖTALOUS	Alkup TA	muutokset	MTA	Toteuma	Poikkeama	Alkup TA	muutokset	MTA	Toteuma	Poikkeama
Vaalit		-16 398		-16 398	-10 585	5 813	3 000		3 000	5 086	2 086
Tarkastustoimi		-10 954		-10 954	-15 228	-4 274					
Keskushallinto		-1 383 784		-1 383 784	-1 344 444	39 340	92 000		92 000	66 309	-25 691
Työllisyyspalvelut		-661 069	-25 000	-686 069	-596 124	89 945				15 297	
Varhaiskasvatus		-4 096 229		-4 096 229	-3 842 025	254 204	280 300		280 300	263 259	-17 041
Koulutuspalvelut		-9 956 888	-25 000	-9 981 888	-9 969 681	12 207	524 817		524 817	725 200	200 383
Kirjasto ja kulttuuritoiminta		-352 267		-352 267	-344 938	7 329	5 500		5 500	12 363	6 863
Vapaa-ajan palvelut		-1 174 588		-1 174 588	-1 242 027	-67 439	305 800		305 800	405 789	99 989
Ympäristötoimi		-223 581		-223 581	-215 608	7 973	42 600		42 600	64 512	21 912
Tekniset palvelut		-1 052 263		-1 052 263	-878 541	173 722	618 250		618 250	625 506	7 256
valm.omaan käyt							10 000		10 000	19 709	9 709
Tekniset tukipalvelut		-4 157 729		-4 157 729	-3 987 977	169 752	5 370 600		5 370 600	5 229 443	-141 157
valm.omaan käyt							20 000		20 000	25 293	5 293
		-23 085 750	-50 000	-23 135 750	-22 447 178	688 574	7 272 867	0	7 272 867	7 457 766	169 602
TULOSLASKEL.MAOSA											
Verotulot							11 208 000	60 000	11 268 000	11 061 852	-206 148
Valtionosuudet							5 887 834	-306 641	5 581 193	5 657 045	75 852
Korkotulot							15 000		15 000	35 121	20 121
Muut rahoitustulot							10 600		10 600	11 126	526
Korkokulut		-650 000	100 000	-550 000	-532 189	17 811					
Muut rahoituskulut		-20 400		-20 400	-8 591	11 809					
		-670 400	100 000	-570 400	-540 780	29 620	17 121 434	-246 641	16 874 793	16 765 144	-109 649
INVESTOINTIOSA											
Aineettomat hyödykkeet ja osak.		-135 000	-100 000	-235 000	-232 110	2 890					0
Maa- ja vesialueet		-300 000	-200 000	-500 000	-90 929	409 071	50 000		50 000	6 170	-43 830
Rakennukset, op. ja kultt.		-4 935 000	55 000	-4 880 000	-4 332 123	547 877	400 000		400 000	232 050	-167 950
Rakennukset, sote		-500 000	225 000	-275 000	-223 722	51 278					0
Rakennukset, muut		-300 000		-300 000	-297 508	2 492	75 000		75 000	83 700	8 700
Kiinteät rakenteet ja laitteet		-1 495 000	50 000	-1 445 000	-870 328	574 672					0
Koneet ja kalusto		-10 000	-30 000	-40 000	-27 111	12 889					0
		-7 675 000	0	-7 675 000	-6 073 831	1 601 169	525 000	0	525 000	321 920	-203 080
RAHOITUSOSA											
Lainakannan muutokset											
Antolainan lisäys											
Antolainan vähennys							28 000		28 000	27 778	-222
Pitkäaik.lainan lisäys							11 200 000		10 600 000	9 000 000	-1 600 000
Pitkäaik.lainojen vähen.		-4 606 604		-4 606 604	-4 281 604	325 000					
Lyhytaik.lainojen muutos						0					
		-4 606 604		-4 606 604	-4 281 604	325 000	11 228 000		10 628 000	9 027 778	-1 600 222
YHTEENSÄ		-36 037 754	50 000	-35 987 754	-33 343 393	2 644 363	36 147 301	-246 641	35 300 660	33 572 608	-1 743 349

3 TILINPÄÄTÖSLASKELMAT

Tulos ulkoinen	2025	2024
Toimintatuotot	2 713 441,00	2 588 759,01
Myyntituotot	936 926,07	681 910,10
Maksutuotot	415 766,59	515 856,77
Tuet ja avustukset	405 682,93	346 363,44
Muut toimintatuotot	955 065,41	1 044 628,70
Valmistus omaan käyttöön	45 002,40	44 028,02
Toimintakulut	-17 747 855,10	-17 364 450,74
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	-9 576 588,65	-9 494 186,17
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	-1 875 641,37	-1 863 491,94
Muut henkilösivukulut	-334 527,96	-242 975,54
Palvelujen ostot	-3 432 581,14	-3 208 725,51
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 630 546,56	-1 740 907,04
Avustukset	-516 749,87	-427 104,58
Muut toimintakulut	-381 219,55	-387 059,96
Toimintakate	-14 989 411,70	-14 731 663,71
Verotulot	11 061 852,23	11 222 305,12
Valtionosuudet	5 657 045,00	6 099 927,00
Rahoitustuotot ja -kulut	-494 533,62	-524 167,61
Korkotuotot	35 121,33	30 586,58
Muut rahoitustuotot	11 125,87	24 078,02
Korkokulut	-532 189,38	-563 013,58
Muut rahoituskulut	-8 591,44	-15 818,63
Vuosikate	1 234 951,91	2 066 400,80
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-1 558 102,07	-1 769 032,77
Satunnaiset erät		
Satunnaiset tuotot	0,00	86 400,00
Tilikauden tulos	-323 150,16	383 768,03
Poistoeron muutos	13 715,39	63 956,98
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	-309 434,77	447 725,01

Rahoituslaskelma

	2025	2024
Toiminnan rahavirta	1 217 136,84	2 073 425,98
Vuosikate	1 234 951,91	2 066 400,80
Satunnaiset erät	0,00	86 400,00
Tulorahoituksen korjauserät	-17 815,07	-79 374,82
Investointien rahavirta	-5 734 096,44	-3 392 789,44
Investointimenot	-6 073 831,44	-3 621 997,44
Rahoitusosuudet investointimenoihin	315 750,00	139 230,00
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	23 985,00	89 978,00
Toiminnan ja investointien rahavirta	-4 516 959,60	-1 319 363,46
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten vähennys	27 777,78	27 777,78
Lainakannan muutokset	4 718 396,00	-6 601 604,00
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	9 000 000,00	9 800 000,00
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-4 281 604,00	-3 301 604,00
Lyhytaikaisten lainojen muutos	0,00	-13 100 000,00
Muut maksuvalmiuden muutokset	-93 860,45	290 546,34
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	101 995,47	-46 243,62
Vaihto-omaisuuden muutos	271,94	-1 460,97
Saamisten muutos	-199 437,50	197 228,92
Korottomien velkojen muutos	3 309,64	141 022,01
Rahoituksen rahavirta	4 652 313,33	-6 283 279,88
Rahavarojen muutos	135 353,73	-7 602 643,34
	135 353,73	-7 602 643,34
Rahavarat 31. 12.	2 333 403,79	2 198 050,06
1. 1.	2 198 050,06	9 800 693,40

TASE ULKOINEN

	2025	2024
VASTAAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet	35 743,04	13 243,23
Aineettomat oikeudet	35 743,04	13 243,23
Aineelliset hyödykkeet	36 043 003,78	32 363 304,47
Maa- ja vesialueet	3 951 624,73	3 863 865,66
Rakennukset	22 454 105,75	23 033 864,72
Kiinteät rakenteet ja laitteet	2 820 064,16	2 490 205,14
Koneet ja kalusto	234 855,96	401 664,29
Ennakkomaks ja keskener hankin	6 582 353,18	2 573 704,66
Sijoitukset	5 439 997,52	4 976 164,98
Osakkeet ja osuudet	4 776 279,77	4 284 669,45
Muut lainasaamiset	663 717,75	691 495,53
PYSYVÄT VASTAAVAT YHTEENSÄ	41 518 744,34	37 352 712,68
TOIMEKSIANTOJEN VARAT		
Lahjoitusrahastojen varat	249 645,60	124 812,88
TOIMEKSIANTOJEN VARAT YHTEENSÄ	249 645,60	124 812,88
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus	66 549,05	66 820,99
Valmiit tuotteet	66 549,05	66 820,99
Saamiset	852 240,17	652 802,67
Pitkäaikaiset saamiset	75 855,00	0,00
Muut saamiset	75 855,00	0,00
Lyhytaikaiset saamiset	776 385,17	652 802,67
Myyntisaamiset	256 686,07	248 814,45
Muut saamiset	357 696,38	332 915,96
Siirtosaamiset	162 002,72	71 072,26
Rahat ja pankkisaamiset	2 333 403,79	2 198 050,06
VAIHTUVAT VASTAAVAT YHTEENSÄ	3 252 193,01	2 917 673,72
VASTAAVAA YHTEENSÄ	45 020 582,95	40 395 199,28

	2025	2024
VASTATTAVAA		
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	11 570 706,48	11 570 706,48
Edell tilikaus yli-/alijäämä	2 091 348,33	1 643 623,32
Tilikauden yli-/alijäämä	-309 434,77	447 725,01
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ	13 352 620,04	13 662 054,81
POISTOERO JA VAPAAEHT VARAUKS		
Poistoero	233 348,98	247 064,37
POISTOERO JA VAPAAEHT VARAUKS YHTEENSÄ	233 348,98	247 064,37
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		
Lahjoitusrahastojen pääomat	517 747,60	290 919,41
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT YHTEENSÄ	517 747,60	290 919,41
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen	23 490 859,26	18 910 898,60
Lainat rahoitus- ja vakuutusl	23 454 869,66	18 871 493,66
Muut velat	35 989,60	39 404,94
Lyhytaikainen	7 426 007,07	7 284 262,09
Lainat rah.-ja vakuut.laitoks.	4 416 624,00	4 281 604,00
Lyhytaikaiset ostovelat	1 106 252,91	1 050 281,83
Muut velat	200 453,54	181 932,01
Siirtovelat	1 702 676,62	1 770 444,25
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ	30 916 866,33	26 195 160,69
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	45 020 582,95	40 395 199,28

KONSERNILASKELMAT**KONSERNITULOSLASKELMA**

	2025	2024
Toimintatuotot	4 561 533,19	4 617 432,26
Osuus osakk.yht. voitto/tappio	524,29	585,67
Toimintakulut	-19 213 009,35	-18 950 085,73
Toimintakate	-14 650 951,86	-14 332 067,80
Verotulot	11 061 852,23	11 222 305,12
Valtionosuudet	5 657 045,00	6 099 927,00
Rahoitustuotot ja -kulut	-504 300,42	-521 984,20
Korkotuotot	25 379,29	21 954,98
Muut rahoitustuotot	15 063,69	38 191,76
Korkokulut	-532 718,06	-563 014,52
Muut rahoituskulut	-12 025,34	-19 116,42
Vuosikate	1 563 644,95	2 468 180,12
Poistot ja arvonalentumiset	-1 824 358,46	-2 028 575,89
Suunnitelman mukaiset poistot	-1 824 358,46	-2 028 575,89
Satunnaiset erät	0,00	86 400,00
Tilikauden tulos	-260 713,51	526 004,24

KONSERNIRAAHOITUSLASKELMA

	2025	2024
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	1 563 644,95	2 468 180,12
Satunnaiset erät	0,00	86 400,00
Tulorahoituksen korjauserät	-18 339,36	-79 960,49
	1 545 305,59	2 474 619,63
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-6 361 131,79	-3 925 718,47
Rahoitusosuudet investointimenoihin	315 750,00	139 230,00
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	23 985,00	89 978,00
	-6 021 396,79	-3 696 510,47
Toiminnan ja investointien rahavirta	-4 476 091,20	-1 221 890,84
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten vähennys	0,00	0,00
	0,00	0,00
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	9 027 777,78	9 827 777,78
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-4 309 381,78	-3 329 381,78
Lyhytaikaisten lainojen muutos		-13 100 000,00
	4 718 396,00	-6 601 604,00
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	101 995,47	-46 243,62
Vaihto-omaisuuden muutos	-13 078,93	-24 849,53
Saamisten muutos	-222 380,05	220 495,62
Korottomien velkojen muutos	-39 984,06	56 105,79
	-173 447,56	205 508,26
Rahoituksen rahavirta	4 544 948,44	-6 396 095,74
Rahavarojen muutos	68 857,23	-7 617 986,58
Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31. 12.	3 493 853,76	3 424 996,53
Rahavarat 1.1.	3 424 996,53	11 042 983,11
	68 857,23	-7 617 986,58

KONSERNITASE

	2025	2024
VASTAAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT	41 421 276,42	37 205 898,73
Aineettomat hyödykkeet	35 743,04	13 243,23
Aineettomat oikeudet	35 743,04	13 243,23
Aineelliset hyödykkeet	39 152 727,49	35 451 984,22
Maa- ja vesialueet	3 752 670,08	3 667 911,01
Rakennukset	24 612 238,04	25 346 090,04
Kiinteät rakenteet ja laitteet	2 756 476,60	2 426 617,58
Koneet ja kalusto	1 448 989,59	1 437 660,93
Ennakkomaks ja keskener hankin	6 582 353,18	2 573 704,66
Sijoitukset	2 232 805,89	1 740 671,28
Osakkuusyhteisöosuudet	12 964,75	12 440,46
Muut osakkeet ja osuudet	2 074 199,83	1 582 589,51
Muut lainasaamiset	144 810,31	144 810,31
Muut saamiset	831,00	831,00
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	374 806,30	243 397,26
Valtion toimeksiannot	31 261,17	40 401,55
Lahjoitusrahastojen varat	249 645,60	124 812,88
Muut toimeksiantojen varat	93 899,53	78 182,83
VAIHTUVAT VASTAAVAT	4 784 422,79	4 480 106,58
Vaihto-omaisuus	131 860,64	118 781,71
Aineet ja tarvikkeet	624,08	718,26
Keskeneräiset tuotteet	64 687,51	51 242,47
Valmiit tuotteet	66 549,05	66 820,99
Saamiset	1 158 708,39	936 328,34
Pitkäaikaiset saamiset	75 855,00	0,00
Muut saamiset	75 855,00	0,00
Lyhytaikaiset saamiset	1 082 853,39	936 328,34
Myyntisaamiset	532 262,09	499 686,67
Muut saamiset	379 141,12	355 988,65
Sirtosaamiset	171 450,18	80 653,03
Rahoitusarvopaperit	133 459,65	133 459,65
Osakkeet ja osuudet	3,51	3,51
Sijoituks rahamarkkinainstrum	133 456,14	133 456,14
Rahat ja pankkisaamiset	3 360 394,10	3 291 536,87
VASTAAVAA YHTEENSÄ	46 580 505,51	41 929 402,57

	2025	2024
VASTATTAVAA		
OMA PÄÄOMA	12 801 060,92	13 061 774,43
Peruspääoma	11 570 706,49	11 570 706,49
Muut omat rahastot	0,00	0,00
Edell tilikaus yli-/alijäämä	1 491 067,94	965 063,71
Tilikauden yli-/alijäämä	-260 713,51	526 004,24
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	642 908,30	409 503,79
Valtion toimeksiannot	31 261,17	40 401,55
Lahjoitusrahastojen pääomat	517 747,60	290 919,41
Muut toimeksiantojen pääomat	93 899,53	78 182,83
VIERAS PÄÄOMA	33 136 536,28	28 458 124,34
Pitkäaikainen	25 479 810,48	20 902 849,82
Lainat rahoitus- ja vakuutusl	23 454 869,66	18 871 493,66
Lainat muilta luotonantajilta	0,00	0,00
Muut velat	2 024 940,82	2 031 356,16
Lyhytaikainen	7 656 725,80	7 555 274,52
Lainat rah.-ja vakuut.laitoks.	4 416 624,00	4 281 604,00
Lainat muilta luotonantajilta	0,00	0,00
Saadut ennakot	2 619,01	226,45
Lyhytaikaiset ostovelat	1 159 492,24	1 176 842,97
Muut velat	269 084,85	223 386,27
Siirtovelat	1 808 905,70	1 873 214,83
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	46 580 505,51	41 929 402,56

---

4 TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

4.1 Tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

Kunnan tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

1. Arvostusperiaatteet ja -menetelmät sekä jaksotusperiaatteet ja -menetelmät

Pysyvät vastaavat on merkitty taseeseen hankintamenoa vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu valtuuston hyväksymän poistosuunnitelman mukaisesti. Pysyvien vastaavien käyttöomaisuusosakkeet on merkitty taseeseen hankintamenoa tai sitä alempaan arvoon.

Vaihto-omaisuus on merkitty taseeseen FIFO-periaatteen mukaisesti hankintamenoa tai sitä alemman todennäköisen hankintamenoa tai todennäköisen luovutushinnan määräisenä.

Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon tai sitä alempaan todennäköiseen arvoon. Verotulot on kirjattu verotulotilitysten mukaan ao. tilikaudelle. Menot ja tulot kirjataan suoriteperusteisesti

2. Esittämistapamuutokset

3. Oikaisut edellisen tilikauden tietoihin

Ei aikaisempiin tilikausiin kohdistuvia oikaisuja.

4. Edellisen tilikauden tietojen vertailukelpoisuus

Vuonna 2021 alaskirjattiin Moision vanhainkodin rakennusta, vaikutus tilikauden tulokseen -696 961 euroa.

Vuonna 2022 alaskirjattiin Henrikin yhtenäiskoulun vanhaa osaa, vaikutus tilikauden tulokseen - 257 318,93 euroa.

Vuonna 2023 tehtiin Henrikin yhtenäiskoulun poistosuunnitelman muutos johtuen tulevasta purusta, kertapoiston suuruus v. 2023 – 870 162,76, poistoeron muutos, + 89 843,16. Nettovaikutus tulokseen -780 319,60 euroa.

Vuonna 2024 tehtiin Henrikin yhtenäiskoulun poistosuunnitelman muutos johtuen purusta (toteutettu v. 2024), kertapoiston suuruus -433 889,24, poistoeron muutos +39 363,24. Nettovaikutus tulokseen -394 526,18 euroa.

5. Aikaisempiin tilikausiin kohdistuvat tuotot ja kulut

Ei aikaisempiin tilikausiin kohdistuvia tuottoja ja kuluja.

Konsernitilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

Konsernitilinpäätös on laadittu kirjanpitolautakunnan kuntajaoston antaman yleisohjeen 22.12.2015 mukaisesti. Kunnan omaa konserniohjetta on päivitetty ja valtuusto on sen hyväksynyt 26.2.2024.

Konsernitilinpäätöksen laajuus

Konsernitilinpäätökseen on yhdistetty tytäryhtiö Nousiaisten Vesi Oy (omistusosuus 100 %). Lisäksi on yhdistetty V-S liitto ja Raision Seudun koulutus kuntayhtymä Raseko (kuntayhtymät). Kuntayhtymät on yhdistetty konsernitilinpäätökseen lukuarvoltaan peruspääoman jäsenosuuden mukaisessa suhteessa.

Seurantalo Nousiaisten Kalliopohja on yhdistelty konserniin ensimmäistä kertaa tilivuonna 2022, yhdistely on tehty osakkuusyhteisön sääntöjen mukaisesti.

Sisäiset liiketapahtumat

Konserniyhteisöjen keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty sekä konserniyhteisöjen ja kunnan omistamien kuntayhtymien keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty olennaisuuden periaatetta noudattaen pienemmällä omistusosuusuhteella.

Suunnitelmapoistojen oikaisu

Tytäryhteisön (Nousiaisten Vesi Oy) aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden poistot on oikaistu kunnan poistosuunnitelman mukaisiksi ja jäännösarvojen ero on kirjattu konsernituloslaskelmassa tytäryhteisön poistojen oikaisuksi ja aikaisemmille tilikausille kertynyt ero konsernitaseessa edellisten tilikausien yli-/alijäämän oikaisuksi.

Kiinteistöveron eliminointi

Kiinteistöveroja ei ole eliminoitu.

Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset

Konsernitaseessa vapaaehtoiset ja veroperusteiset varaukset sekä poistoero on jaettu vapaaseen omaan pääomaan.

Edellisten tilikausien vertailukelpoisuus ja oikaisut

Osakkuusyhteisön yhdistely vaikuttaa myös konsernin edellisten tilikausien yli-/alijäämätalille, vaikutus 12 333,69 euroa vuonna 2022. Vuonna 2023 osakkuusyhteisöä ei yhdistelty tietojen myöhäisen saataavuuden vuoksi, vuonna 2024 on kirjattu tulokseen sekä 2023 että 2024 tiedot.

4.2 Tuloslaskelman liitetiedot

6. Toimintatuotot tehtäväkokonaisuuksina

Ulkoiset erät	Konserni		Kunta	
	2025	2024	2025	2024
Yleishallinto (ei tark.lk)	66 309	112 393	66 309	112 393
Työllisyyspalvelut	15 297		15 297	
Opetus- ja kultt.palv	2 412 298	2 275 513	1 406 612	1 207 104
Tekniset palvelut+ ymp.lk	1 996 331	2 093 858	1 220 137	1 205 887
Muut palvelut	71 298	136 668	5 086	63 375
YHTEENSÄ	4 561 533	4 618 432	2 713 441	2 588 759

7. Verotulot

	2025	2024
Kunnan tulovero	9 556 840	9 807 286
Kiinteistövero	1 160 334	1 135 395
Osuus yhteisöveron tuotosta	344 678	279 623
Verotulot yhteensä	11 061 852	11 222 304

	Tulovero%	Verotettava	
		tulo,	Muutos %
2025	9,10	69 916	-9,6
2024	9,10	77 335	0,1
2023	8,86	77 258	-8,5
2022	21,50	84 423	2,6
2021	21,50	82 285	2,6

(lähde: Kuntaliitto, Verohallinto)

8. Valtionosuudet

	2025	2024
Peruspalv. Vos	2 616 622	2 086 991
Verotuloihin perustuva vo.tasaus	1 757 845	1 892 611
Veromenetysten kompensatit	383 162	778 489
Opetus- ja kultt.muut vos	899 416	991 836
Harkinnanvarainen vos		350 000
Valtionosuudet yhteensä	5 657 045	6 099 927

9. Palvelujen ostot eriteltyinä

<i>ulk+sis</i>	2025	2024
Asiakaspalvelujen ostot	309 526	321 247
Muut palvelujen ostot	5 071 642	4 812 599
Palvelujen ostot yhteensä	5 381 168	5 133 846
<i>ulkoiset</i>	2025	2024
Asiakaspalvelujen ostot	309 526	321 247
Muut palvelujen ostot	3 123 055	2 887 479
Palvelujen ostot yhteensä	3 432 581	3 208 726

10. Valtuustoryhmille annetut tuet

Ei ilmoitettavaa.

11. Selvitys suunnitelman mukaisten poistojen perusteista

Pysyvien vastaavien hyödykkeiden laskennassa käytettävä poistosuunnitelma, joka on hyväksytty kunnanvaltuustossa 9.11.2015

	1.1.2015 alkaen		
	Tasapoisto	Menojään- nös	Hyväksytty Kv§ 77
Aineettomat hyödykkeet			
Kehittämismenot	2 - 5 v	ei suosi- tella	2 v
Aineettomat oikeudet*	5 - 20 v	ei suosi- tella	5 v
Liikearvo	2 - 5 v	ei suosi- tella	2 v
Muut pitkävaikutteiset menot			
Atk-ohjelmistot	2 - 5 v	ei suosi- tella	2 v
Muut (toimi-, liikenneluvat)	2 - 5 v	ei suosi- tella	2 v
Aineelliset hyödykkeet			
Maa- ja vesialueet	ei poistoaikaa		
Rakennukset ja rakennelmat			
Hallinto- ja laitosrakennukset	20 - 50 v	5 - 10 %	30 - 40 v
Tehdas- ja tuotantorakennukset	20 - 30 v	10 - 15 %	20 v
Talousrakennukset	10 - 20 v	15 - 20 %	10 v
Vapaa-ajan rakennukset	20 - 30 v	10 - 15 %	20 v
Asuinrakennukset	30 - 50 v	5 - 10 %	30 - 40 v
Muut rakennukset/tekn.varasto	-	-	-
Kiinteät rakenteet ja laitteet			
Kadut, tiet, torit ja puistot	15 - 20 v	15 - 20 %	15 v

Sillat, laiturit ja uimalat	10 - 30 v	10 - 25 %	10 v
Muut maa/vesirakenteet	15 - 30 v	10 - 25 %	15 v
Vedenjakeluverkosto	30 - 40 v	7 - 10 %	30 v
Viemäriverkko	30 - 40 v	7 - 10 %	30 v
Kaukolämpöverkko	20 - 30 v	10 - 15 %	20 v
Sähköjohdot, muuntoasemat ja ulkovalaistuslaitteet	15 - 20 v	15 - 20 %	15 v
Puhelinverkko, keskusasema ja alakeskukset	10 - 12 v	20 - 22 %	10 v
Maakaasuverkko	20 - 25 v	12 - 15 %	20 v
Muut putki- ja kaapeliverkot	15 - 20 v	15 - 20 %	15 v
Vesi- yms. Laitosten koneet	10 - 20 v	15 - 20 %	10 v
Pumppaamot			
Kiinteät nosto/siirtolaitteet	15 - 20 v	15 - 20 %	15 v
Liikenteen ohjauslaitteet	10 - 15 v	20 - 25 %	10 v
Muut kiinteät koneet/rakenteet	10 - 15 v	20 - 25 %	10 v
Mattojen pesupaikat			
Koneet ja kalusto			
Rautaiset alukset	15 - 20 v	15 - 20 %	15 v
Puiset alukset	8 - 15 v	20 - 27 %	8 v
Muut kuljetusvälineet	4 - 7 v	25 - 30 %	4 v
Muut liikkuvat työkoneet	5 - 10 v	25 - 30 %	15 v
Muut raskaat koneet	10 - 15 v	20 - 25 %	10 v
Muut kevyet koneet	5 - 10 v	25 - 30 %	5 v
Sairaala/terv.huoltolaitteet	5 - 15 v	20 - 30 %	5 v
Atk-laitteet	3 - 5 v	30 - 40 %	3 v
Muut laitteet ja kalusteet	3 - 5 v	30 - 40 %	3 v
Muut koneet ja kalusto			
Muut aineelliset hyödykkeet			
Luonnonvarat	käytön mukainen poisto		
Arvo- ja taide-esineet	ei poistoaikaa		
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	ei poistoaikaa		
Pysyvien vastaavien sijoitukset			
Osakkeet ja osuudet	ei poistoaikaa		

*) erityisestä syystä voi olla enintään 20 vuotta

Suunnitelman mukaisten poistojen lisäksi on tehty:

Vuonna 2021:

-Moisiokodin tasearvon osittainen alasajo (1250 k-m²), arvoltaan -696 961 euroa

Vuonna 2022:

-Henrikin yhtenäiskoulun poistosuunnitelman muutos johtuen tulevasta purusta, kertapoiston suuruus v. 2022 -290 841,43 ja poistoeron muutos,33 522,50. Nettovaikutus tulokseen -257 318,93 euroa.

Vuonna 2023:

-Henrikin yhtenäiskoulun poistosuunnitelman muutos johtuen tulevasta purusta, kertapoiston suuruus v.

2023 – 870 162,76, poistoeron muutos, + 89 843,16. Nettovaikutus tulokseen -780 319,60 euroa.

Vuonna 2024:

-Henrikin yhtenäiskoulun poistosuunnitelman muutos johtuen purusta (toteutettu 2024), kertapoiston suuruus -433 889,24, poistoeron muutos +39 363,24. Nettovaikutus tulokseen -394 526,18 euroa.

Vuonna 2025:

-Nummen koulun poistosuunnitelman muutos (purku, toteutus kevät 2027), vaikutus tulokseen -79 894 euroa, Henrikin yhtenäiskoulun väistötilan poistosuunnitelman muutos, poistoajan pidennys 10 vuodesta 20 vuoteen (käyttötarkoitus muuttuu vuonna 2026, kun väistötiloista osaan siirtyy kunnanviraston toiminnot). Vaikutus tulokseen + 36 561. Nettovaikutus näistä molemmista tulokseen -43 333 euroa.

12. Pakollisten varausten muutokset

Ei ilmoitettavaa.

13. Toimintatuottoihin ja -kuluihin sisältyvät myyntivoitot ja -tappiot

Pysyvien vastaavien hyödykkeiden myyntivoitot ja -tappiot

	Konserni		Kunta	
	2025	2024	2025	2024
Maa- ja vesialueiden myyntivoitot	17 815	79 875	17 815	79 875
Rakennusten/osakk. myyntivoitot	0			
Muut myyntivoitot /tarv.	0			
Myyntivoitot yhteensä	17 815	79 875	17 815	79 875
Myyntitappiot				
Maa- ja vesialueiden myntitappiot	0		0	0
Rakennusten/osakk. myyntitappiot		-500		-500
Tarvikkeiden myyntitappiot/Muut				
Myyntitappiot yhteensä	0	-500	0	-500
Myyntivoitot ja -tappiot yhteensä	17 815	79 375	17 815	79 375

Satunnaiset tuotot ja kulut

	Konserni		Kunta	
	2025	2024	2025	2024
Satunnaiset kulut	-			
Satunnaiset tuotot	-	86 400	-	86 400

14. Rahoitustuotoista saadut tuotot, jotka on saatu osuuksista muissa yhteisöissä

Osinkotuottojen ja peruspääoman korkotuottojen erittely

	2025	2024
Osinkotuotot muista yhteisöistä	4 206	8 217
Peruspääomakorot kuntayhtymiltä	3 127	3 127
Yhteensä	7 333	11 344

Raseko 3 126,91 euroa

15. Poistoeron muutokset

	2025	2024
Poistoeron muutos	13 715	63 957

4.3 Taseen liitetiedot**16. Kuluiksi kirjaamattomat menot ja pääoma-alennukset lainan liikkeeseen laskemisesta**

Ei ilmoitettavaa.

17. Arvonkorotusten periaatteet ja arvostusmenetelmät

Ei ilmoitettavaa.

18. Pysyvien vastaavien hyödykkeet ja sijoitukset

Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet 2025										
Ulkoiset										
	Aineettomat hyödykkeet			Aineelliset hyödykkeet						
	Aineettomat oikeudet	Muut pitkävaikutteiset menot	Yhteensä	Maa ja vesialueet	Rakennukset	Kiinteät rakenteet ja laitteet	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Ennakko-maksut ja kesk.er.h.	Yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.	0	13 243	13 243	3 863 866	23 033 865	2 490 205	401 664		2 573 705	32 363 305
Lisäykset tilikauden aikana	36 140		36 140	90 929	517 230	406 789	20 461		4 806 313	5 841 722
Rahoitusosuudet tilikaudella			0		-83 700				-232 050	-315 750
Vähennykset tilikauden aikana			0	-6 170						-6 170
Siirrot erien välillä			0	3 000	91 661	175 313			-565 614	-295 640
Tilikauden poisto	-397	-13 243	-13 640		-1 104 951	-252 242	-187 269			-1 544 462
Arvonlennukset ja niiden palautukset			0							0
Poistamaton hankintameno 31.12.	35 743	0	35 743	3 951 625	22 454 106	2 820 064	234 856		6 582 353	36 043 004
Arvonlennukset										
Arvonkorotukset										
Kirjanpitoarvo 31.12.	35 743	0	35 743	3 951 625	22 454 106	2 820 064	234 856	0	6 582 353	36 043 004

Pysyvien vastaavien sijoitukset 2025											
	Osakkeet ja osuudet						Muut lainasaamiset				Kaikki Yhteensä
	Tytäryhteisö- osakkeet ja osuudet	Kuntayhtymä- osuudet	Muut osak. osuudet omist.yht	Muut osakeet ja osuudet	Osakkuus- yhteisö- osakkeet	Yhteensä	Muut laina- saamiset tytär yhteisöiltä	Saamiset kunta- yhtymiltä	Saamiset muilta omistu- yhteisöiltä	Yhteensä	
Poistamaton hankintameno 1.1.	2 580 795	144 566	56 916	1 502 268	125	4 284 669	546 685	144 810		691 496	37 352 713
Lisäykset tilikauden aikana				195 970		195 970				0	6 073 831
Rahoitusosuudet tilikaudella						0				0	-315 750
Vähennykset tilikauden aikana						0	-27 778			-27 778	-33 948
Siirrot erien välillä				295 640		295 640				0	0
Tilikauden poisto						0				0	-1 558 102
Arvonlennukset ja niiden palautukset						0				0	0
Poistamaton hankintameno 31.12.	2 580 795	144 566	56 916	1 993 879	125	4 776 280	518 907	144 810	0	663 718	41 518 744
Arvonlennukset											
Arvonkorotukset											
Kirjanpitoarvo 31.12.	2 580 795	144 566	56 916	1 993 879	125	4 776 280	518 907	144 810	0	663 718	41 518 744

19.-21. Omistukset muissa yhteisöissä

Konsernitaseeseen yhdisteltävät yhteisöt			eliminoindusta osuudesta		
Nimi	Y-tunnus	Kunnan omistussuus	omasta pääomasta	vieraasta pääomasta	tilikauden tuloksesta
Kuntayhtymät					
Varsinais-Suomen Liitto kuntayhtymä	0922305-9	0,81	20 718	15 961	158
Raision seudun koulutuskuntayhtymä	0204427-7	5,17	792 207	114 916	-35 741
Tytärtyhteisöt:					
Nousiaisten Vesi Oy	2793056-6	100,0	-285 315	2 088 793	47 837
Yhdistellyt osakkuusyhteisöt:					
Nousiaisten Kalliopohja Oy	0135811-9	49,7			524
Muut yhteisöt, joissa omistussuutta: (ei yhd.) osakk.määrä					
Turun Seudun Puhdistamo	1774713-5	76			
Turun Seudun Puhdistamo, rahastosij.	1774713-5				
Turun Seudun Vesi	0141915-3	1 641 536	(a-osak. 540 331 B 1-osak. 541206, B2-osak. 541206, C-sarja 37, D-sarja 37, G1-sarja 18 778)		
Metsäliitto konserni/Metsä Group	0116300-4	1 500			
Lounais-Suomen Jätehuolto	1868393-8	355			
Kuntarahoitus Oyj	1701683-4	1 000			
Numera Oy (ent. Sarastia Oy)	2360731-5	4 824			
Kuntien Tiera	2362180-3	4 824			
Vakka-Suomen Media osuuskunta	2656374-1	12,1 %			
Finda Oy	1107347-5	675			
Kunta-Arvat Oy	1712916-9	4 155			
Koha-Suomi Oy	2776336-6	4 733			
Monetra Oulu Oy	2454638-2	1			
Turun Seudun Kehitys	2779774.2	1			

22. Vaihtuvien vastaavien saamiset

	2025		2024	
	Pitkäaik	Lyhytaik	Pitkäaik	Lyhytaik
Saamiset tytäryhteisöiltä				
Myyntisaamiset		19 532		20 818
Lainasaamiset	518 907		546 685	
Siirtosaamiset				
Yhteensä	518 907	19 532	546 685	20 818
Saamiset kuntayhtymiltä, joissa kunta on jäsenenä				
Myyntisaamiset				
Siirtosaamiset				
Yhteensä	0	0	0	0
Saamiset muilta	220 665	756 853	144 810	631 985
Saamiset yhteensä	739 572	776 385	691 495	652 803

23. Siirtosaamiin sisältyvät olennaiset erät

Lyhytaikaiset siirtosaamiset	Konserni		Kunta	
	2025	2024	2025	2024
Kelan korvaus työterveyshuollosta	60 192	61 271	60 192	61 271
Siirtyvät korot	0			
Työtöterv.huollon hyvitys	6 526		6 526	
Hankerahoituksen jäämät	7 922	8 980		
Traficom pyöräilyreitistön hanke	15 000		15 000	
Smartum/Edenred/liiktoimi	2 469		2 469	
Koulutuskorvaus	3 473	3 782	3 473	3 782
HYK ennakkomaksu irtaimistosta	72 296		72 296	
Liedon kunta	0	3 257		3 257
Muut tulojäämät	3 573	3 363	2 047	2 762
Yhteensä	171 450	80 653	162 003	71 072

24. Oman pääoman erien muutokset

	Konserni		Kunta	
	2025	2024	2025	2024
Peruspo 1.1.	11 570 706	11 570 706	11 570 706	11 570 706
Muutokset 1.1.	0			
Peruspo 31.12.	11 570 706	11 570 706	11 570 706	11 570 706
Muut omat rahastot				
1.1.	0	0	0	0
Muutokset 1.1.	0	0		
31.12.	0	0	0	0
Ed. tilik.yli-/alijäämä				
1.1.	1 491 068	965 064	2 091 348	1 643 623
Muutokset 1.1.				
31.12.	1 491 068	965 064	2 091 348	1 643 623
Tilikauden yli-/alijäämä	-260 714	526 004	-309 435	447 725
Oma pääoma yhteensä	12 801 060	13 061 774	13 352 620	13 662 054

Kunnan ed. tilik. yli-/alijäämätilille on aiempina vuosina kirjattu:

2016: Veden yhtiöittämisestä aiheutunut myyntivoitto, +2 275 762,80 euroa

2017: As Oy:iden myymisestä aiheutunut myyntivoitto, +560 725,87 euroa ja Moisio kiint.ky lakkauttamisesta aiheutunut myyntivoitto +520 132,99 euroa.

25. Poistoerot

	2025	2024
Investointivaraukseen liittyvä poistoero	233 349	247 064
Yhteensä	233 349	247 064

26. Pitkäaikaiset velat, jotka eräännyvät myöhemmin kuin viiden vuoden kuluttua

	2025	2024
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	10 445 000	5 495 000
Pitkäaikaiset velat yhteensä	10 445 000	5 495 000

27. Liikkeeseen lasketut joukkovelkakirjalainat

Ei ilmoitettavaa.

28. Pakolliset varaukset

Ei erikseen ilmoitettavaa.

29. Pitkä ja lyhytaikaiset velat (korottomat)

Ei ilmoitettavaa.

30. Sekkilimiitti

	2025	2024
Sekkitili	1 000 000	1 000 000
- siitä käyttämättä oleva määrä	1 000 000	1 000 000

Nousiaisten Osuuspankki FI18 5295 0010 0000 19/OKOYFIHH

31. Liittymismaksut ja muut velat

<i>pitkäaikaiset</i>	Konserni		Kunta	
	2025	2024	2025	2024
Liittymismaksut	2 024 941	2 031 356	35 990	39 405
Yhteensä	2 024 941	2 031 356	35 990	39 405

32. Siirtovelkoihin sisältyvät erät

	Konserni		Kunta	
	2025	2024	2025	2024
Tuloennakot	19 006	18 587		
Korkojaksotukset	37 533	32 115	37 533	32 115
Henkilöstökulut	1 587 983	1 581 517	1 515 115	1 512 118
Hanke-/avustusrahat	143 920	108 510	140 324	104 589
Valtionosuusennakot	0	112 086	0	112 086
Muut siirtovelat	20 464	20 399	9 705	9 536
Yhteensä	1 808 906	1 873 215	1 702 677	1 770 444

4.4 Vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot

33. Velat, joista kunta on pantannut, kiinnittänyt tai muulla tavalla antanut vakuudeksi osakkeita tai kiinnityksiä kiinteistöihin

Ei ilmoitettavaa.

34. Vakuudet, jotka kunta on antanut muiden omien sitoumusten kuin velkojen vakuudeksi

Ei ilmoitettavaa.

35. Vakuudet, jotka kunta on antanut sen kanssa samaan konserniin kuuluvien puolesta

Ei ilmoitettavaa.

36. Muut kuin edellä 33-35 kohdissa tarkoitetut kunnan antamat vakuudet

Takausvastuut:

Kunta-Aravat Oy	11741/05	137 603 (jälj.)	27.8.2030 saakka
Kunta-Aravat Oy	17107/14	70 426 (jälj.)	7.12.2030 saakka
Kunta-Aravat Oy	17106/14	122 500 (jälj.)	7.12.2030 saakka

Tertiäirilainat (yht. 144 810,31 euroa), siirtyi KAS Oy:lle 1.9.2017.

37. Leasing- ja vuokravastuut

	Konserni		Kunta	
	2025	2024	2025	2024
Leasingvastuut				
Seuraavalla tilikaudella maksettavat	119 270	150 225	119 046	150 059
Myöhemmin maksettavat	156 138	139 709	155 614	139 572
Leasingvastuut yhteensä	275 408	289 934	274 659	289 631

	Konserni		Kunta	
	2025	2024	2025	2024
Vuokravastuut				
Seuraavalla tilikaudella maks	6 098	6 004	-	-
Myöhemmin maks	10 836	14 783	-	-
Koulutus- ja hankevastuut				
Seuraavalla tilikaudella maks	2 503	4 898		
Myöhemmin maks	2 296	2 629		
Nämä yht.	21 734	28 314		
<u>Vastuut yht.</u>	<u>297 142</u>	<u>318 248</u>	<u>274 659</u>	<u>289 631</u>

38. Vastuusitoumukset samaan konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta

Ei ilmoitettavaa.

39. Muut annetut vastuusitoumukset

	2025	2024
Vastuu Kuntien takauskeskuksen takausvastuista		
Kunnan osuus takauskeskuksen takausvastuista 31.12.	43 276 563	40 576 615
Kunnan mahdollista vastuuta kattava osuus takauskeskuksen rahastoista 31.12.	55 393	43 543

40. Muut taloudelliset vastuut (taseen ulkop.)

Nousiaisten kunnalla on toistaiseksi voimassa olevat johdannaisyleissopimukset Op-Pohjolan, Kuntarahoituksen ja Danske Bankin kanssa.

Turun Seudun Puhdistamon vastuut 31.12.2025

Nousiaisten osuus kokonaisvastuista	495 117,25 euroa
Nousiaisten osuus leasingpääomista	76 608,24 euroa

Kiinteistön mahdollisen myynnin yhteydessä kunnalla ja kunnan konserniyhtiöillä on ALV 33§:n mukaan velvollisuus maksaa valtiolle takaisin kiinteistöjen rakennus- ja perusparannuskustannuksista tehdyt arvonalisäveron vähennykset ja palautukset sekä velvollisuus maksaa oman käytön vero itse tehdyistä rakennustoista. Astunut voimaan 1.1.2008 alk.

4.5 Henkilöstöä koskevat liitetiedot**41. Henkilöstömäärä**

<i>vakituiset ja määräaikaiset</i>	2025	2024
Hallinto- ja talousosasto	10	11
Sivistysosasto	189	194
Tekninen osasto	35	32
Yhteensä	234	237

42. Tilikauden palkat, palkkiot, eläkekulut ja muut henkilösivukulut

Henkilöstökulut on eritelty tuloslaskelmassa. Lisäksi henkilöstöstä on annettu tarkempi selonteko henkilöstötilinpäätöksessä.

	2025	2024
Henk.kulut tuloslaskelman mukaan	11 786 758	11 600 654
Henk.kuluja aktivoitu taseeseen	42 244	24 396
Henkilöstökulut yhteensä	11 829 002	11 625 050

43. Luottamushenkilöiden palkkioista perityt ja puolueille tilitetyt luottamushenkilömaksut

	2025	2024
Nousiaisten keskusta	823,65	602,55
Nousiaisten kokoomus	1 030,20	1 351,90
V-S perussuomalaiset	292,20	442,15
Yhteensä	2 146,05	2 396,60

44. Tilintarkastusketjun palkkioiden erittelyt

	2025	2024
BDO Audiator Oy		
Tilintarkastuspalkkiot	8 054,75	4 764,80
Tarkastuslautak. avustaminen	4 313,00	2 314,00
Yhteensä	12 367,75	7 078,80

4.6 Muiden eriytettyjen yksiköiden tilinpäätöslaskelmat

KAUKOLÄMPÖLAITOS					
TULOSLASKELMA				2025	2024
Liikevaihto					
Myyntituotot			461 090,87	503 125,77	
Muut toimintatuotot			24 376,40		
Henkilöstökulut			-970,95	0,00	
Aineet ja tarvikkeet			-414 960,78	-450 177,49	
Palvelujen ostot			-39 142,07	-3 380,75	
Muut toimintakulut			-11 655,78		
Suunnitelman mukaiset poistot			-28 699,47	-29 248,56	
LIIEKEYLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ				-9 961,78	20 318,97
Täsmäytyslaskelma:					
Kaukolämpölaitoksen vaikutus kunnan tilikauden yli-/alijäämään				-371 949,80	-392 563,76
Kaukolämpölaitoksen sisäinen myynti				347 578,14	397 624,60
Korvaus jäännöspääomasta				14 409,88	15 258,13
Kaukolämpölaitoksen yli-/alijäämä				-9 961,78	20 318,97
*) Jäännöspääomalle on määritelty 5%:n vuotuinen tuottovaatimus.					
				2025	2024
+ Kiinteät rakenteet ja laitteet				390 296,83	306 237,38
+ Irtaimisto				18 200,01	25 500,01
+ Myyntisaamiset				37 008,93	27 970,92
+ Sisäiset liittymismaksut				60 708,29	47 761,35
./. Liittymismaksuvelat				-35 989,60	-35 989,60
./. Tilikauden ylijäämä				9 961,78	-20 318,97
./. Ostovelat				-55 052,47	-62 963,54
Jäännöspääoma				425 133,77	288 197,55

KAUKOLÄMPÖLAITOS						
TASE						
VASTAAVAA					2005	2024
PYSYVÄT VASTAAVAT						
Aineelliset hyödykkeet						
	Kiinteät rakenteet ja laitteet				390 296,83	306 237,38
	Irtaimisto				18 200,01	25 500,01
	Sisäiset liittymismaksut				60 708,29	47 761,35
VAIHTUVAT VASTAAVAT						
Saamiset						
Lyhytaikaiset saamiset						
	Myyntisaamiset				37 008,93	27 970,92
VASTAAVAA YHTEENSÄ					506 214,06	407 469,66
VASTATTAVAA					2025	2024
OMA PÄÄOMA						
Jäännöspääoma					425 133,77	288 197,55
Tilikauden yli-/alijäämä					-9 961,78	20 318,97
VIERAS PÄÄOMA						
Pitkäaikainen						
	Liittymismaksuvelat				35 989,60	35 989,60
Lyhytaikainen						
	Ostovelat				55 052,47	62 963,54
VASTATTAVAA YHTEENSÄ					506 214,06	407 469,66

4.7 Rahastojen tilinpäätöslaskelmat

VALPPERIN KEHITTÄMISRAHASTO					
TULOSLASKELMA	1.1. - 31.12.		TASE	31.12.	
	2025	2024		2025	2024
Tulot			Vastaavaa		
Myynti		105,00			
Korkotulot	2 663,24	4 879,37	Maa-alueet	19 137,88	19 137,88
Tontin myynti					
Tulot yhteensä	2 663,24	4 984,37	Saatavat kunnalta	92 708,45	98 861,26
Kulut			Vastaavaa yhteensä	111 846,33	117 999,14
Kuljetuspalvelut	1 470,18	4 188,19			
Rakentamispalvelut	513,59	2 232,77	Vastattavaa		
Muut palvelut	2 352,16	1 344,26	Pääoma	28 830,22	28 830,22
Vakuutus	481,87	408,21	ed.tk tulos	89 168,92	99 743,34
Tarvikkeet	114,25	6 569,14	TK tulos	-6 152,81	-10 574,42
Valpperin koulutie					
Stipendi	50,00	50,00	Vastattavaa yhteensä	111 846,33	117 999,14
Kulukorvaukset	934,00	166,22			
Vauva- ja rakentamisrahat	2 900,00	600,00			
Kulut yhteensä	8 816,05	15 558,79			
Tilikauden tulos	-6 152,81	-10 574,42			
Rahaston tuotto ja pääoman käyttö tilikaudella					
	2025	2024			
Pääoma 1.1.	117 999,14	128 573,56			
Tuotot	2 663,24	4 984,37			
Kulut	-8 816,05	-15 558,79			
Pääoma 31.12.	111 846,33	117 999,14			
Rahaston varat					
Maa-alueet ja puusto	19 137,88	19 137,88			
Saamiset kunnalta	92 708,45	98 861,26			
	111 846,33	117 999,14			

LASTEN JA NUORTEN HYVINVOINTIRAHASTO					
TULOSLASKELMA	1.1. - 31.12.2025	1.1. - 31.12.2024	TASE	31.12.2025	31.12.2024
Tulot			Vastaavaa		
Vuokratuotto	5 057,25	5 645,25	Maa-alueet		
Korkotuotot	3 438,54	7 492,32	Kurkola	14 400,00	14 400,00
Myyntivoitto	2 042,72		Jaakola	81 317,72	91 275,00
Saadut lahjoitukset	69 830,75				
Tulot yhteensä	80 369,26	13 137,57	Kiinteistö	39 000,00	
			Arvopaperit	1 437,00	
Kulut					
Palvelut	1 600,30	35 595,61	Saatavat		
Tarvikkeet	1 530,57	22 044,00	Kunnalta	80 117,80	46 674,92
Kuljetus	315,79		Vastaavaa	216 272,52	152 349,92
Kalusteet	13 000,00				
Verot	0,00	0,00	Vastattavaa		
Kulukorvaukset	0,00	574,16	Pääoma	158 921,80	158 921,80
Kulut yhteensä	16 446,66	58 213,77	Ed.tk tulos	-6 571,88	38 504,32
			TK tulos	63 922,60	-45 076,20
Tilikauden tulos	63 922,60	-45 076,20	Vastattavaa	216 272,52	152 349,92
Rahaston tuotto ja pääoman käyttö tilikaudella					
	2025	2024			
Pääoma 1.1.	152 349,92	197 426,12			
Saadut lahjoitukset	69 830,75	0,00			
Tuotot	10 538,51	13 137,57			
Kulut	-16 446,66	-58 213,77			
Pääoma 31.12.	216 272,52	152 349,92			
Rahaston varat					
Maa-alueet	95 717,72	105 675,00			
Kiinteistö	39 000,00				
Arvopaperit	1 437,00				
Saamiset kunnalta	80 117,80	46 674,92			
	216 272,52	152 349,92			

IKÄIHMISTEN HYVINVOINTIRAHASTO			
TULOSLASKELMA	1.1. - 31.12.	TASE	31.12.
	2025		2025
Tulot		Vastaavaa	
Autovero palautus	155,81		
		Rakennus ja tontti	91 000,00
Tulot yhteensä	155,81	Arvopaperit	3 353,00
		Saatavat kunnalta	68 585,40
Kulut			
Ulosottolaitos	0,06	Vastaavaa yhteensä	162 938,40
Sähkö	1 012,00		
Vesi	53,19	Vastattavaa	
Auton myyntikulut	325,91	Pääoma	166 512,83
Vakuutus	122,19	TK tulos	-3 574,43
Talon myyntikulut	2 216,89	Vastattavaa yhteensä	162 938,40
Kulut yhteensä	3 730,24		
Tilikauden tulos	-3 574,43		
Rahaston tuotto ja pääoman käyttö tilikaudella			
	2025		
Pääoma 1.1.	166 512,83		
Tuotot	155,81		
Kulut	-3 730,24		
Pääoma 31.12.	162 938,40		
Rahaston varat			
Rakennus ja tontti	91 000,00		
Arvopaperit	3 353,00		
Saamiset kunnalta	68 585,40		
	162 938,40		

5 TALOUDELLISTEN TUNNUSLUKUJEN LASKENTAKAAVAT**Tuloslaskelma****Toimintatuotot / Toimintakulut, %**= $100 * \text{Toimintatuotot} / (\text{Toimintakulut} - \text{Valmistus omaan käyttöön})$ **Vuosikate / Poistot, %**= $100 * \text{Vuosikate} / \text{Poistot} + \text{Arvonalennukset}$ **Vuosikate, € / asukas**= $\text{Vuosikate} / \text{asukasmäärä } 31.12.$ **Rahoituslaskelma**

Toiminnan ja investointien rahavirta tilinpäätösvouden ja neljän edellisen vuoden kertymän avulla voidaan seurata investointien omarahoituksen toteutumista pitemmällä aikavälillä. Omarahoitusvaatimus täytyy, jos kertymä viimeksi päättyneenä tilinpäätösvoonna on positiivinen. Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä ei saisi muodostua pysyvästi negatiiviseksi.

Investointien tulorahoitus, %= $100 * \text{Vuosikate} / \text{Investointien omarahoitus}$ **Lainanhoitokate ja laskennallinen lainanhoitokate**= $(\text{Vuosikate} + \text{Korkokulut}) / (\text{Korkokulut} + \text{Lainanlyhennykset})$ **Kassan riittävyys, pv**= $365 \text{ pv} * \text{Kassavarat } 31.12. / \text{Kassasta maksut tilikaudella}$ **Tase****Omavaraisuusaste, %**= $100 * (\text{Oma pääoma} + \text{Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset}) / (\text{Koko pääoma} - \text{Saadut ennakot})$ **Suhteellinen velkaantuneisuus, %**= $100 * (\text{Vieras pääoma} - \text{Saadut ennakot}) / \text{Käyttötulot} (\text{Toimintatuotot} + \text{Verotulot} + \text{Valti-onosuudet})$

Velat ja vastuut prosenttia käyttötuloista

= $100 * (\text{Vieras pääoma} - \text{Saadut ennakot} + \text{Vuokravastuut}) / \text{Käyttötulot} (\text{uusi v. } 2017)$ **Lainakanta 31.12.**= $\text{Vieras pääoma} - (\text{Saadut ennakot} + \text{Ostovelat} + \text{Siirtovelat} + \text{Muut velat})$ **Lainat 31.12., € / asukas**= $\text{Lainakanta} / \text{asukasmäärä } 31.12.$ **Lainat ja vuokravastuut 31.12.**= $\text{Vieras pääoma} - (\text{Saadut ennakot} + \text{Ostovelat} + \text{Siirtovelat} + \text{Muut velat}) + \text{Vuokravastuut}$ **Lainat ja vuokravastuut 31.12., euroa/asukas**= $\text{Lainat ja vuokravastuut} / \text{asukasmäärä } 31.12.$ **Lainasaamiset 31.12.**

= Sijoituksiin merkityt joukkovelkakirjalainasaamiset ja muut lainasaamiset

Pysyvien vastaavien arvostus = poistosuunnitelma

6 LUETTELO KÄYTETYISTÄ KIRJANPITOKIRJOISTA JA TOSITESARJOISTA

TOSITELAJIT JA KIRJANPITOKIRJAT 2025					
Tositelajit:					
Säilyttämistapa					
Tositelaji	Nimitys	Tositesarja	Paperisena	Järjestelmässä	Esijärjestelmä
ALKUSA	Alkusaldot	1001-1002	10 v tositteina		Raindance
BUD	Talousarvio	2001-2003	10 v tositteina		Raindance
BUDL	Lisätalousarvio	3001-3004	10 v tositteina		Raindance
EOFFIC	Ostolaskut eOffice			Lasku InvoiceReady	InvoiceReady
ORPIR	Ostolaskut	8000001-8005577			InvoiceReady
KLALKU	Konsernin alkusaldot	99910001-99910003	10 v tositteina		Raindance
KLYHT	Konsernikirjaukset	99920001-99920006	10 v tositteina		Raindance
KLKIRJ	Konserniyhteisökirj.	99930001-99930003	10v tositteina		Raindance
KOMMUI	Käyttöomaisuus muistiot	39001-39019	10 v tositteina		Raindance
KOMTOS	Käyttöomaisuustos.	34001-34039	10 v tositteina		Raindance
MUISIS	Muistiot sisäinen	20001-20107	10 v tositteina		Raindance
MUIST1	Muistiotositteet 1	10001-10995	10 v tositteina		Raindance
MUISTP	Muistiotosite tilinpäätös	-	10 v tositteina		Raindance
MUIVYO	Muistiotosite vyörytys	31001-31002	10 v tositteina		Raindance
OMAKSU	Ostoreskontran maksu	8990001-8990228	10 v maksupvk		Raindance
OSTOL	Ostolaskut liitt/manu	-	10 v tositteina		Raindance
PALKAT	Palkat	100001-100042	10 v maksatuslist.		Pegasos
PANKKI	Pankin tiliotteet	101001-101973	10 v tiliotteet		Basware
YMR10	MR Laskulaji 10	10000001-10000447	10 v laskutuslistat	lasku Raindance	ProE
YMR12	MR Laskulaji 12	12000001-12000031	10 v laskutuslistat	lasku Raindance	ProE
YMR50	MR Laskulaji 50	50000001-50000397	10 v laskutuslistat	lasku Raindance	ProE
YMR51	MR Laskulaji 51	51000001-51000456	10 v laskutuslistat	lasku Raindance	ProE
YMR54	MR Laskulaji 54	54000001-54001138	10 v laskutuslistat	lasku Raindance	ProE
YMR70	MR Laskulaji 70	70000001-70000131	10 v laskutuslistat	lasku Raindance	ProE
YMR71	MR Laskulaji 71	71000001-71000013	10 v laskutuslistat	lasku Raindance	ProE
YMR72	MR Laskulaji 72	72000001-72000109	10 v laskutuslistat	lasku Raindance	ProE
YMR75	MR Laskulaji 75	75000001-75000053	10 v laskutuslistat	lasku Raindance	ProE
YMRK	MR tileistä poisto	5410001-5410014	10 v tositteina		Raindance
YMRMAN	MR Manuaalisuoritukset	5110001-5110071	10 v tositteina		Raindance
YMRVII	Viitesuoritukset	5210001-5210355	10 v tositteina		Raindance
ZBF	Budjetointitositteet	96001-96013	ei tulostettuna		Raindance
Kirjanpitokirjat:					
	Tasekirja				Raindance
	Tase-erittelyt		10 vuotta		
	Pääkirja				Raindance
	Päiväkirja				Raindance
	Pysyvät vastaavat		10 vuotta		

TASEKIRJA SÄILYTETÄÄN PYSYVÄSTI SIDOTTUNA. TOSITTEET OVAT PAPERITOSITTEINA, SKANNATTUINA DOKUMENTTEINA TIETOVÄLINEELLÄ JA ICT-TULOSTEINA. TOSITTEIDEN JA MUUN AINEISTON SÄILYTYSAIKA ON 10 VUOTTA.

7 TILINPÄÄTÖKSEN ALLEKIRJOITUS

Nousiaisissa 30. päivänä maaliskuuta 2026

Nousiaisten kunnanhallitus

Mikko Virtanen

Antti Airikki

Toivo Suominen

Arto Hämäläinen

Outi Harka

Taija Iivonen

Tiina Kankare

Kreetta Kulonen

Päivi Rantanen

Teemu Heinonen
kunnanjohtaja

TILINPÄÄTÖSMERKINTÄ

Tilinpäätös on laadittu hyvän kirjanpitolavan mukaisesti.
Suoritetusta tilintarkastuksesta on tänään annettu kertomus.

Nousiaisissa,   päivänä   kuuta 2026

BDO Auditor Oy
Tilintarkastusyhteisö

Sari Isaksson, tilintarkastaja
JHT, KHT